NAJLEPSZE PRAKTYKI W RAMACH ZMNIEJSZANIA ILOŚCI JEDNORAZOWYCH TWORZYW SZTUCZNYCH W EUROPIE I ICH WYCOFYWANIA

SEAS AT RISK

#breakfreefromplastic

NAJLEPSZYCH PRAKTYK KATALOG

na rzecz ambitnego wdrożenia **DYREKTYWY SUP**

Oceany to „niebieskie płuca” naszej planety wytwarzające połowę tlenu, którym oddychamy. Pochłaniają więcej emisji gazów cieplarnianych niż lasy. Ciepłe i zimne prądy oceaniczne pomagają regulować klimat Ziemi i sprawiają, że nasza planeta pozostaje zdatna do życia dla ludzi. Oceany dają nam deszcz, jedzenie i pracę. Są niezbędny dla przetrwania gatunku ludzkiego i całego życia na Ziemi.

Dziękujemy organizacjom pozarządowym z całej Europy, które zapewniły nam nieocenione wsparcie w gromadzeniu najlepszych skutecznych praktyk w zakresie ograniczania i wycofywania jednorazowych tworzyw sztucznych i które angażują się w dążenie do prawdziwej gospodarki o obiegu zamkniętym, żeby świat stał się wolny od zanieczyszczeń plastikiem.

SEAS AT RISK

#breakfreefromplastic

Seas At Risk to największa organizacja zrzeszająca organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną mórz w Europie. Promuje ona ambitne polityki na poziomie europejskim i międzynarodowym. Celem Seas At Risk jest by morza i oceany tętniły życiem. Organizacja pomaga zachować różnorodność, budować odporność na zmiany klimatu i niwelować zagrożenia spowodowane przez działalność ludzi. Seas At Risk jest członkiem Break Free From Plastic.

https://seas-at-risk.org/

Break Free From Plastic to globalny ruch na rzecz przyszłości wolnej od zanieczyszczeń z tworzyw sztucznych. Od momentu rozpoczęcia działalności we wrześniu 2016 r. ponad 2500 organizacji z całego świata dołączyło do tego ruchu, aby domagać się znaczącej redukcji stosowania tworzyw sztucznych jednorazowego użytku i naciskać na trwałe rozwiązanie kryzysu zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi. Organizacje te podzielają wspólne wartości dbałości o ochronę środowiska i sprawiedliwości społecznej, które przyświecają ich pracy na poziomie wspólnoty i budują globalną, jednolitą wizję.

https://www.breakfreefromplastic.org

Seas At Risk wyraża niniejszym wdzięczność za wsparcie finansowe UE. Za treści zawarte w tym katalogu odpowiada wyłącznie Seas At Risk. Nie powinny one być traktowane jako stanowisko podmiotów współfinansujących publikację.

Twitter: @SeasAtRisk
Strona internetowa: https://seas-at-risk.org/

Data publikacji: Lipiec 2021 r.
Tłumaczka: Natalia Kreczmar
Wydawca: Frédérique Mongodin, Senior Marine Litter Policy Officer Seas At Risk
Ilustracje: Wit and Wisdom

WPROWADZENIE

W ciągu ostatnich dziesięcioleci zanieczyszczenie tworzywami sztucznymi stało się dużym zagrożeniem dla środowiska naturalnego, w tym także dla życia morskiego. Wzbudza to coraz większy niepokój wśród obywateli i władz publicznych na całym świecie. Przerażająca ilość 8 miliardów ton odpadów z tworzyw sztucznych trafia co roku do oceanów, co powoduje śmierć w wyniku spożycia plastiku szacunkowo miliona ptaków morskich i 100 000 ssaków morskich na całym świecie. Zanieczyszczenie oceanu tworzywami sztucznymi prowadzi do skażenia wód i może zagrażać ekosystemom morskim przez całe stulecia, zanim w końcu – jeśli w ogóle – plastik ulegnie rozpadowi.

Oczyszczenie oceanu z plastiku jest niemożliwe. Jedynym wyjściem jest zmiana systemowa, która poradzi sobie z zanieczyszczeniem tworzywami sztucznymi u źródła. Według badania opublikowanego przez Seas At Risk w 2017 r. „Single-use plastic and the marine environment" (Plastik jednorazowego użytku a środowisko morskie), najbardziej zanieczyszczające odpady morskie znajdowane na europejskich plażach to przedmioty wykonane z plastiku jednorazowego użytku i wyrzucone narzędzia połowowe. Przy gwałtownym wzroście globalnej produkcji tworzyw sztucznych, przyjęcie skutecznych rozwiązań zapobiegających zanieczyszczaniu środowiska przyrodniczego przez tworzywa sztuczne stało się kluczowe.

Unia Europejska jest liderem w walce z zanieczyszczeniem tworzywami sztucznymi dzięki swojej strategii w zakresie tworzyw sztucznych i przyjęciu „Dyrektywy w sprawie ograniczenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko", znanej również jako dyrektywa w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku. Prawodawstwo to, przyjęte w lipcu 2019 r., ma na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska morskiego plastikiem o 70% i obejmuje dziesięć najbardziej zanieczyszczających przedmiotów plastikowych w UE. Zakazuje pewnych jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych, takich jak plastikowe talerze, styropianowe pojemniki na żywność i napoje, plastikowe słomki i sztućce. Dyrektywa nakłada również na państwa członkowskie obowiązek realizacji ambitnych celów w zakresie zmniejszenia zużycia innych produktów, takich jak kubki i pojemniki na żywność; zastosowania rozszerzonej odpowiedzialności producenta za pojemniki na żywność i napoje, wyroby tytoniowe i opakowania; oraz osiągnięcia 90% wskaźnika zbiórki butelek z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku.

Celem niniejszej publikacji jest wspieranie ambitnego wdrożenia dyrektywy w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku oraz inspirowanie krajowych i lokalnych władz publicznych, przedsiębiorstw oraz podmiotów społeczeństwa obywatelskiego do ograniczania tworzyw sztucznych jednorazowego użytku. Katalog opisuje ponad 160 innowacyjnych najlepszych praktyk, które zostały już wdrożone i okazały się skuteczne. Można je łatwo powielić w innych obszarach geograficznych i na szerszą skalę. Najlepsze praktyki pochodzą z 27 krajów i zostały zgromadzone dzięki cennej współpracy organizacji członkowskich i partnerskich z całej sieci Seas At Risk oraz spoza niej, a także przy wsparciu ruchu Break Free From Plastic.

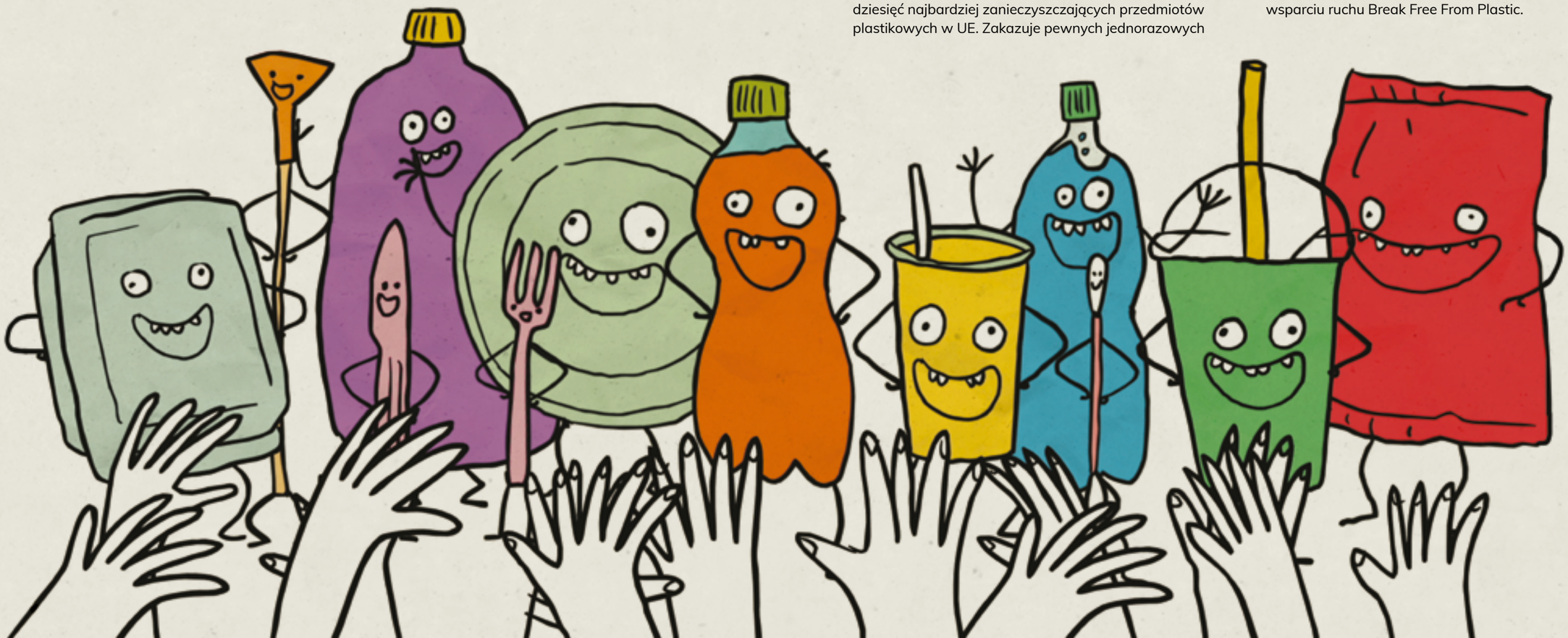

SPIS TREŚCI

10 AUSTRIA
Opakowania i butelki wielokrotnego użytku
Oznaczenie ekologiczne dla tzw. zielonych wydarzeń
Butelki na mleko do ponownego napełniania
11 Lemoniady w 100% neutralne klimatycznie
Programy na rzecz wielorazowych kubków do kawy
Pojemniki na wynos wielokrotnego użytku Skoonu
Krajowy 3-punktowy plan działania

12 BELGIA
Wyzwanie Zero Waste w Brukseli
Jadalna zastawa Ecopoon
Tiffin pojemniki na żywność wielokrotnego użytku
13 Coroczne wydarzenie sprzątania niedopałków papierosów
Dotacje na zakup pieluszek materiałowych
Wynajem pieluszek wielorazowych i szkolenia

14 BUŁGARIA
Torby płócienne na zakupy, by ratować oceany

14 CHORWACJA
Wydarzenia związane ze sprzątaniem mórz

16 CYPR
Biodegradowalne popielniczki plażowe

17 DANIA
#CigaretteButt-FreeDenmark
Kubki wielokrotnego użytku na festiwalach
Supermarket LØS bez opakowań
Kubki wielokrotnego użytku w Tivoli
Aalborg bez plastikowych butelek na wodę
Skrzynie na ryby wielokrotnego użytku

18 EESTI
Społeczne szycie maseczek
Sprzątanie niedopałków papierosów
Kampania uświadamiająca „zielone zakupy”
Imprezy publiczne bez plastiku
Kubki wielokrotnego użytku w Harku
Krajowy system zwrotu za kaucję
Wynajem kubków wielorazowych i ich mycie
19 Planowanie ekologicznych wydarzeń
Inicjatywy typu Bring Your Own (BYO) czyli „Przynieś własne"
Opakowania zwrotne BEPCO
Ilma pod – zakupy bez opakowań
Sklepy internetowe bez opakowań

20 FINLANDIA
Opakowania zwrotne RePack

22 FRANCJA
Krajowe przepisy dotyczące przeciwdziałania powstawaniu odpadów
#NoPlasticChallenge
23 Paryż bez plastiku
Sprzedaż luzem w sieci Réseau Vrac
Karta Drastic on Plastic
Kubki wielokrotnego użytku Ecocup
Pojemniki wielokrotnego użytku Milubo
24 Opakowania wielokrotnego użytku Uzaje
Pojemniki na wynos Reconcil
Zero odpadów w stołówkach firmowych
Sprzedaż luzem w Jean Bouteille
Sprzedaż luzem Drive tout nu
Sprzedaż luzem w Vrac’n Roll
25 Program Terracycle Loop

27 NIEMCY
Plaże dla niepalących
Spülbar mobilne zmywanie
Oznakowania kwater świadomych problemu tworzyw sztucznych
Regionalne przepisy na rzecz kubków do kawy wielokrotnego użytku
Pojemniki na wynos REBOWL
Pojemniki na wynos VYTAL
28 Oznakowania zakupów bez opakowań
Krajowy system zbiorczy RECUP
System zwrotu i ponownego wykorzystania Cup for Cup
Kubki do kawy wielokrotnego użytku Freiburgcup
Zielone zamówienia w gminach
29 Kampania Packbuddy BYO
Gminny systemów zwrotu za kaucję
Pilotażowy program Baltic Sea Ashtray
Plaże bez fajerwerków
PooPick worki na odchody bez plastiku

32 GRECJA
Projekty Clean up the Med
Program dla szkół Sea4All
Alonissos wolne od plastikowych toreb
Kampania na rzecz powrotu do wody z kranu
33 LIFE DEBAG przeciwko torbom plastikowym
Edukacja w zapobieganiu powstawaniu odpadów
Sieć „In my cup”
Słomki zbożowe od Staramaki

34 WĘGRY
Wyścig czystych rzek
Systemy Recup i Cupler
Wynajem pieluszek wielokrotnego użytku

36 IIRIMAA
Krajowy plan działania w zakresie odpadów
Podatek od latte
Kampania Conscious Cup
37 Tydzień bez plastiku

40 WŁOCHY
Regionalne wyzwanie Plastic Free Challenge
43 Gminne ujęcia wody
Podręcznik dla gmin
Inicjatywa Terna Plastic Free
44 „Plastop” wspiera szkoły bez butelek z tworzyw sztucznych
Porty lotnicze wolne od plastiku
45 Kampania Legambiente BEach CLEAN
Zakaz palenia na plaży w Bibione
46 Szkolne pudełka śniadaniowe wielokrotnego użytku
Projekt Pelagos Plastic Free
48 Gminne proekologiczne zachęty podatkowe
Dotacje do pieluszek wielokrotnego użytku
Lavanda: zamknięty obieg pieluch
49 Promowanie zakupów bez opakowań
Gminy przeciwko niedopałkom

53 ŁOTWA
Imprezy gminne bez plastiku

54 LITWA
Imprezy gminne bez plastiku
Krajowy systemów zwrotu za kaucję
CupCup wspiera bardziej ekologiczne festiwale

56 LUSSEMBURGO
Krajowe przepisy w ramach strategii „zero odpadów”
Manifest zero tworzyw sztucznych jednorazowego użytku
57 Pojemniki na wynos ECOBOX

58 HOLANDIA
Zwrot plastikowych butelek za kaucję
Program Mission Reuse
Wzorzec gospodarki o obiegu zamkniętym
Bringo BYO łączy partnerów

61 NORWEGIA
Zielone zamówienia publiczne

62 POLSKA
Sklepy „Zero odpadów”
#BringYourOwnCup
Polskie Torby Bumerangi
63 Kampania na rzecz pieluszek wielorazowych HelloWielo
Kampania „Wrzucam. Nie wyrzucam!”
Bardziej ekologiczne kosmetyki i detergenty
64 Sprzedaż luzem bez opakowań
Gdańsk bez plastiku

66 PORTUGALIA
Kampania „Há mar e mar”
Sklepy sprzedające luzem Maria Granel
Festiwale na rzecz działań proekologicznych
67 Linie lotnicze bez plastiku
Kubki wielokrotnego użytku Lisboa Limpa
Redukcja nadmiernych opakowań z tworzyw sztucznych

70 RUMUNIA
Krajowy systemów zwrotu za kaucję
Pierwszy budynek biurowy „zero odpadów”
Restauracja CUIB zero waste
Sklepy bez opakowań
Krajowe marki produkujące pieluszki

73 SŁOWENIA
Samoobsługowa system napełniania bez tworzyw sztucznych
Platforma „Mniej znaczy więcej”
Dotacje na pieluszki wielokrotnego użytku

74 SPAGNA
Zakas plastików jednorazowego użytku na Balearach
Fiesta San Fermín bez plastiku
Projekty pilotażowe Zero Beach
Zielona sieć Comerç Verd
Kampania o mokrych chusteczkach w Katalonii
75 Strategia zero waste Barcelony
Strategia w dziedzinie plastiku na Wyspach Kanaryjskich
Butelki do lokalnego cydru do ponownego napełniania
ÁRBOL – recykling przyborów do pisania

78 SZWECJA
Opłaty i podatki za plastikowe torby
Zachęty dla kubków do kawy typu BYO
Zrównoważenia zamówienia publiczne w służbie zdrowia
Talerze jednorazowe Leafymade
Zero Waste Stockholm na rzecz BYO

81 SZWAJCARIA
Pojemniki na wynos reCIRCLE

82 ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO
Mapowanie ujęć wody
Kubki wielokrotnego użytku CupClub
Zrównoważone dania na wynos z Daddadrop
Kubki wielokrotnego użytku na Uniwersytecie w Brighton
Pierwsza wioska bez plastiku w Walii

84 RAHVUSVAHELISED PARIMAD TAVAD
Pojemniki na wynos reCIRCLE
Mapowanie ujęć wody
Restauracje przyjazne oceanom
Sklepy bez opakowań
85 BYO w supermarketach Carrefour
Sprzątanie plaży z Ocean Initiatives
Litterati – globalna aplikacja mapowania śmieci
Przewodnik miast wolnych od plastiku
86 Zakaz plastikowych toreb – przewodnik dla władz lokalnych
Zakaz plastikowych toreb – przewodnik dla kupujących

PLASTIC

AUSTRIA

„We współpracy z Greenpeace Austria, największa austriacka firma mleczarska Berglandmilch wprowadziła w lutym 2020 r. szklane butelki na mleko o pojemności jednego litra, które mogą być ponownie napełniane w celu zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych."

Opakowania i butelki wielokrotnego użytku
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Erhard Meindl, partner firmy Unimarkt, jest pierwszą firmą detaliczną w Górnej Austrii, która zastąpi plastikowe opakowanie wielorazowym ecoBOX. Ten praktyczny i zrównoważony system opakowań kaucyjnych pozwala na zmniejszenie o około 70% ilości odpadów z tworzyw sztucznych produkowanych przez firmę.

Według twórców tego projektu dzięki użyciu butelek do wina do wielokrotnego napełniania tzw. „Steiermarkflasche" w winiarskim regionie Styrii oszczędza się do 96% energii potrzebnej do produkcji butelek jednorazowego użytku.

Kraj związkowy Burgenland wdrożył lokalny system zwrotu za kaucję małych butelek plastikowych w szkołach. Dzięki tej inicjatywie rocznie do recyklingu trafia ponad 40 000 butelek.

Oznaczenie ekologiczne dla tzw. zielonych wydarzeń
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Austria wprowadziła oznakowanie ekologiczne dla imprez proekologicznych zwanych „Green Events". Aby je uzyskać, wydarzeni muszą spełniać szereg kryteriów i udowodnić, że systematycznie stosują się do zasad. Program obejmuje głównie takie aspekty jak przemieszczanie się ludzi, lokalizacja imprez i gospodarka odpadami, ale promuje również tworzywa sztuczne wielokrotnego użytku.

Jednym z kryteriów certyfikacji jest stosowanie zastawy stołowej i kubków wielokrotnego użytku oraz podawanie napojów z butelek wielokrotnego użytku lub dużych trwałych pojemników. Zgodnie z programem rządowym na lata 2020-2024 polityka środowiskowa obejmuje przemianę większości wydarzeń sportowych i kulturalnych w wydarzenia proekologiczne tzw. Green Events.

Główne korzyści płynące z organizowania imprez prośrodowiskowych to poprawa jakości i wizerunku tych wydarzeń, oszczędność zasobów i kosztów, a jednocześnie świadomość przyczyniania się do zrównoważonego rozwoju.

W zachodniej Austrii, duże gminy, takie jak Doren, organizują wyłącznie imprezy ekologiczne typu Green Events. Tymczasem w miastach, na przykład w Salzburgu i Wiedniu, wprowadzono lokalne przepisy w celu ograniczenia ilości odpadów jednorazowego użytku.

Butelki na mleko do ponownego napełniania
Zmniejszenie zużycia - Firmy

We współpracy z Greenpeace Austria, największa austriacka firma mleczarska Berglandmilch wprowadziła w lutym 2020 r. szklane butelki na mleko o pojemności jednego litra, które mogą być ponownie napełniane w celu zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych.

Klienci płacą kaucję w wysokości 0,22 eurocentów za butelkę, którą odzyskują po zwrocie naczyń. Wbrew pozorom zmiana ta nie jest postrzegana jako niedogodność, lecz wręcz spowodowała realny wzrost sprzedaży.

Firma Berglandmilch zainwestowała około 8 mln EUR w przekształcenie swoich zakładów pakowania w Aschbach w Dolnej Austrii i Wörgl w Tyrolu, instalując dodatkową linię do napełniania opakowań szklanych, myjnię i magazyny butelek szklanych.

Na rok 2020 planowane jest wprowadzenie innych produktów wielokrotnego użytku, takich jak półlitrowa butelka wielokrotnego użytku, mleko odtłuszczone w butelkach wielokrotnego użytku oraz jogurt w słoiczkach wielokrotnego użytku. Berglandmilch napełnia te same szklane butelki zwrotne mlekiem ekologicznym dla swoich partnerów handlowych, firm REWE i Spar, ale także oferuje je we własnych spółkach Schärdinger Berghof Milch i Tirol Milch. Butelki na mleko wielokrotnego użytku można zwrócić za pośrednictwem maszyn kaucyjnych partnerów handlowych w całej Austrii.

Lemoniady w 100% neutralne
klimatycznie mniejszenie zużycia - Firmy

Producent napojów Egger wprowadził nową lemoniadę „LIMÖ". Radlberger LIMÖ będzie sprzedawana wyłącznie w nowoczesnych, jednolitrowych zwrotnych butelkach szklanych, a poprzednie pojemniki PET o pojemności 1,5 litra zostaną wycofane. W wyniku zmiany na zwrotne butelki szklane lemoniady Radlberger są w 100% neutralne dla klimatu.

Butelki szklane są dostępne w trwałej skrzynce na sześć sztuk, która ma na środku praktyczną rączkę do noszenia. Skrzynki nie są oznakowane żadną marką i mogą być również używane do transportu innych butelek.

Programy na rzecz wielorazowych kubków do kawy
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Cup Solutions oferuje w Austrii kompleksowe rozwiązanie wynajmu i mycia naczyń w ramach systemów ponownego wykorzystania i dla imprez. Firma ma zapas ponad dwóch milionów szklanek, kieliszków i kubków do wynajęcia, głównie z żywicy styrenowo-akrylonitrylowej (SAN). Oferuje naczynia różnych rozmiarów zarówno do napojów alkoholowych, jak i bezalkoholowych. Wśród klientów Cup Solutions są wiodące firmy z branży rozrywkowej i organizatorzy imprez z Austrii.

Inicjatywa Mycoffecup – oparta na współpracy pomiędzy Cup Solutions i urzędem miasta Wiednia – to rozwiązanie dla lokalów serwujących kawę na wynos w zakresie udostępniania kubków wielokrotnego użytku. Celem jest zmniejszenie liczby 84 mln jednorazowych pojemników na napoje zużywanych w Wiedniu corocznie.

Podobne lokalne inicjatywy to BackCup i K2go. Niektóre punkty sprzedaży oferują niewielką zniżkę (średnio 0,20 EUR) na kawę zamówioną w kubkach kaucyjnych.

Wszystkie te rozwiązania mają ten sam cel: zmniejszenie ilości odpadów wytwarzanych wskutek używania jednorazowych kubków do kawy. Na szczęście ten ruch społeczny się szybko rozwija, bo przy 6,65 kg na osobę rocznie, Austria zajmuje siódme miejsce na świecie w zakresie spożycia kawy.

Pojemniki na wynos wielokrotnego użytku Skoonu
Zmniejszenie zużycia - Firmy

W Wiedniu istnieje system opakowań wielokrotnego użytku dla usług cateringu na wynos. Gdy klienci zamawiają jedzenie na wynos w restauracji, która jest partnerem Skoonu, żywność jest dostarczana w proekologicznych naczyniach wielokrotnego użytku zamiast jednorazowych – to doskonały sposób na zmniejszenie ilości odpadów z tworzyw sztucznych, które powstają w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na dostawy żywności.

Według strony internetowej firmy, dąży ona do zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych nawet o 1700 ton rocznie – co odpowiada wadze 485 słoni o przeciętnej wadze 3,5 ton.

Krajowy 3-punktowy plan działania
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Austriackie Ministerstwo Ochrony Klimatu, Środowiska, Energii, Mobilności, Innowacji i Technologii pracuje obecnie nad 3-punktowym planem, który ma zostać wdrożony od 2021 r., obejmującym:

- obowiązkową kwotę określającą proporcję pojemników na napoje do wielokrotnego napełniania w sprzedaży u każdego detalisty. Kwota ta wzrośnie z 25 % w 2023 r. do 40 % w 2024 r., osiągając 55 % w 2030 r.
- Krajowy system zwrotu za kaucję (DRS) dla butelek i puszek z tworzyw sztucznych.
- Narastający podatek płacony przez producentów za opakowania z tworzyw sztucznych, z niższymi podatkami za opakowania łatwiej nadające się do recyklingu.

Wszystkie punkty są nadal omawiane przez dwie rządzące partie i nie ma na razie ostatecznej decyzji politycznej. Pierwsza propozycja ma zostać uwzględniona w przyszłej noweli ustawy o gospodarce odpadami; druga powinna być wdrożona w formie lokalnych przepisów; trzecia będzie regulowana w ramach budżetu.

BELGIA

„Organizacja pozarządowa Ecoconso, która promuje zrównoważoną konsumpcję, opublikowała w lutym 2020 r.”

Wyzwanie Zero Waste w Brukseli
Uświadamianie – Władze publiczne
Region brukselski

Europejska stolica i jej ministerstwo środowiska Bruxelles Environnement od pewnego czasu angażują się w realizację strategii „Zero odpadów”, w ramach której podejmowane są różne inspirujące inicjatywy, w tym:

- comiesięczny biuletyn „zero odpadów”;
- strona na Facebooku i program promocji działań związanych z wydarzeniami na rzecz strategii „zero odpadów”;
- strona internetowa przedstawiająca projekty będące najlepszymi praktykami; oraz
- organizacja miejskich wyzwań „Zero odpadów” w 2019 i 2020 roku, z udziałem odpowiednio 50 i 200 rodzin oraz imponującymi wynikami.

Wyzwanie „Zero odpadów” trwa osiem miesięcy (od lutego do października) i polega na spersonalizowanym coachingu i wsparciu, aby pomóc rodzinom w zmniejszeniu ilości odpadów. Rodziny zobowiązują się do uczestniczenia w co najmniej pięciu praktycznych warsztatach i wizytach. Co dwa tygodnie uczestnicy otrzymują konkretne wyzwanie – łącznie 13 zadań – z których kilka dotyczy zamienników opakowań i produktów jednorazowego użytku, np. wyzwanie związane z kupowaniem produktów na wagę, piknik „zero odpadów” oraz zadanie związane z napojami.

Uczestnicy pierwszego konkursu „Zero Waste Challenge” w 2019 roku zmniejszyli produkowane odpady o 30% w ciągu roku, z początkowych 61 kg rocznie do 43 kg rocznie, co oznacza o 75% mniej odpadów niż przeciętny mieszkaniec Brukseli. Projekt służy również podnoszeniu świadomości wagi problemu zanieczyszczania plastikiem jednorazowego użytku i informuje o dostępnych alternatywach.

Jadalna zastawa Ecopoon
Zmniejszenie zużycia - Firmy
Liège

Chociaż preferowaną drogą zmian jest całkowite zaprzestanie stosowania produktów jednorazowego użytku, innowacyjne materiały jednorazowego użytku mogą w szczególnych okolicznościach również być częścią rozwiązania, na przykład w szpitalach, w liniach lotniczych lub w firmach gastronomicznych.

Ecopoon to belgijskie MŚP, które opracowało innowacyjny materiał do produkcji zastawy stołowej, zarówno jadalny jak i biodegradowalny. Łyżki i miseczki są sprzedawane w większych pakietach firmom lub klientom indywidualnym i stają się częścią doświadczenia gastronomicznego.

Tiffin pojemniki na żywność wielokrotnego użytku
Zmniejszenie zużycia - firmy

Tiffin to pudełko śniadaniowe wielokrotnego użytku do wielokrotnego napełniania ze stali nierdzewnej sprzedawane online w różnych rozmiarach i kształtach, zarówno dla użytkowników indywidualnych, jak i dla restauracji i firm cateringowych.

Firma opracowała również program partnerski do współpracy z restauracjami, który pozwala klientom uzyskać zniżkę na posiłki na wynos. Usługa ta jest dostępna głównie w Brukseli, ale także w niektórych miastach Walonii i Flandrii.

Coroczne wydarzenie sprzątania niedopałków papierosów
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe
Bruksela

Przez ostatnie cztery lata trzy gminy w Brukseli (Saint-Gilles, Miasto Bruksela i Etterbeek) nawiązały współpracę z ruchem obywatelskim #LeoNotHappy – nazwanym na cześć amerykańskiego aktora Leonardo Di Caprio – w celu oczyszczenia miasta z niedopałków papierosów, które zaśmiecają ulice Brukseli.

Inicjatywa, wymyślona przez 26-letniego studenta, ruszyła w kwietniu 2016 roku. Jej twórca chciał wykorzystać moc mediów społecznościowych, aby wprowadzać zmiany na lepsze. W 2017 r. wolontariusze zebrali 120 000 niedopałków w ciągu zaledwie trzech godzin; w 2018 r. było to 270 000, a w 2019 r. aż 500 ochotników usunęło 500 000 niedopałków i rozdało palaczom darmowe popielniczki. Wydanie 2020 zostało anulowane z powodu pandemii Covid-19, a kolejna edycja powinna się odbyć wiosną 2021 roku.

Ruch przekształcił się w organizację pozarządową z ponad 32 000 obserwujących na Facebooku. Planuje współpracę z kolejnymi organami publicznymi w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat zaśmiecania niedopałkami papierosów, z których każdy może zanieczyścić do 500 litrów wody.

Dotacje na zakup pieluszek materiałowych
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Coraz więcej belgijskich miast zachęca rodziców do wyboru pieluch wielorazowych, oferując im celowe dotacje. Korzystanie z pieluszek do prania nie tylko oznacza oszczędności finansowe dla rodzin, ale także znacznie zmniejsza ilość odpadów z tzw. „pampersów”.

Organizacja pozarządowa Ecoconso, która promuje zrównoważoną konsumpcję, opublikowała w lutym 2020 r. artykuł na ten temat, w którym wymieniono 28 gmin w regionach Brukseli i Walonii, które proponują takie dotacje. We Flandrii dziesiątki gmin również ma taką ofertę dla rodzin.

W miejscach, gdzie dostępne są takie dotacje, chętni mogą zazwyczaj otrzymać maksymalną kwotę 125 EUR na rodzinę, podczas gdy w niektórych gminach, takich jak Herstal w Walonii, mieszkańcy mogą ubiegać się o zwrot 50% wydatków na pieluchy wielorazowe, maksymalnie 250 EUR na dziecko. W Gandawie mieszkańcy mogą otrzymać dotację na wynajem pieluszek wielorazowych na okres 4 tygodni, do kwoty 85 EUR za dziecko.

Wynajem pieluszek wielorazowych i szkolenia
Zmniejszenie zużycia - Firmy

W ostatnich latach w Belgii pojawiło się wiele firm specjalizujących się w produkcji i sprzedaży pieluch wielokrotnego użytku, które można prać.

Przykładem tego trendu jest firma La Renarde z Thuin, która oferuje również rodzinom noworodków usługę wynajmu, aby przetestować pieluchy na miesiąc bez konieczności inwestowania w nie na stałe. Kolejny przykład to La Petite Marmite z Namur, która oferuje również szkolenia dla młodych rodziców z użytkowania pieluch wielorazowych.

Sklepy te działają online, a ich witryny często mają też dział z blogami poświęconymi filozofii „zero odpadów” lub inicjatywom prośrodowiskowym. Pełną listę sklepów sprzedających pieluchy wielokrotnego użytku w Brukseli i Walonii można znaleźć tutaj.

BUŁGARIA

Torby płócienne na zakupy, by ratować oceany
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

W latach 2012–2015 i ponownie w 2018 r. oddział organizacji pozarządowej Surfrider Foundation Europe w Sofii zorganizował wystawę płóciennych toreb zakupowych zwanych „Tote bags" (przykład z 2015 r. tutaj), aby uświadomić społeczeństwu, dzięki sztuce i lokalnej współpracy, jak dużo zanieczyszczeń powodują jednorazowe torby plastikowe.

Wolontariusze zaprosili lokalnych grafików do zaprojektowania bawełnianych toreb ozdobionych napisami z przesłaniem zgodnym z filozofią Surfrider, w szczególności potępiającym szkody wyrządzane przez plastikowe torby życiu w morzu i ekosystemom morskim. W każdym roku funkcjonowania wystawy sto wielorazowych toreb z tkaniny było zdobione rysunkami związanymi tematycznie z oceanem.

CHORWACJA

Wydarzenia związane ze sprzątaniem mórz
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe

Wiosną 2020 roku stowarzyszenie Sunce Split rozpoczęło serię imprez związanych z oczyszczaniem mórz z odpadów we współpracy z Ministerstwem Ochrony Środowiska i Energii. Celem było usuwanie odpadów morskich z dna morskiego i wybrzeża, a jednocześnie podniesienie świadomości społecznej na temat wpływu śmieci w morzu na Adriatyk.

Akcja sprzątania odbywa się w siedmiu regionach wzdłuż wybrzeża Chorwacji: Istria, Primorje-Gorski Kotar, Lika-Senj, Zadar, Šibenik-Knin, Split-Dalmacja i Dubrownik-Neretwa. Nurkowie mają spod wody wyławiać śmieci, które następnie mają być zebrane przez rybaków przy użyciu włoków. Wolontariusze i pracownicy Sunce Split również wezmą udział w kontroli zebranych odpadów w celu prześledzenia ich źródła i zapewnienia doradztwa w zakresie odpowiedniego gospodarowania odpadami.

Lokalizacje zostaną wybrane we współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, takimi jak instytucje publiczne zarządzające morskimi obszarami chronionymi, samorządy lokalne, stowarzyszenia obywateli, kluby nurkowe i społeczności rybackie. Wyniki każdego wydarzenia zostaną upublicznione w celu podniesienia świadomości społecznej na temat zanieczyszczenia mórz odpadami. Ponadto, w oparciu o doświadczenia z akcji i jej wyniki, zostanie opracowany projekt krajowego protokołu ustanawiającego wytyczne dla wszystkich przyszłych inicjatyw w zakresie oczyszczania morza w Chorwacji.

„Nurkowie mają spod wody wyławiać śmieci, które następnie mają być zebrane przez rybaków przy użyciu włoków."

CYPR

Biodegradowalne popielniczki plażowe
Uświadamianie – Władze publiczne

Latem 2017 roku, na dziesięciu najbardziej popularnych plażach Larnaki umieszczono stożkowe, biodegradowalne popielniczki, mające zniechęcać do zakopywania niedopałków w piasku. Obok nich umieszczono stalowe kosze na śmieci z pełnymi instrukcjami na temat sposobu ich użycia.

Pod koniec sezonu policzono zebrane niedopałki – w sumie latem zebrano 84 300 niedopałki o łącznej wadze 42,15 kg wyrzucone do specjalnie przygotowanych koszów na śmieci.

„Pod koniec sezonu policzono zebrane niedopałki – w sumie latem zebrano 84 300 niedopałki o łącznej wadze 42,15 kg wyrzucone do specjalnie przygotowanych koszów na śmieci.”

DANIA

#CigaretteButt-FreeDenmark
Uświadamianie – Władze publiczne

W lipcu 2020 r. duńskie Ministerstwo Środowiska rozpoczęło kampanię mającą unaocznić społeczeństwu problem niedopałków papierosów wyrzucanych w przyrodzie.

Instalacja artystyczna złożona z 30 ogromnych drewnianych niedopałków papierosów pojawiła się na plaży Amager w Kopenhadze, a następnie została przeniesiona na inne popularne plaże i obszary przyrodnicze w Danii. Wystawa ogromnych niedopałków trafiła więc do najbardziej popularnych miejsc wycieczkowych w Danii.

Kubki wielokrotnego użytku na festiwalach
Zmniejszenie zużycia - Firmy

W 2019 roku browar Tuborg, we współpracy z producentem tworzyw sztucznych KIFA Plast, czterema największymi w Danii festiwalami muzycznymi i organizacją pozarządową NGO Plastic Change stworzyli system kubków do piwa do ponownego wykorzystania stosowany na duńskich festiwalach.

Nowy system obejmuje plastikowe kubki wielokrotnego użytku, które klienci odnoszą po użyciu. Kubki są następnie myte na miejscu w specjalnie zaprojektowanej, przenośnej zmywarce, która może myć 9 000 sztuk na godzinę, a następnie ponownie używane.

Kubki z tworzywa sztucznego wielokrotnego użycia, które osiągną koniec okresu eksploatacji są zwracane dostawcy, który zajmuje się recyklingiem materiału.

Supermarket LØS bez opakowań
Zmniejszenie zużycia - Firmy

W 2016 roku francusko-duński były kierownik ds. eksportu Frederic Hamburger zapisał się w historii otwierając LØS Market, pierwszy supermarket bez opakowań w Danii.

Tutaj produkty są sprzedawane bez jakichkolwiek opakowań jednorazowego użytku, więc kupujący muszą przynieść własne naczynia, wypożyczyć darmowe pojemniki lub kupić je w sklepie. LØS Market oferuje również żywność na wynos i obecnie pracuje nad uzyskaniem statusu franczyzy, z wieloma placówkami w kraju.

Kubki wielokrotnego użytku w Tivoli
Zmniejszenie zużycia - Firmy
Kopenhaga

Już w 1998 roku park rozrywki Tivoli Gardens w Kopenhadze uruchomił system ponownego wykorzystania naczyń, żeby serwować napoje w zrównoważony sposób.

Napoje podawane są w kubkach wielokrotnego użytku, a goście płacą kaucję w wysokości 5 DKK. Po wypiciu napoju, zwracają kubki do wyznaczonych maszyn i dostają kaucję z powrotem. Pracownicy odbierają kubki, myją je i odnoszą do stanowisk sprzedaży, aby można je było ponownie wykorzystać.

Park szacuje, że inicjatywa ta oszczędza środowisku około 10 ton odpadów z tworzyw sztucznych rocznie.

Aalborg bez plastikowych butelek na wodę
Zakazy – Władze publiczne
Aalborg

We wrześniu 2020 r. gmina Aalborg zdecydowała się na stopniowe wycofywanie wody butelkowanej, pozwalając pracownikom miasta korzystać wyłącznie z wody z kranu.

Gmina szacuje, że dzięki tej inicjatywie do środowiska naturalnego trafi mniej butelek plastikowych wartych około 250 000 DKK rocznie.

Skrzynie na ryby wielokrotnego użytku
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Duńska firma Pack and Sea od 2008 roku prowadzi system śledzenia skrzyń na ryby wielokrotnego użytku. Kluczem do sukcesu i zrównoważonego charakteru systemu śledzenia tych pojemników jest współpraca pomiędzy dziesięcioma duńskimi portami rybackimi, które mogą wynajmować te same zielone skrzynie połowowe. Każda z nich jest wyposażona w dwa znaczniki RFID z kodami kreskowymi i widocznym numerem, co oznacza, że można je łatwo zarejestrować poprzez skanowanie lub ręcznie.

Statki mogą odebrać skrzynie w każdym duńskim porcie, a eksporterzy, którzy kupują ryby na aukcjach, mogą je zwrócić w dowolnym duńskim porcie lub w jednej z licznych placówek Pack and Sea w Szwecji, Niemczech, Holandii, Belgii, Wielkiej Brytanii lub Francji.

ESTONIA

„Gmina Harku, która ma ponad 15 000 mieszkańców, opracowała własne kubki wielokrotnego użytku do stosowania na lokalnych imprezach. System zwrotu za kaucję (DRS) pomaga w tym, by klienci zwracali kubki.”

Społeczne szycie maseczek
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Dzień działań obywatelskich Teeme ära, organizowany przez estoński Fundusz na rzecz przyrody, odbywa się co roku wiosną. Wydanie z 2020 roku poświęcone było adaptacji do pandemii Covid-19 i skupiało się wokół oddolnej ogólnokrajowej kampanii „robótek ręcznych”, w czasie której szyto maski.

Sprzątanie niedopałków papierosów
Uświadamianie – Władze publiczne

W Dzień Sprzątania Świata w Estonii zorganizowano sprzątania niedopałków papierosów. Kampania prowadzona była przez miasto Tallinn i Dzień Sprzątania Świata, a głównymi partnerami były Port Tallinn, Tallink, Eckerö Line, Viking Line i lotnisko w Tallinnie. Rzecznikami akcji zostało kilka krajowych osobistości, które wsparły komunikacyjnie kampanię i promowały ją w oczach społeczeństwa.

Kampania uświadamiająca „zielone zakupy”
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Things Foundation, platforma oparta na współpracy internetowej, która umożliwia użytkownikom poznanie pochodzenia, wykorzystanie i recykling przedmiotów wykonanych przez człowieka, we wrześniu 2020 r. prowadziła kampanię uświadamiającą, aby zwrócić uwagę społeczeństwa na ilość opakowań, które stosujemy w naszym codziennym życiu. Wzywano do lepszego planowania zakupów, zachęcano do przynoszenia własnych pojemników i toreb, a także do kupowania produktów luzem i mniej opakowanych.

Imprezy publiczne bez plastiku
Zakazy – Władze publiczne
Tallinn

Tallinn nałożył miejski zakaz stosowania jednorazowych opakowań plastikowych podczas imprez publicznych. Nadal obowiązują pewne wyłączenia dla tworzyw sztucznych kompostowalnych na czas przejścia na alternatywy wolne od tworzyw sztucznych. Jednak w długim terminie planuje się umożliwienie stosowania wyłącznie produktów wielokrotnego użytku i nadających się do ponownego napełniania podczas imprez publicznych w mieście.

Kubki wielokrotnego użytku w Harku
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Gmina Harku, która ma ponad 15 000 mieszkańców, opracowała własne kubki wielokrotnego użytku do stosowania na lokalnych imprezach. System zwrotu za kaucję (DRS) pomaga w tym, by klienci zwracali kubki.

Krajowy system zwrotu za kaucję
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Eesti Pandipakend, założona w 2005 roku, prowadzi krajowy system zwrotu za kaucję plastikowych i szklanych butelek na napoje bezalkoholowe, butelkowaną wodę, wino i piwo.

Współczynnik zbiórki butelek wynosi ponad 80%, a większość z nich jest poddawana recyklingowi. Odsetek stosowanych butelek wielokrotnego użytku spadł w ostatnich latach (z około 20% do 12%), ponieważ producenci napojów częściej korzystają z butelek, które nadają się tylko do recyklingu.

Eesti Pandipakend prowadzi również obsługę kubków wielokrotnego użytku, a także wynajem talerzy i półmisków na imprezy. Mają ponad 250 000 kubków, co jest wystarczające dla obsłużenia dużych imprez w Estonii. Dostępna jest opcja pełnej obsługi, z punktami zbiórki na imprezach, a także tradycyjna usługa wynajmu i mycia.

Wynajem kubków wielorazowych i ich mycie
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Założona w 2014 roku firma Topsiring to pierwszy system wynajmu kubków wielokrotnego użytku w Estonii. Oferuje szeroką gamę plastikowych naczyń wielokrotnego użytku (od szklanek do herbaty po kieliszki do wina), a także planuje zaoferować w najbliższym czasie talerze wielokrotnego użytku, miski i sztućce.

Circup to usługa mycia kubków na imprezy, która umożliwia gościom wypłukanie na miejscu swoich wielorazowych kubków. Proste, przenośne stacje myjące mają małe zbiorniki na wodę i działają bez zasilania elektrycznego, wykorzystując tylko zasilanie ręczne. Circup opracował również dodatkową funkcję, która wykorzystuje światło UV-C do dezynfekcji obszaru mycia.

Planowanie ekologicznych wydarzeń
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Tartu Nature House opublikował podręcznik dla organizatorów imprez ekologicznych, dostępny zarówno w języku estońskim, jak i rosyjskim. Prowadzi również grupę Facebook o nazwie „Green events” (Zielone wydarzenia), aby dzielić się najlepszymi praktykami w takich dziedzinach jak zapobieganie powstawaniu odpadów i alternatywy dla jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych i opakowań.

Acento to nowo założona firma oferująca doradztwo i praktyczne zarządzanie przy organizacji imprez. Ich celem jest zwiększenie świadomości ekologicznej i zmniejszenie powstawania odpadów w czasie wydarzeń. Szczególny nacisk położono na stosowanie zastaw stołowych wielokrotnego użytku oraz pojemników na żywność/napoje. Oprócz konsultowania planów organizatorów imprez, pracują również nad oferowaniem usług doradczych dla samorządów lokalnych w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów.

Inicjatywy typu Bring Your Own (BYO) czyli „Przynieś własne"
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Kawiarnie i sieci stacji benzynowych zaczęły oferować małe zniżki, gdy konsumenci przynoszą własne kubki na kawę.

Sieć supermarketów Rimi prowadzi kilka kampanii zachęcających klientów do przychodzenia z własnymi pojemnikami. Sieć ma także grupę na Facebooku o nazwie „Consume wisely”, czyli „konsumuj mądrze”, gdzie na przykład zapraszają gwiazdy do wypróbowywania różnych działań przyjaznych dla środowiska, takich jak przynoszenie własnych pojemników i zakupy bez opakowań.

Zarówno Rimi, jak i sieć supermarketów Selver umieściły w widocznym miejscu w swoich sklepach torby z siatki jako zrównoważoną alternatywę dla tradycyjnych toreb plastikowych.

Sieć sklepów ekologicznych Biomarket – obecna w trzech największych miastach Estonii – pozwala kupującym używać własnych pojemników przy zakupie suchych składników, niektórych rodzajów słodyczy i kilku środków czyszczących.

Opakowania zwrotne BEPCO
Zmniejszenie zużycia - Firmy

BEPCO ma misję opracowania uniwersalnych i wydajnych systemów zwrotnych opakowań transportowych (z ang. RTP), które mogą być wykorzystywane do dostarczania wszystkich rodzajów produktów od producentów do sprzedawców detalicznych.

Systemy zwrotnych opakowań transportowych zastępują opakowania jednorazowego użytku, które mają negatywny wpływ na środowisko i gospodarkę. Zmniejszenie ilości odpadów i ewentualnych opłat za korzystanie z wysypisk odpadów pozwala na natychmiastowe obniżenie kosztów i zwiększenie ogólnej rentowności. BEPCO planuje również testowanie opakowań pierwotnych wielokrotnego użytku dla produktów spożywczych.

Ilma pod – zakupy bez opakowań
Zmniejszenie zużycia – Firmy

Ilma pood to drugi sklep bez opakowań otwarty w Estonii, i jedyny który nadal działa. Sklep został otwarty we wrześniu 2020 roku w Tallinie i oferuje zarówno sklep fizyczny, jak i internetowy.

Sklepy internetowe bez opakowań
Zmniejszenie zużycia – Firmy

Estonia posiada kilka sklepów internetowych oferujących rozwiązania „zero odpadów”, w tym Elamisekergus, Zero Waste, Slow, Rohepakend, Munt i Veepudel.

FINLANDIA

Opakowania zwrotne RePack
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Opakowania wielokrotnego użytku i zwrotne od Repack są dostępne w trzech regulowanych rozmiarach i zostały zaprojektowane tak, aby po opróżnieniu składały się do rozmiaru listu, dzięki czemu można je odesłać do RePack za pomocą zwykłej wysyłki pocztowej. RePack przyjmuje zwracane opakowanie, sprawdza je, czyści i rozprowadza dalej w celu ponownego użycia. Produkty Repack zostały zaprojektowane tak, aby wytrzymać co najmniej 20 cykli, dlatego są wykonane z trwałego materiału, który można w pełni poddać recyklingowi.

Opłata RePack obejmuje samo opakowanie oraz zwrot pustego opakowania na całym świecie, dzięki czemu zwrot pustego opakowania jest bezpłatny z dowolnego miejsca. Opłata ta może zostać uiszczona przez firmę sprzedaży detalicznej lub przez klienta, w zależności od tego, w jaki sposób firma detaliczna włącza system RePack do swojego modelu biznesowego.

Zgodnie z oceną przeprowadzoną przez firmę Repack ich model zmniejsza emisję CO_2 nawet o 80% w porównaniu z jednorazowymi paczkami. Bezpośrednie zwroty sięgają 75% – niektórzy użytkownicy decydują się bowiem zachować opakowanie i ponownie je wykorzystać. Niektóre pakiety Repack są zwracane bezpośrednio do firm w ramach zwrotów klientów; firmy mogą następnie ponownie wykorzystać opakowanie do nowych dostaw dla klientów, dzięki czemu nie muszą używać kolejnych jednorazowych opakowań.

„Zgodnie z oceną przeprowadzoną przez firmę Repack ich model zmniejsza emisję CO_2 nawet o 80% w porównaniu z jednorazowymi paczkami. Bezpośrednie zwroty sięgają 75% – niektórzy użytkownicy decydują się bowiem zachować opakowanie i ponownie je wykorzystać.”

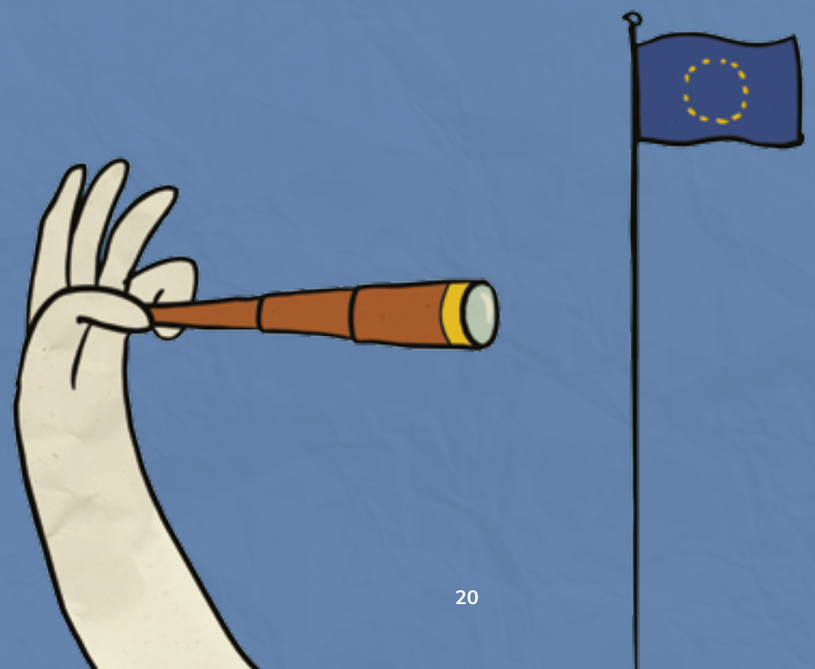

FRANCJA

„Każdej wiosny 200 wolontariuszy z francuskiej organizacji pozarządowej „No Plastic in My Sea" zaprasza w mediach społecznościowych przy użyciu hashtagu #NoPlasticChallenge społeczeństwo do mobilizacji i zaangażowania się w zmniejszenie zużycia tworzyw sztucznych."

Krajowe przepisy dotyczące przeciwdziałania powstawaniu odpadów
Zakazy – Władze publiczne

Francuska ustawa zwalczająca marnotrawstwo zasobów i wspierając gospodarkę obiegu zamkniętego, Loi Antigaspillage pour l'Economie Circulaire, jest pionierskim prawem wdrażającym unijną dyrektywę w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku i wprowadza szereg ambitnych inicjatyw wykraczających poza minimalne wymogi dyrektywy. Główne cele ustawy to:

- zakaz stosowania wszystkich opakowań plastikowych jednorazowego użytku do 2040 r.;
- zmniejszenie liczby plastikowych butelek o 50% do 2030 r.; oraz
- zwiększenie udziału opakowań wielokrotnego użytku, aby osiągnąć 10% do 2027 r.; oraz
- recykling 100% opakowań z tworzyw sztucznych do 2025 roku.

W szczególności prawo francuskie wprowadzi niebawem dodatkowe zakazy dotyczące konfetti z tworzyw sztucznych, pokrywek na kubki, opakowań z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku do owoców i warzyw oraz stosowania tworzyw sztucznych jednorazowego użytku w restauracjach fast-food i na wydarzeniach publicznych. Nakazuje również, aby od 2022 r. wszystkie budynki publiczne otwarte dla ogółu społeczeństwa zapewniły punkty z wodą pitną.

Do 2022 r. wszystkie pojemniki wykorzystywane do dostaw żywności będą musiały zostać ponownie wykorzystane, podczas gdy artykuły używane do spożycia w kawiarniach i restauracjach, do 2023 r., będą musiały być zdatne do ponownego wykorzystania.

#NoPlasticChallenge
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Każdej wiosny 200 wolontariuszy z francuskiej organizacji pozarządowej „No Plastic in My Sea" zaprasza w mediach społecznościowych przy użyciu hashtagu #NoPlasticChallenge społeczeństwo do mobilizacji i zaangażowania się w zmniejszenie zużycia tworzyw sztucznych.

W ramach imprezy promuje się 15 codziennych działań związanych z ograniczeniem lub wyeliminowaniem stosowania jednorazowych elementów z tworzyw sztucznych, np. nie dla jednorazowych kubków, sztućców z tworzyw sztucznych, produktów nadmiernie pakowanych lub porcji jednorazowych, tak dla detergentów domowych, zakupów niepakowanych, owoców i warzyw luzem, szamponów w formie stałej i stosowania butelek wielokrotnego napełniania oraz toreb wielokrotnego użytku.

Organizowane są również konkretne wydarzenia z udziałem dostawców usług, takich jak szkoły i centra sportowe. Włączyły się też firmy takie jak Publicis, Clickandboat, Actes sud, SAP i wybrane uniwersytety (w edycji wyzwania 2020). Prywatne firmy, które uczestniczą w tym zadaniu, mogą zoptymalizować zużycie tworzyw sztucznych w biurach, a także zachęcić pracowników do indywidualnego udziału w wyzwaniu.

Formularz samooceny pozwala uczestnikom zmierzyć i porównać swoje zużycie tworzyw sztucznych na początku i na końcu wyzwania. Dzięki wykorzystaniu mediów społecznościowych, gdzie użytkownicy publikowali wskazówki proekologicznych zachowań i zapraszali do tego innych, wydarzenie stało się bardzo widoczne i dotarło do około pięciu milionów ludzi.

Paryż bez plastiku
Zakazy – Władze publiczne
Paryż

Do 2024 r. miasto Paryż ma stać się wolne od plastików jednorazowych i rozpoczęło projekt konsultacji z udziałem kilku grup roboczych stron zainteresowanych w celu opracowania planu działania. Współpracuje także w tym zakresie z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami konsumenckimi.

W międzyczasie opracowano projekty uświadamiające, takie jak promocja wody z kranu, źródełka z wodą pitną – 1200 takich ujęć wody pitnej jest promowanych w całej stolicy Francji – oraz praktyki zrównoważonej konsumpcji.

Spółka Eau de Paris rozpoczęła rozmowy z zainteresowanymi stronami na rzecz promocji wody z kranu i, we współpracy z organizacją pozarządową Surfrider Foundation Europe, opracowała projekt uświadamiający o nazwie Le Paris de l'eau zéro déchet en plastique (Paryż, miasto wody, bez odpadów z tworzyw sztucznych). W rezultacie 19 550 osób podpisało manifest, zobowiązując się do bardziej prośrodowiskowego zachowania. Powołano również inicjatywę Action Tank, aby eksperymentować z różnymi rozwiązaniami w zakresie zakazu stosowania plastikowych butelek do wody w sektorach takich jak restauracje, hotele, imprezy sportowe, festiwale i szkoły.

Sprzedaż luzem w sieci Réseau Vrac
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Réseau Vrac jest stowarzyszeniem handlowym utworzonym przez organizację pozarządową, którego celem jest rozwój krajowej sieci sklepów sprzedających towary luzem we Francji.

Aby ustrukturyzować i profesjonalizować ten wschodzący sektor, Réseau Vrac zapewnia przedsiębiorstwom szkolenia, dostosowane rozwiązania logistyczne i biznesowe oraz usługi komunikacyjne i monitoringowe.

Uruchomiona przez Célię Rennesson w 2016 r. sieć obejmuje obecnie 465 niezależnych sklepów i ponad 1400 firm zarówno w obrębie Francji, jak i poza nią. Od 2018 roku organizuje doroczne targi dla sektora, które przyciągnęły 100 wystawców i 2000 odwiedzających we wrześniu 2020 roku. Sieć jest również zaangażowana w działania władz publicznych w celu stopniowego rozwoju krajowych ram prawnych dotyczących sprzedaży luzem.

Na fali tego sukcesu w 2019 roku powstał oddział Réseau Vrac Belgique i już 260 firm zostało wyłonionych w Belgii.

Karta Drastic on Plastic
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Drastic on Plastic to usługa wsparcia festiwali w zmniejszeniu lub wycofaniu jednorazowych tworzyw sztucznych ze swoich wydarzeń. Opiera się na brytyjskiej inicjatywie zainicjowanej w 2018 roku przez stowarzyszenie niezależnych festiwali Independent Festivals Association i Raw Foundation.

Oficjalnie rozpoczęty w styczniu 2020 roku francuski projekt został opracowany w 2019 roku przez R2D2, lokalną sieć regionalną na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz krajowe stowarzyszenie handlowe festiwali - Collectif des festivals.

W 2019 roku powstała strona internetowa Drastic on Plastic oraz specjalny przewodnik, który udostępniono w sieci na użytek organizatorów festiwali i społeczeństwa. W sumie 60 festiwali już podpisało się pod kartą misji Drastic on Plastic .

Kubki wielokrotnego użytku Ecocup
Zmniejszenie zużycia - Firmy

EcoCup to francuskie przedsiębiorstwo integracji społecznej z siedzibą w Céret, które sprzedaje i wynajmuje kubki wielokrotnego użytku na festiwale, targi i inne imprezy w całym kraju, takie jak Tour de France i COP 21 w 2015 r.

Pojemniki wielokrotnego użytku Milubo
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Milubo oferuje restauracjom i organizatorom imprez innowacyjne rozwiązanie w zakresie pojemników wielokrotnego użytku i kubków. Codziennie dostarcza i zbiera pojemniki na żywność (Milubo box) oraz plastikowe kubki (Milubo cup), które następnie są myte i gotowe do ponownego użycia.

Powstał system zwrotu za kaucję (DRS) do zbierania i ponownego użycia pojemników i kubków, a klienci mogą zwrócić zużyte kubki lub pojemniki do dowolnej kawiarni partnerskiej.

FRANCJA

Opakowania wielokrotnego użytku Uzaje
Zmniejszenie zużycia - Firmy

To rozwijające się przedsiębiorstwo społeczne oferuje szeroki zakres usług dla firm cateringowych, stołówek szkolnych lub firmowych, restauracji, producentów żywności i dystrybutorów żywności w całym kraju. Usługi obejmują przemysłowe myjnie naczyń, a także rozwiązania logistyczne w zakresie dostarczania, zbierania i transportu naczyń wielokrotnego użytku, trwałych pojemników na żywność lub napoje na wynos i sztućców.

Dostępnych jest wiele opcji, takich jak oprawa komunikacyjna w sklepie, a także utworzenie dedykowanego systemu zwrotu za kaucję w celu zbierania zużytych pojemników dla firm cateringowych lub restauracji na wynos. Firma oferuje również dostosowane do potrzeb wsparcie, które pozwala firmom ocenić wpływ finansowy modelu naczyń do ponownego użycia.

Wśród swoich klientów Uzaje ma takie marki jak Biocoop, the Naked shop, Deli Corner, Franprix, Citeo, ADEME i samorządy.

Pojemniki na wynos Reconcil
Zmniejszenie zużycia - Firmy
Paryż

To młode francuskie MŚP zapewnia paryskim restauracjom oferującym jedzenie na wynos dostosowane rozwiązania dla dostaw dużych ilości żywności, zbierania i mycia pojemników wielokrotnego użytku.

Wdrożono system zwrotu w celu zapewnienia odbioru pojemników, a kaucja wliczona jest w cenę sprzedaży posiłków. Firma prowadzi również na swojej stronie internetowej od 2017 roku blog informacyjny i uświadamiający. Reconcil jest częścią sieci krajowej „Réseau Consigne".

Zero odpadów w stołówkach firmowych
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Marmeat oferuje gotowe do wdrożenia, zrównoważone modele stołówek firmowych dla dużych firm (ponad 150 pracowników) z zerowym marnotrawstwem, odpowiedzialnym podejściem i pojemnikami wielokrotnego użytku na żywność i napoje. Ponadto, wszystkie pojemniki na żywność wielokrotnego użytku są wykonane ze szkła, sztućce są ze stali nierdzewnej lub jadalne, a firma zobowiązała się do prowadzenia działalności bez plastiku.

Sprzedaż luzem w Jean Bouteille
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Jean Bouteille jest pionierską firmą z siedzibą w Lille na północy Francji zajmującą się sprzedażą hurtową i uzupełnianiem płynów. Łączy swoje usługi z systemem zwrotu za kaucję.

Firma zapowiedziała modernizację swojego podajnika Gravity do dozowania produktów takich jak dżemy, marmolady, ketchup, musztarda, majonez, smarowidła i sos pomidorowy. Od 2021 r. powinna także obsługiwać świeże produkty, takie jak nabiał, soki, jogurty i płynne kosmetyki.

Sprzedaż luzem Drive tout nu
Zmniejszenie zużycia - Firmy
Okolice Tuluzy

Drive tout nu, czyli „Nagi drive-through" promuje sprzedaż luzem i lokalną produkcję poprzez sklep internetowy bez fizycznych punktów sprzedaży. Pojemniki wielokrotnego użytku wykonane z materiałów zrównoważonych, takich jak szkło lub płótno, zastąpiły plastik do pakowania, a dzięki systemowi zwrotu za kaucję klienci otrzymują zniżkę, gdy zwracają pojemniki.

Drive tout nu sprzedaje produkty od ponad 140 lokalnych producentów, a co tydzień 2500 pojemników na żywność jest ponownie używanych. Firma oferuje szeroki wybór lokalnych punktów zbiórki i utrzymuje kontakt ze społecznością lokalną za pośrednictwem specjalnego bloga.

Sprzedaż luzem w Vrac'n Roll
Zmniejszenie zużycia - Firmy
Okolice Lyonu

Ten start-up zajmujący się internetową sprzedażą luzem na zasadzie „zero odpadów" powstał w 2016 roku z inicjatywy Sary Benasman i dostarcza kurierami rowerowymi produkty ekologiczne w pojemnikach szklanych, papierowych lub plastikowych wielokrotnego użytku w Lyonie. Klienci mogą również samodzielnie odebrać produkty. Pojemniki na żywność są dostarczane w zamian za kaucję, a następnie są zbierane do mycia i ponownego użycia.

Vrac'n Roll oferuje od 2019 roku usługi ogólnokrajowe doręczania paczek do 5000 punktów przy użyciu specjalnych punktów sprzedaży luzem i pakietów, które mogą być ponownie wykorzystane.

Od 2020 r. ta sama usługa jest dostępna w Belgii dzięki lokalnym partnerom.

Program Terracycle Loop
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Wprowadzony w 2019 roku przez Terracycle wraz z grupą dystrybucyjną Carrefour program Loop pozwala kupującym wybierać z szerokiej gamy produktów znanych i mniejszych marek w pojemnikach wielokrotnego użytku z systemem zwrotu za kaucję.

Do tej pory program działał tylko w trybie online, firmy uzupełniały pojemniki za pośrednictwem stron sklepów elektronicznych partnerów handlowych, a Terracycle zajmował się zbieraniem, czyszczeniem i uzupełnianiem pojemników wielokrotnego użytku.

Po sukcesie Loop, kilku gigantów detalicznych, takich jak Tesco i Carrefour, ujawniło plany wprowadzenia systemu Loop do swoich sklepów do połowy 2021 roku.

„Firma oferuje również dostosowane do potrzeb wsparcie, które pozwala firmom ocenić wpływ finansowy modelu naczyń do ponownego użycia."

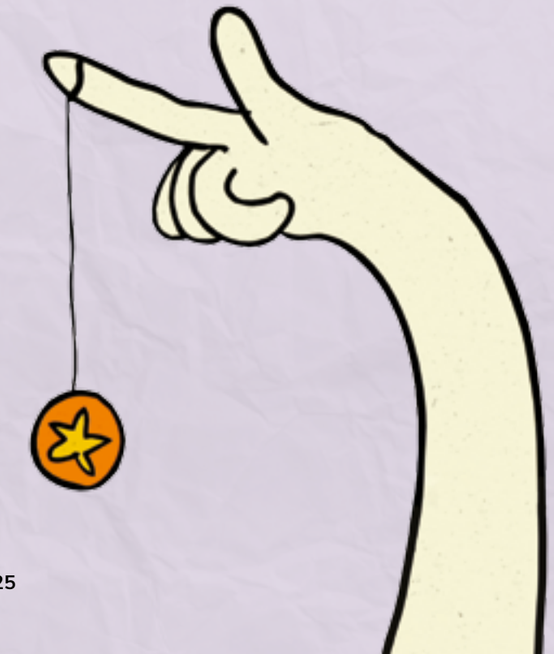

NIEMCY

„Do tej pory w projekcie uczestniczy w całym kraju 2700 partnerów biznesowych z 450 miast.”

Plaże dla niepalących
Uświadamianie – Władze publiczne

W 2009 roku po raz pierwszy na wyspie Rugia zostały wyznaczone odcinki plaży dla niepalących. Administracja uzdrowiska (Kurverwaltung) w bałtyckim kurorcie Göhren działa w ścisłej współpracy z wypożyczalniami leżaków plażowych, które przypominają ludziom o zakazie palenia papierosów lub rozprowadzają popielniczki plażowe na odcinkach bez zakazu palenia.

Spülbar mobilne zmywanie
Uświadamianie – Szkoły i uniwersytety
Kilonia

„Spülbar” to mobilna stacja zmywania naczyń składająca się ze zmywarki przemysłowej na rowerze cargo. Studenci na studiach magisterskich w dziedzinie zrównoważonego rozwoju, wiedzy o społeczeństwie i ochrony środowiska na Uniwersytecie Christian-Albrechts w niemieckiej Kilonii wymyślili projekt, który umożliwił korzystanie z kubków do kawy i talerzy wielokrotnego użytku na lokalnym targu rolniczym.

Woda potrzebna do zmywarki pochodzi z przenośnych kanistrów, co oznacza, że „Spülbar” to całkowicie mobilny i autonomiczny punkt zmywania. Firma Kiel Waste Management zasponsorowała 100 kubków do kawy. Projekt ma więc własne kubki do kawy, ale oferuje również mycie kubków zwrotnych dla uczestniczących w akcji straganów z targu.

Oznakowania kwater świadomych problemu tworzyw sztucznych
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

We współpracy z National Park Partner Initiative, apartamenty i domy wakacyjne lub pokoje gościnne otrzymują oznaczenie „kwatery świadomej problemu plastiku” tzw. „Plastic-scious accommodation”, jeśli posiadają specjalny pakiet materiałów dla gości ze wskazówkami na temat możliwości unikania plastiku. Trzy poziomy odznaczeń brązowych, srebrnych i złotych odzwierciedlają różne stopnie redukcji plastiku, od pierwszych kroków do zakwaterowania niemalże wolnego od plastiku.

Regionalne przepisy na rzecz kubków do kawy wielokrotnego użytku
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Ministerstwo środowiska regionu Szlezwik-Holsztyn zachęca krajowe przedsiębiorstwa spożywcze i gastronomiczne do stosowania kubków do kawy wielokrotnego użytku. W dokumencie p.t. „Zalecenie dotyczące napełniania pojemników wielorazowych gorącymi napojami zgodnie z normami higienicznymi w piekarniach, kawiarniach, obszarach usługowych, u dostawców usług i w firmach cateringowych”, rząd opowiada się za użyciem pojemników wielokrotnego użytku i zapewnia firmom jasne instrukcje dotyczące praktycznych aspektów takiego podejścia. Publikacja ma na celu rozwianie wątpliwości firm i zmniejszenie barier na drodze do przyjmowania kubków wielokrotnego użytku.

Pojemniki na wynos REBOWL
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Uruchomiona przez założycieli projektu RECUP inicjatywa REBOWL jest systemem zwrotu za kaucję (DRS) wielorazowych pojemników na żywność mającym zastąpić opakowania jednorazowego użytku, także do dostaw żywności. System jest dostępny w całych Niemczech.

Klienci mogą pożyczać pojemniki REBOWL – misę polipropylenową bez bisfenolu A z pokrywką z termoplastycznej gumy – od uczestniczących restauracji i kawiarni za kaucję w wysokości 5 EUR. Po zwróceniu, miski są myte i używane przez następnego klienta.

Pojemniki na wynos VYTAL
Zmniejszenie zużycia - Firmy

VYTAL to system ponownego wykorzystania/zwrotu pojemników na żywność dla restauracji, kawiarni, firm cateringowych i lokali gastronomicznych w kilku niemieckich miastach. Klienci mogą znaleźć punkty sprzedaży za pośrednictwem aplikacji, która jest również używana do wynajmu pojemników wielokrotnego użytku bez bisfenolu A zamiast pojemników jednorazowych przy zamawianiu żywności do odbioru osobistego lub dostawy.

NIEMCY

Miski można następnie zwrócić do restauracji / kawiarni lub, w przypadku kawiarni / firm cateringowych, pozostawić w wyznaczonych „skrzynkach zwrotnych", które są opróżniane przez VYTAL.

Oznakowania zakupów bez opakowań
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

To oznakowanie zakupów wolnych od opakowań zostało początkowo wprowadzone przez organizację pozarządową Rehab Republic z siedzibą w Monachium, lecz teraz jest stosowane w innych obszarach kraju.

Służy do oznaczenia sklepów i restauracji, w których towary można kupić bez opakowania jednorazowego i gdzie klienci mogą przynieść własne pojemniki wielokrotnego użytku.

Butiki, restauracje, kawiarnie, sklepy spożywcze i supermarkety można rozpoznawać po naklejce „Einmal ohne, bitte" na witrynach i przy kasach lub wyszukać za pomocą interaktywnej mapy online.

Krajowy system zbiorczy RECUP
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Niemiecka firma RECUP wdrożyła krajowy zbiorczy system odbioru, mycia i uzupełniania kubków na napoje na wynos. Klienci płacą kaucję w wysokości 1 EUR przy zamawianiu napoju w kubku wielokrotnego użytku. Kubki można oddać w dowolnym innym uczestniczącym w akcji sklepie lub lokalu, gdzie kaucja zostanie zwrócona. Do tej pory w projekcie uczestniczy w całym kraju 2700 partnerów biznesowych z 450 miast.

System zwrotu i ponownego wykorzystania Cup for Cup
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Cup for Cup to otwarty system odbioru i ponownego użycia kubków do kawy. Oferuje rozwiązania i wsparcie dla firm cateringowych, festiwali i wydarzeń, a także dla gmin i społeczności, które chcą ograniczyć wykorzystanie jednorazowych kubków do kawy na rzecz kubków wielokrotnego użytku do ponownego napełniania.

Wiele barów i restauracji na wybrzeżu Morza Północnego przeszło z jednorazowych słomek na wersje do wielokrotnego użytku. Niektóre restauracje używają grawerowanych słomek wielokrotnego użytku z metalu, które można również kupić jako pamiątki. Inni właściciele korzystają z opcji papierowej lub ze słomek „z makaronu".

Kubki do kawy wielokrotnego użytku Freiburgcup
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

W 2017 r. niemieckie miasto Fryburg wprowadziło system kubków do kawy wielokrotnego użytku w celu zmniejszenia ilości odpadów jednorazowych. Kubek, wykonany z odpornego na ciepło i zmywanie plastiku, można pobrać z punktów sprzedaży, w tym z kawiarni uniwersyteckich w mieście, w zamian za kaucję w wysokości 1 EUR.

Klienci mogą go używać do 100 razy przed zwróceniem do jednego z uczestniczących w programie punktów sprzedaży, które oznaczane są łatwo rozpoznawalną zieloną naklejką na witrynie, i gdzie wypłacana jest z powrotem kaucja. Kawiarnia lub sklep myje i dezynfekuje kubek, aby następny klient mógł z niego skorzystać.

Inicjatywa ta odniosła duży sukces i została wdrożona też w innych niemieckich miastach, takich jak Monachium, w ramach projektu RECUP.

Zielone zamówienia w gminach
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

W 2016 roku senat miasta Hamburg wprowadził obowiązkowe „zielone wytyczne" dla zamówień publicznych. Wytyczne narzucają bardziej ekologiczne wybory produktów oraz zakaz zakupu pewnej liczby produktów, takich jak butelki z tworzywa sztucznego i kapsułki z kawą.

W następstwie zakazu stosowania butelek jednorazowego użytku w budynkach publicznych – w tym butelek kwalifikujących się do zwrotu za kaucję – obecnie dostępne są ekologiczne alternatywy, takie jak źródełka wody pitnej i dzbanki. Kubki wielokrotnego użytku wprowadzono w kilku instytucjach publicznych, co pozwala uniknąć użycia do 675 000 jednorazowych kubków plastikowych rocznie.

Oprócz tego, że produkty wielokrotnego użytku są bardziej przyjazne dla środowiska, gdy kupuje się je na dłuższy czas, są tańsze niż wielokrotne kupowanie produktów o ograniczonym cyklu eksploatacji.

Kampania Packbuddy BYO
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Kampania Packbuddy w Bremie zachęca ludzi do przynoszenia własnych pojemników lub kubków z domu przy zakupie żywności i napojów na wynos. Zakłady, które uczestniczą w kampanii, oznaczają swoją siedzibę naklejką BYO, aby pokazać klientom, że podają swoje produkty do takich pojemników.

Gminny systemów zwrotu za kaucję
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Niektóre niemieckie gminy aktywnie promują wprowadzenie systemu zwrotu za kaucję i wspierają go na różne sposoby:

- Hanzeatyckie miasto **Greifswald** wspomogło wprowadzenie systemu kubków kaucyjnych poprzez uiszczenie opłaty za użytkowanie systemu za partnerów uczestniczących na okres próbny jednego roku. To sprawiło, że Greifswald jest pionierem w całych Niemczech.
- Miasto **Hamburg** postawiło sobie za cel wprowadzenie w 2018 roku systemu kubków zwrotnych w całym mieście i szukało prywatnego operatora. Przedsiębiorstwa zostały zaproszone do przedstawienia swojej koncepcji prywatnego systemu kubków kaucyjnych w drodze przetargu publicznego. Finansowanie początkowe stanowiło jednorazową płatność w wysokości do 30 000 EUR. Oprócz długotrwałej działalności gospodarczej w ocenie wniosku ważne były również aspekty ekologiczne i funkcjonalne.
- W kampanii „Napełnij zamiast wyrzucać" hanzeatyckie i uniwersyteckie miasto **Rostock** wzywa mieszkańców i turystów do unikania odpadów, żeby było czyściej. I tak, stołówki szkolne i klub żeglarski Rostock RSC 92 zostały wyposażone w kubki wielokrotnego użytku. Operator tramwajów w Rostocku otrzymał również 100 kubków zwrotnych od administracji miasta dla motorniczych tramwajów, aby unikali korzystania z jednorazowych kubków. Ponadto przepisy miejskie dotyczące odpadów wymagają priorytetowego stosowania zastawy stołowej wielokrotnego użytku w miejscach publicznych i na imprezach.

Pilotażowy program Baltic Sea Ashtray
Uświadamianie - Władze publiczne

Inicjatywa Baltic Sea Ashtray obrała za cel zwalczanie najczęstszych odpadów znajdowanych na plażach niemieckiego Warnemünde: niedopałków papierosów. Projekt pilotażowy zorganizowany przez Küsten Union Deutschland e.V. (niemiecki Sojusz Miast Nadmorskich) oraz Urząd Turystyki miast Rostock i Warnemünde zachęca palaczy do pozbywania się papierosów w specjalnych pojemnikach, dając im możliwość „głosowania" w odpowiedzi na aktualne pytanie, takie jak „która drużyna piłkarska gra lepiej?".

Dla każdej odpowiedzi jest jeden przeszkolony pojemnik, a opinię publiczną odzwierciedla czytelnie liczba wrzuconych niedopałków. Pytania są regularnie zmieniane, a ludzie mogą nawet przesyłać własne sugestie przez Internet na portalu gospodarki odpadami morskimi.

W mieście Neustadt, na wybrzeżu Bałtyku, biuro turystyki i dział marketingu miasta również otrzymały sześć takich koszy do głosowania do rozstawienia na plażach i w centrum miasta. Ponadto w 2019 roku 15 000 przenośnych popielniczek plażowych zostało rozprowadzanych wśród turystów przez straż nabrzeżną i stowarzyszenie ratowników DLRG.

Plaże bez fajerwerków
Zakazy – Władze publiczne
Morze Bałtyckie

Na bałtyckiej wyspie Uznam trzy ośrodki zdrowia i kurorty morskie „Kaiserbäder", w Ahlbeck, Heringsdorf i Bansin zapewniają od Sylwestra 2018 roku odcinki plaż wolne od fajerwerków.

Po tym, jak 97% respondentów sondażu internetowego zgodziło się nie robić prywatnych pokazów sztucznych ogni, rada miejska dała zielone światło dla projektu. Ta decyzja spotkała się z dobrym przyjęciem. Ponadto, w Sylwestra, Goście plaży są dodatkowo zmotywowani do wyrzucania śmieci w kontenerach, dzięki zobowiązaniu Kaiserbäder do przekazania 0,50 EUR na projekt „Oceany bez plastiku" za każdy kilogram śmieci w kontenerach – około pięć ton odpadów zbiera się podczas typowego Sylwestra.

PooPick worki na odchody bez plastiku
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

PooPick to nieplastikowa, 100% ekologiczna torba na psie odchody wykonana w 70% z papieru makulaturowego. Część niepochodząca z recyklingu jest wykonana z pozostałości drewna. Dzięki zmyślnej metodzie składania, złożona torebka PooPick mieści się w każdej kieszeni. Jest dostępna w dwóch rozmiarach.

W 2018 r. wspólnota wyspiarska Wangerooge zastąpiła plastikowe torby na odchody dla psów torebkami „PooPick". Początkowo były one rozprowadzane bezpłatnie wśród wszystkich gości przybywających na wyspę z psami. Ponadto, na plaży dla psów, PooPick są wydawane nieodpłatnie wraz z leżakami plażowymi, aby zachęcić odwiedzających do poprawnego pozbywania się psich odchodów. PooPick można również kupić w centrum informacji turystycznej za niewielką opłatą, a także są one dostępne w sklepie internetowym PooPick, gdzie zwiedzający wyspę mogą uzyskać na nie zniżkę.

GRECJA

Projekty Clean up the Med
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Od 24 kolejnych lat organizacja pozarządowa MEDSOS prowadzi projekt „Clean Up the Med", który obejmuje:

- w maju i czerwcu „sprzątanie świata" ze szkołami, gminami, stowarzyszeniami ekologicznymi i sportowymi, firmami i średnio 15 000 wolontariuszami w całym kraju; oraz
- gromadzenie danych dotyczących składu śmieci zebranych podczas akcji, w tym danych dotyczących opakowań jednorazowego użytku i mikroplastików.

Pełne wyniki projektu można znaleźć tutaj.

Program dla szkół Sea4All
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Dwuletni projekt Sea4All, realizowany w latach 2019–2021, ma pomóc uczniom w wieku szkolnym i ich nauczycielom w uświadomieniu sobie skutków zanieczyszczenia mórz – ze szczególnym uwzględnieniem wycieków ropy naftowej i pływających odpadów z tworzyw sztucznych – poprzez opracowanie technologicznych materiałów edukacyjnych.

W projekcie uczestniczy siedem organizacji partnerskich, w tym Instytut Ochrony Środowiska Morskiego Archipelagos, wiodące uczelnie i instytuty badawcze z całej UE, władze oświatowe i eksperci w dziedzinie TIK.

Badania przeprowadzone przez Instytut Archipelagos nad odpadami morskimi oraz analizy ryzyka wypadków morskich przyczyniły się w znacznym stopniu do opracowania materiałów edukacyjnych w ramach projektu.

Alonissos wolne od plastikowych toreb
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Prowadzony przez MEDSOS we współpracy z Greckim Towarzystwem Badań i Ochrony Foki Mniszki (MOM) i gminą Alonissos, projekt Alonissos bez plastikowych toreb został sfinansowany przez Fundację Thalassa. Organizacja pozarządowa Surfrider Foundation podkreśliła walory projektu w swoje publikacji „Przewodnik dobrych praktyk: zakaz jednorazowych toreb plastikowych".

Działania obejmowały:

- 11 akcji „sprzątania świata";
- rozpowszechnianie plakatów i ulotek w celu uświadamiania ogółu społeczeństwa;
- działania w zakresie edukacji ekologicznej skierowane do wszystkich lokalnych szkół;
- wydarzenia partycypacyjne z udziałem zainteresowanych stron, takie jak ankiety wśród właścicieli sklepów, spotkania w ratuszu itp.; oraz
- dystrybucję toreb na zakupy przez domokrążnych uczniów i wolontariuszy.

Wyniki projektu można znaleźć tutaj.

Kampania na rzecz powrotu do wody z kranu
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe
Ateny

Od marca 2015 r. MEDSOS prowadzi w Atenach kampanię „Powrót do wody z kranu", której celem jest:

- promowanie wody wodociągowej jako wartościowego dobra publicznego i podkreślanie prawa do wody w miejscach publicznych;
- promowanie korzystania z wody wodociągowej w przedsiębiorstwach i szkołach;
- zmniejszenie ilości plastikowych butelek jako odpadów morskich, które lądują na naszych wybrzeżach; i
- rozpowszechnianie i promowanie nowych sposobów korzystania z wody pitnej (źródełka publiczne, butelki wielokrotnego napełniania), pozwalających uniknąć jednorazowych plastikowych butelek.

LIFE DEBAG przeciwko torbom plastikowym
Uświadamianie – Organizacja pozarządowe

Ekologiczne towarzystwo recyklingu połączyło siły z MEDOS, uniwersytetem w Patras, TERRA NOVA i Instytutem Badań nad Zrównoważonym Rozwojem i Zasobami Ludzkimi w celu wdrożenia zintegrowanej kampanii informacyjnej i uświadamiającej na rzecz zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska morskiego plastikowymi torbami. Kampania została przeprowadzona na poziomie krajowym, ze specjalnym programem pilotażowym na szczeblu lokalnym na greckiej wyspie Syros.

Głównym celem programu LIFE DEBAG była zmiana zachowań konsumentów. W szczególności projekt miał zwiększyć wiedzę i uświadomić problem stosowania i usuwania plastikowych toreb na poziomie krajowym. Celem była większa identyfikacja z własnością publiczną, która ma zapewnić lepsze wsparcie dla odpowiednich działań. Organizatorzy chcieli też osiągnąć poprawę działań edukacyjnych skierowanych do nauczycieli i uczniów, żeby przyczynić się do zmian społecznych w Grecji w kierunku zrównoważonego rozwoju.

Na Syros przeprowadzono rygorystyczną ocenę obciążenia odpadami morskimi na plażach wyspy i na dnie morskim przy użyciu dronów, holowanych kamer podwodnych i podwodnych pojazdów zdalnie sterowanych (ROV).

Na szczeblu krajowym opracowano intensywną kampanię informacyjną obejmującą telewizję i radio, publikacje drukowane i biuletyny elektroniczne oraz media społecznościowe, dzięki której udało się dotrzeć do około 600 000 osób. Doprowadzono do zawarcia dobrowolnego porozumienia krajowego z pięcioma sieciami supermarketów (stanowiącymi ponad 50% greckiego rynku), które zawiera szereg środków mających na celu zmniejszenie zużycia plastikowych toreb.

W ramach projektu zorganizowano również siedem forów konsultacyjnych, na których po raz pierwszy zgromadzono zainteresowane strony. Sieć współpracy objęła 95 grup w Grecji i sześć z innych krajów UE. Ostatecznie powstał też tzw. „podręcznik replikacji", który podsumowuje kroki, jakie mogą podjąć interesariusze w celu zmniejszenia zużycia plastikowych toreb i innych jednorazowych przedmiotów plastikowych.

Edukacja w zapobieganiu powstawaniu odpadów
Uświadamianie – Organizacja pozarządowe

Towarzystwo Ecological Recycling Society uruchomiło innowacyjny projekt skierowany do uczniów pt. „Zapobieganie powstawaniu odpadów" we współpracy z gminami Agioi Anargyroi-Kamatero, Zakynthos, Hersonissos, Kozani i Regionalnym Związkiem Gmin Attyki. Celem było lepsze informowanie i podniesienie świadomości społecznej w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, co jest jednym z ogólnych celów krajowego strategicznego planu zapobiegania powstawaniu odpadów.

Projekt doprowadził do powstania przewodnika zapobiegania powstawaniu odpadów dla uczniów i nauczycieli, prezentacji PowerPoint dla szkół, plakatu i reklamy telewizyjnej. Zorganizowano również warsztaty na temat unikania powstawania odpadów.

Organizatorzy informowali uczniów o tym, jak sprawić, żeby powstawało mniej odpadów (ze szczególnym uwzględnieniem tworzyw sztucznych jednorazowego użytku) oraz o marnotrawstwie. Zachęcano również uczniów do udziału w działaniach na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów i alternatywnego gospodarowania odpadami.

Sieć „In my cup"
Zmniejszenie zużycia – Organizacja pozarządowe

Od 2018 roku greccy wolontariusze Greenpeace działają w ramach akcji In my cup tworzenia sieci małych kawiarni w całym kraju, których celem jest promowanie systemów naczyń wielokrotnego użycia.

Kawiarnie przyłączające się do akcji, oferują zniżkę klientom, którzy kupują kawę i napoje do własnych kubków wielokrotnego użytku. W 2020 r. liczba uczestniczących kawiarni osiągnęła 550 punktów.

Słomki zbożowe od Staramaki
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Kilkis

Staramaki to spółdzielnia społeczna z siedzibą w Kilkis, wiejskim regionie Grecji, która wykorzystuje najbardziej powszechny produkt lokalny, czyli pszenicę, do tworzenia dobrej i ekologicznej alternatywy dla jednorazowych plastikowych słomek. Wspiera w ten sposób lokalną gospodarkę, proponując alternatywne źródło zarobku i wykorzystania plonów dla lokalnych rolników oraz tworząc miejsca pracy. Projekt promuje również spójność społeczną.

Ponadto, ten model biznesowy w gospodarce o obiegu zamkniętym idzie o krok dalej: słomki są nie tylko sprzedawane, ale również wymieniane za pozostałości kawy, które następnie, we współpracy z FoodTreasure, mieszane są z pozostałościami pszenicy w ramach produkcji biopelletu i brykietów do ogrzewania. Wymiana ta ma doprowadzić do zaangażowania społeczeństwa lokalnego w zmniejszanie ilości odpadów oraz zmienić sposób myślenia o tym, co faktycznie stanowi odpad.

WĘGRY

Wyścig czystych rzek
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe

Węgierska inicjatywa Plastic Cup (PET Kupa) w znacznym stopniu przyczyniła się do zwiększenia świadomości na temat zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi rzeki Tisza. Plastic Cup to pozarządowa inicjatywa non-profit uruchomiona w 2013 roku, aby oczyścić rzekę Tiszę i jej tereny zalewowe z odpadów z tworzyw sztucznych roznoszonych tam w czasie powodzi. Pomysłodawcą jest organizacja pozarządowa, Filmjungle Society specjalizująca się w tworzeniu filmów przyrodniczych i dokumentalnych.

Ta wyjątkowa inicjatywa wykorzystuje same odpady do walki z zanieczyszczeniami. The Plastic Cup, co znaczy zarówno kubek plastikowy jak i Puchar Plastiku, był najpierw wyścigiem (nazwanym tak na cześć prestiżowego Pucharu Ameryki), w którym zespoły konkurowały w zbiórce odpadów, spływając w dół rzeki na łodziach, które uczestnicy sami budowali z odpadów. Sekret sukcesu tej inicjatywy tkwi w tym, że pozwala ona zmienić trudne i potencjalnie niebezpieczne zadanie w zabawną i inspirującą aktywność zespołową.

Po ośmiu latach, w ramach tego projektu każdego roku na rzekach Tisza i Bodeg odbywa się kilka wyścigów, a także mają miejsce krótsze zajęcia z budowania zespołu. Sposób powiadamiania o tych wydarzeniach był kluczowy i pozwolił dotrzeć do większej liczby osób, informując je o oddziaływaniu na środowisko. Jednocześnie każde wydarzenie i kolejny etap były filmowane i promowane w mediach społecznościowych.

Z biegiem lat akcja Plastic Cup rozwinęła się ze „sprzątania świata" w partnerstwo z decydentami na szczeblu krajowym, w które angażują się sponsorujące je firmy i społeczności lokalne. Pracownicy z firm zajmujących się gospodarką odpadami i wodą dołączyli do zespołu blisko 2000 zaangażowanych wolontariuszy. Ci „piraci łowcy plastików" są gotowi do działania nie tylko w górnym biegu Tiszy, ale także na Jeziorze Tisza przez cały rok, gdziekolwiek i kiedykolwiek zaistnieje taka potrzeba. Wspólnota zrzeszona wokół tej akcji nie tylko usunęła z rzeki około 120 ton odpadów, ale również je posortowała i oddała do recyklingu. Inicjatywa Plastic Cup opracowuje też sposoby ponownego wykorzystania odpadów z rzeki do tworzenia produktów.

Wolontariusze systematycznie tworzą mapy występowania odpadów, dzięki czemu wzrosła wiedza na temat ich lokalizacji i rodzajów składowisk odpadów wzdłuż rzeki Tisza. Śmieci z tych nielegalnych wysypisk w górze rzeki są przenoszone w dół rzeki w czasie powodzi i rozrzucane na równinie zalewowej. Nielegalne składowiska występują głównie na Ukrainie, gdzie brakuje podstawowej infrastruktury zbierania i gospodarowania odpadami.

Plastic Cup zyskał już wymiar międzynarodowy dzięki projektom obejmującym całe dorzecze Dunaju, a także poprzez działania na Ukrainie, mające zatrzymać zanieczyszczenia u źródła. Działania z udziałem odpowiedniej dyrekcji ds. gospodarki wodnej i w ramach partnerstwa lokalnego prowadzone są również nad rzeką Bodeg, dopływem Tiszy.

Systemy Recup i Cupler
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Od 2009 r. stowarzyszenie Greenzone Environmental Association wprowadza i promuje system Újrapohár/ Rekup na festiwalach, imprezach firmowych i w klubach. I tak, zaprezentowało ono na festiwalu z ponad 50 000 uczestników usługę myjni Recup, która wykorzystuje mobilne zmywarki przemysłowe.

Dzięki zaangażowaniu Greenzone wzrosła również krajowa produkcja kubków wielokrotnego użytku. Organizacja pozarządowa rozpoczęła swoją działalność od produkcji kubków Recup, która było możliwa dzięki otrzymanym grantom. Później stowarzyszenie wspierało rozwój węgierskiego przedsiębiorstwa specjalizującego się w produkcji kubków Recup.

W latach 2010–2014 organizacja pozarządowa prowadziła również usługę wynajmu kubków Recup, którą zamierzała intensywnie rozwijać przed pandemią.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat, co najmniej 1000 wydarzeń wybierało kubki Recup zamiast jednorazówek, co pozwoliło uniknąć powstania wielu ton odpadów. Ponieważ naczynia Recup są wykorzystywane głównie do serwowania zimnych napojów, Greenzone niedawno zaczął również wspierać system zamkniętego obiegu kubków do kawy Cupler założony w 2019.

Wynajem pieluszek wielokrotnego użytku
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Dziecko, które nosi pieluchy jednorazowego użytku, od urodzenia do czasu, gdy nauczy się korzystać z toalety produkuje 1,5 tony odpadów. Stowarzyszenie prośrodowiskowe Greenzone Environmental Association podjęło wyzwanie zmniejszenia tego rodzaju odpadów na Węgrzech, informując rodziny o alternatywach do jednorazowych pieluch zgodnych z zasadą „zero odpadów". Wykorzystało ono w tym celu prezentacje, broszury i wymianę dobrych praktyk.

Stowarzyszenie uruchomiło system wynajmu pieluch wielorazowych w 2019 roku. Rodzice mogą wypożyczyć pakiet, który pozwala im wypróbowywać różne rodzaje pieluszek wielokrotnego użytku przed ich zakupem. W ramach wspierania krajowych firm, pakiety próbne zawierają tylko pieluchy wykonane przez węgierskie przedsiębiorstwo WAHMS (Work At Home Mums czyli „Matki pracujące w domu").

W trakcie warsztatów prezentowane są również inne produkty wielokrotnego użytku, takie jak wilgotne ściereczki do prania i artykuły higieniczne wielokrotnego użytku dla kobiet.

IRLANDIA

Krajowy plan działania w zakresie odpadów
Zakazy – Władze publiczne

W 2020 r. rząd irlandzki opublikował nowy plan działania w zakresie odpadów zawierający następujące przepisy:

- wprowadzenie „podatku od latte" nakładanego na jednorazowe kubki do kawy od 2022 roku, aby zachęcić do stosowania alternatyw wielokrotnego użytku. Środek ten powinien obejmować również inne kubki, na napoje zimne;
- wprowadzenie zakazów dotyczących saszetek z dodatkami i cukrem, małych przyborów toaletowych w hotelach, jednorazowych plastikowych kubków (począwszy od pilotażu zakazującego ich najpierw w ramach spożycia na miejscu w wybranych miastach, instytucjach szkolnictwa wyższego i innych centrach transportowych/handlowych) oraz chusteczek niemedycznych;
- wprowadzenie środków zwalczających niepotrzebne wykorzystywanie plastikowych kubków (np. w kawiarniach na miejscu i na dużych wydarzeniach) oraz obowiązek dla sprzedawców detalicznych oferowania konsumentom obniżki cen w przypadku stosowania kubków wielokrotnego użytku;
- ustanowienie systemu zwrotu za kaucję butelek z tworzyw sztucznych i puszek aluminiowych do końca 2022 r., w ścisłej współpracy z branżami spożywczymi, detalistami, zakładami zbierania odpadów i zakładami przetwarzania.

Chociaż państwom członkowskim nie wolno uznaniowo zakazywać wprowadzania opakowań do obrotu, dyrektywa UE w sprawie tworzyw sztucznych do jednorazowego użytku daje im swobodę zakazywania wprowadzania do obrotu opakowań w ramach procedury notyfikacyjnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/1535. Korzystając z tego mechanizmu, Irlandia zobowiązała się do wprowadzenia zakazu stosowania kolejnych artykułów z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku.

W planie badań i promowania alternatywnych rozwiązań wielokrotnego użytku przyjęto również szczególne przepisy we współpracy z zainteresowanymi stronami (np. IBEC, RAI, ISME, EPA), aby zatrzymać promocje typu „przy zakupie jednego, jeden za darmo" w supermarketach, oraz aby producenci płacili za 80% kosztów zbierania odpadów i zarządzania nimi dla swoich produktów/ opakowań w ramach programów rozszerzonej odpowiedzialności producenta (EPR).

Podatek od latte
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Od 2022 r. Irlandia nałoży „podatek od latte" w wysokości 0,25 eurocenta dla każdego jednorazowego kubka do kawy, w tym na te kompostowalne. Dochody uzyskane z programu będą wspierać rozwój systemów naczyń do ponownego wykorzystania.

W dłuższej perspektywie, dodatkowe opłaty środowiskowe będą również nakładane na pojemniki jednorazowe na zimne napoje i inne jednorazowe pojemniki z tworzywa sztucznego.

W międzyczasie Irlandia zobowiązała się do przedstawienia następujących propozycji:

- Próbne całkowite wyeliminowanie jednorazowych kubków do kawy w wybranych miastach, instytucjach szkolnictwa wyższego i innych centrach transportowych/handlowych.
- Wprowadzenie środków mających na celu zakaz niepotrzebnego korzystania z jednorazowych kubków do kawy (np. na miejscu w kawiarniach z miejscami do siedzenia) oraz zobowiązanie sprzedawców detalicznych do oferowania zniżki konsumentom korzystającym z kubków wielokrotnego użytku.
- Programy edukacyjne i uświadamiające.
- Docelowo zamiarem jest pełny zakaz kubków jednorazowych.

Kampania Conscious Cup
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Kampanię „Conscious Cup " rozpoczęła w 2016 r. niewielka grupa zatroskanych obywateli, którzy spotkali się za pośrednictwem grupy Facebooka „Zero Waste Ireland" i zdecydowali się podjąć działania na celu zmniejszenia, a docelowo wyeliminowania jednorazowych kubków na kawę w Irlandii.

Namawiają zarówno niezależne kawiarnie, jak i sieci do zachęcania swoich gości do korzystania z kubków wielokrotnego użytku poprzez nagrody lub zniżki dla klientów, którzy przynoszą własne kubki. Kawiarnie biorące udział w akcji można poznać dzięki naklejce na oknie, a także znaleźć na specjalnej mapie na stronie internetowej kampanii.

Tydzień bez plastiku
Uświadamianie – Władze publiczne
Galway

W lutym 2018 r. miasto Galway zaczęło organizować tydzień bez plastiku, aby podnieść świadomość społeczną na temat zanieczyszczenia morza spowodowanego przez jednorazowe tworzywa sztuczne. Inicjatywa, której przewodniczył burmistrz miasta, Pearce Flannery, uzyskała wsparcie wielu osobistości – w tym lokalnych graczy rugby, aktorów i szefa kuchni z gwiazdką Michelina – którzy zobowiązali się do zmniejszenia zużycia tworzyw sztucznych i zachęcali do tego też mieszkańców.

Każdy uczestnik programu otrzymał w ramach wsparcia w sprostaniu wyzwaniu zestaw „zero odpadów" zawierający alternatywne opakowania wielokrotnego użytku, np. bidon na wodę wielokrotnego użytku. Lokalne szkoły pomogły rozpowszechnić informacje i wdrożyć najlepsze praktyki dzięki przewodnikowi edukacyjnemu przygotowanemu przez Urząd Miasta. Wyzwanie to było szeroko wypromowane w mediach społecznościowych.

Wysiłki i wzorowe działania miasta Galway stanowią potężny sygnał, że możliwe jest położenie kresu stosowaniu jednorazowego plastiku, w szczególności plastikowych butelek, oraz że dotyczy to wszystkich szczebli społeczeństwa. Kolejnym etapem prawdopodobnie będzie zmiana w zamówieniach publicznych miasta.

„Od 2022 r. Irlandia nałoży „podatek od latte" w wysokości 0,25 eurocenta dla każdego jednorazowego kubka do kawy, w tym na te kompostowalne. Dochody uzyskane z programu będą wspierać rozwój systemów naczyń do ponownego wykorzystania."

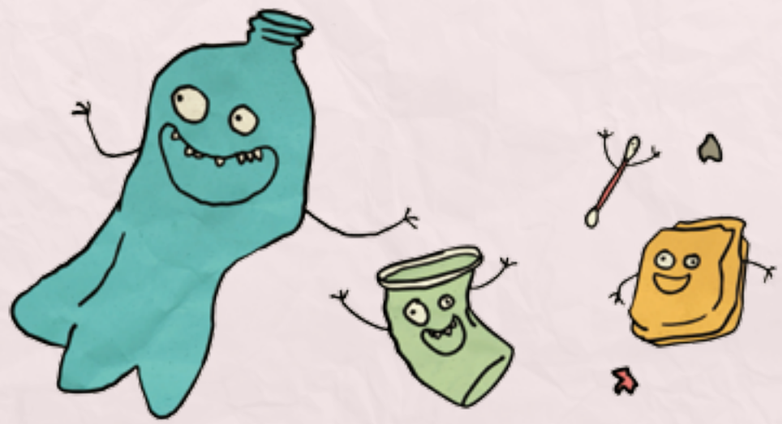

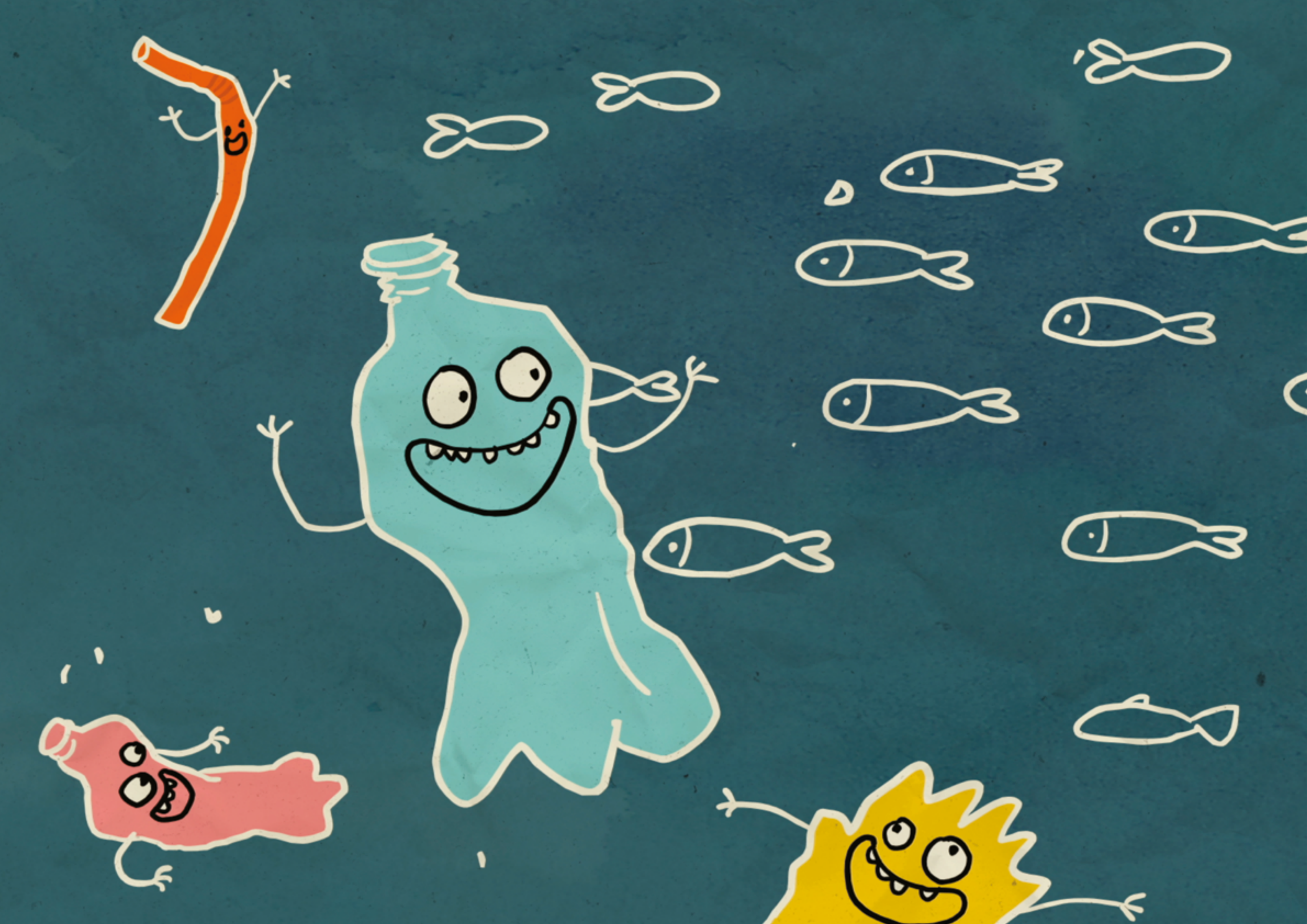

WŁOCHY

„Minister środowiska Sergio Costa rzucił krajowi „wyzwanie zero plastiku”, aby zachęcić gminy i regiony do wyeliminowania kilku jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych z konkretnych miejsc publicznych.”

Regionalne wyzwanie Plastic Free Challenge
Zakazy – Władze publiczne

Od stycznia 2019 r. Włochy nałożyły krajowy zakaz produkcji i sprzedaży jednorazowych plastikowych patyczków do uszu.

Przewidując wdrożenie unijnej dyrektywy w sprawie tworzyw sztucznych do jednorazowego użytku, minister środowiska Sergio Costa rzucił krajowi „wyzwanie zero plastiku”, aby zachęcić gminy i regiony do wyeliminowania kilku jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych z konkretnych miejsc publicznych, takich jak urzędy miejskie, stołówki szkolne, sklepy, festiwale, targi i rynki.

Do tej pory ponad 50 gmin i 15 regionów Włoch podjęło wyzwanie i wydało w latach 2019 i 2020 lokalne przepisy, które zakazują stosowania jednorazowych wyrobów z tworzyw sztucznych (talerzy, szklanek, sztućców, toreb, słomek, naczyń). Są one zastępowane systemami naczyń wielokrotnego użytku do ponownego napełniania, lub, jeśli nie są one dostępne, certyfikowanymi materiałami nadającymi się do kompostowania.

Regiony, które biorą udział w wyzwaniu „Plastic Free Challenge” to:

- Marchia: Ustawa regionalna nr 27, przyjęta w marcu 2017 r., ma na celu zmniejszenie produkcji odpadów pochodzących z użycia jednorazowych wyrobów z tworzyw sztucznych, takich jak patyczki do uszu, słomki, plastikowe talerze i sztućce, patyczki do balonów, pojemniki na żywność (do jedzenia na miejscu lub na wynos), pojemniki na napoje ze styropianu i ich pokrywki. Ustawa podaje 31 marca 2020 r. jako ostateczny termin, do którego zezwala się na posiadanie zapasów takich produktów. Zakaz ten jest skierowany głównie do organów publicznych, ale również do firm prywatnych: regionu, prowincji i gmin, akredytowanych publicznych i prywatnych placówek opieki zdrowotnej, uniwersytetów, instytucji szkolnictwa publicznego i edukacji, każdego, kto prowadzi działalność gospodarczą na terenie będącym własnością państwa, oraz wydarzeń z dofinansowaniem lub wkładem regionalnym.
- Friuli-Wenecja Julijska: Region ten przyjął ustawę regionalną nr 36, która na stałe zakazuje stosowania jednorazowych tworzyw sztucznych w urzędach administracji regionalnej, organach celowych i spółkach zależnych będących w całości własnością regionu. Zakaz obejmie nie tylko biura, ale także wszystkie wydarzenia promowane przez region.
- Dolina Aosty: Uchwałą Rady Regionalnej nr 731 region ten nałożył zakaz stosowania jednorazowych przedmiotów z tworzyw sztucznych we wszystkich swoich strukturach administracyjnych, począwszy od butelek już w lutym 2019. Talerze i szklanki będą stopniowo zastępowane biodegradowalnymi zamiennikami.
- Toskania: W czerwcu 2019 r. Toskania zatwierdziła ustawę regionalną nr 37, która zakazuje stosowania i wprowadzania do obrotu jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych we wszystkich obiektach komunalnych i państwowych: na plażach, w parkach i na obszarach chronionych, festiwalach, targach i imprezach organizowanych dla regionu. Prawo zezwalało na wyczerpanie posiadanych zapasów magazynowych, pod warunkiem że zakończy się to do 31 grudnia 2019 r.

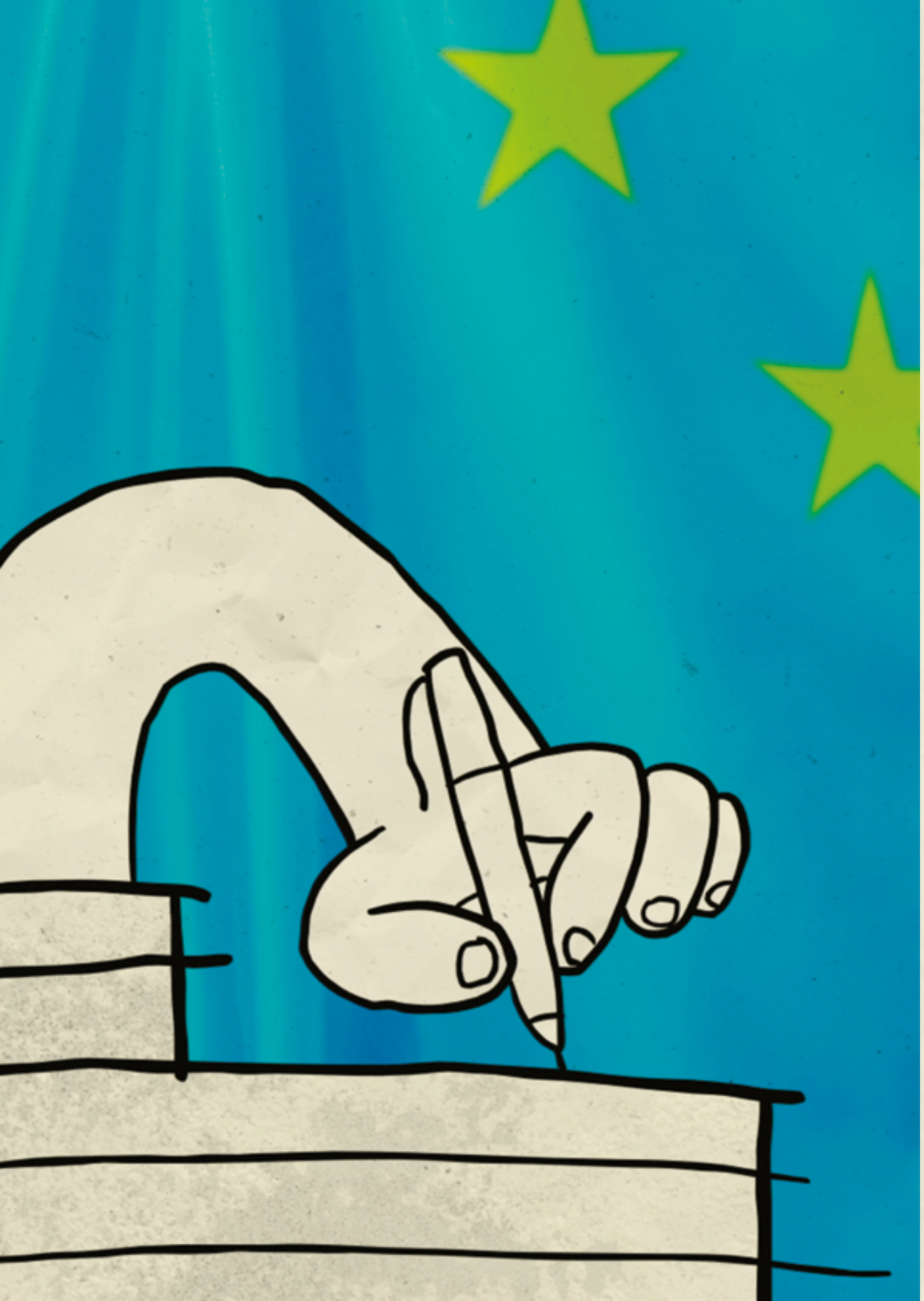

WŁOCHY

Gminne ujęcia wody
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Włochy mają dobrze rozwiniętą sieć ponad 4 000 gminnych ujęć wody zwykle prowadzonych przez lokalnych dostawców wody, które zapewniają zarówno wodę niegazowaną, jak i gazowaną. Niektóre gminy pobierają niewielką opłatę za usługę, np. kilka eurocentów za litr, co sprawia, że jest to tańsza opcja niż woda butelkowana. Inne przyjmują maksymalną ilość na osobę na tydzień, której pobór można kontrolować za pomocą specjalnej karty.

Praktyka ta, która rozpoczęła się około dziesięciu lat temu, spowodowała, że ludzie chętniej piją wodę z kranu, co w większości sytuacji jest całkowicie bezpieczne. W tych ujęciach stosuje się tę samą wodę z kranu, co w domach, więc burmistrzowie wykorzystują ten fakt do promowania kranówki z domu.

Mediolan ma obecnie 22 takie ujęcia wody – wkrótce liczba ta wzrośnie do 40 – które dostarczają siedem milionów litrów rocznie, co oznacza redukcję odpadów o około pięć milionów butelek jednorazowego użytku.

Większe miasta mają również dedykowane programy stawiania źródełek wodnych rozrzuconych po całym mieście. Na przykład, Rzym ma 80 takich „wodnych kiosków", a Florencja posiada sieć źródełek wodnych, które są widoczne na mapie online.

Podręcznik dla gmin
Zakazy – Władze publiczne

W 2019 r. organizacje pozarządowe Legambiente i Chimica Verde Bionet połączyły siły w celu opracowania podręcznika dla gmin, które chcą opracować lokalne strategie i przepisy celem wycofywania się z tworzyw sztucznych.

W podręczniku tym skoncentrowano się na zmniejszaniu zużycia, ponownym wykorzystaniu, uświadamianiu i odwołano się do środków z dyrektywy UE w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku. Podręcznik wspomaga administrację publiczną w procesie wdrażania lokalnych zakazów i środków przy użyciu kompleksowego podejścia i angażując wszystkie zainteresowane strony.

Organizacje pozarządowe nie chcą, by podręcznik był dokumentem statycznym, lecz raczej ciągle rozwijającym się kompendium, które będzie regularnie uaktualniane w świetle nowych najlepszych praktyk. Podręcznik obejmuje obecnie szereg działań, które gminy mogą podjąć zarówno w perspektywie krótko-, jak i długoterminowej, w tym lokalne zakazy stosowania jednorazowych tworzyw sztucznych, proekologiczne praktyki w zamówieniach publicznych oraz kampanie uświadamiające.

Inicjatywa Terna Plastic Free
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Legambiente ustanawia partnerstwa i realizuje projekty z dużymi włoskimi firmami, aby pomóc im zbliżyć się do idei zrównoważonej działalności. Współpraca z krajowym operatorem sieci elektroenergetycznej Terna ma na celu pomóc firmie w określeniu procesów niezbędnych do stopniowej eliminacji tworzyw sztucznych jednorazowego użytku i ich recyklingu w miejscach pracy firmy. Powstał też przewodnik najlepszych praktyk.

Jak wspomina strona internetowa Terny, „inicjatywa Terna bez plastiku powstała i została wdrożona w celu zmniejszenia zużycia jednorazowego plastiku we wszystkich lokalizacjach, przede wszystkim w naszej siedzibie przy Via Galbani w Rzymie, gdzie pracuje ponad tysiąc osób".

Działania skupiono przede wszystkim na stołówce i kawiarni firmy Terna, ale także objęto nią imprezy z cateringiem i pokoje socjalne. Zainstalowano podajniki wody zastępujące butelki z wodą PET, a naczynia szklane stosuje się zamiast wielu jednorazowych plastikowych przedmiotów w kawiarni i na wydarzeniach z cateringiem.

Firma doradcza w zakresie ochrony środowiska AzzeroCO2 obliczyła przy użyciu metody oceny cyklu życia, jaką redukcję oddziaływania na środowisko spowodowała ta inicjatywy. Wykorzystanie dozowników wody w największym stopniu przyczyniło się do zmniejszenia emisji (21,5 ton ekw.CO2), a następnie wprowadzenie dozownika pieczywa do stołówki (oszczędzając 228 kg odpadów polipropylenowych rocznie). Zastąpienie jednorazowych butelek wodą z podajników i butelkami wielokrotnego użytku doprowadziło do rocznych oszczędności w wysokości 3700 kg odpadów PET.

WŁOCHY

„Plastop" wspiera szkoły bez butelek z tworzyw sztucznych
Uświadamianie – Szkoły i uniwersytety

Projekt „Plastop" realizowany przez Uniwersytet w Bolonii ma na celu ograniczenie stosowania jednorazowych butelek, w szczególności plastikowych. Uczelnia rozpoczęła projekt w 2018 roku poprzez wdrożenie kilku strategii:

- produkcja metalowych butelek na wodę wielokrotnego użytku, które zostały bezpłatnie przekazane studentom oraz pracownikom administracyjnym i dydaktycznym;
- instalacja podajników wody gazowanej i niegazowanej w kontrolowanej cenie; oraz
- naklejki z infografikami o zrównoważonym rozwoju, które umieszczono w strategicznych miejscach w szkołach i na uniwersytetach.

W Rzymie, uniwersytet Roma Tre rozdał za darmo 30 000 stalowych butelek na wodę w ramach inicjatywy „Wiadomość jest butelką, nie w butelce". Ponadto regionalna rada Lazio przeznaczyła 500 000 EUR na finansowanie innych inicjatyw mających na celu zwalczanie stosowania tworzyw sztucznych jednorazowego użytku. Zostanie opublikowane zaproszenie do składania ofert w ramach zakupu eko-zgniatarek do odzyskiwania i recyklingu materiałów oraz uruchomienia projektów mających na celu stopniowe eliminowanie pojemników i innych jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych we wszystkich placówkach szkolnych.

Gmina Padwa, realizująca kampanię Ministerstwo Środowiska „Plastic Free Challenge", pracuje nad zmniejszeniem wykorzystania jednorazowego plastiku we wszystkich szkołach podstawowych i średnich, rozdając wszystkim uczniom bidony na wodę.

Uniwersytet w Katanii postawił sobie za cel rozprowadzanie 2500 butelek na wodę dla pracowników uczelni i 9000 dla studentów. Uczelnia planuje też zainstalować 60 źródełek z wodą naturalną i musującą, w tym punkt poboru wody.

Po zainicjowanej przez burmistrza inicjatywie „Milano Plastic Free" gmina Mediolan rozdała 100 000 butelek wielokrotnego użytku, z których 40 000 przeznaczone było dla młodzieży licealnej, a 60 000 dla dzieci w wieku szkolnym.

Gmina Brescia wraz z A2a i Unibs rozpoczęła inicjatywę, która przewiduje dystrybucję 7500 aluminiowych butelek do wody w 29 szkołach średnich w 2020, oraz rozprowadzenie 17 000 sztuk wśród studentów na Uniwersytecie w Brescii.

W gminie Florencja rozdano blisko 2600 bidonów. Jest to ważny element planu, który Publiacqua wdrożyła we współpracy z gminą Florencja i innymi samorządowymi, w celu wypromowania wody z kranu w szkołach.

Z inicjatywy regionu turystycznego wybrzeża Amalfi zakupiono 5000 bidonów do wody Tritan i rozdano je uczniom lokalnych szkół. Tritan to polimer plastikowy najnowszej generacji, który nie zawiera substancji chemicznych ani toksycznych i jest odporny na duże zmiany temperatury. Z tego powodu można go myć w zmywarce i używać ponownie bez obaw o higienę. Zgodnie z danymi regionu turystycznego, stosowanie tego rodzaju bidonu do wody zmniejsza emisję dwutlenku węgla w atmosferze, a każda butelka Tritan redukuje emisję o około 80 g CO_2.

Porty lotnicze wolne od plastiku
Zmniejszenie zużycia - Firmy
Rzym, Florencja i Piza

Lotnisko Fiumicino-Leonardo da Vinci w Rzymie podjęło wyzwanie stania się międzynarodowym portem „bez plastiku". 98% odpadów z tworzyw sztucznych wytwarzanych na lotnisku jest odzyskiwane i wysyłane do recyklingu. Ponieważ rozsortowanie odpadów pozostaje priorytetem strategicznym, port lotniczy postawił sobie również za cel stopniowe zmniejszanie ilości wytwarzanych odpadów.

W ramach tej inicjatywy port lotniczy buduje kompostownię, która umożliwi przekształcenie odpadów organicznych z barów i restauracji w kompost, zmniejszając w ten sposób ilość odpadów wytwarzanych o ponad 1000 ton rocznie.

Ponadto rozpoczęto projekt mający na celu zmniejszenie ilości wykorzystywanych tworzyw sztucznych we współpracy z operatorami lotniskowymi. Celem jest wyeliminowanie lub stopniowe zastąpienie tworzyw sztucznych, takich jak talerze, szklanki, sztućce, słomki i pojemniki, aby lotnisko uwolniło się od tworzyw sztucznych w ciągu kilku lat. Uruchomiono również akcję „Hej, daj nakrętkę!" zbierania plastikowych zakrętek butelek, która wspiera wprowadzanie osób

niepełnosprawnych do świata produkcji przemysłowej. Lotnisko instaluje również zgniatarki butelek PET i puszek z aluminium na linii kontroli bezpieczeństwa w terminalach w celu zmniejszenia ilości odpadów płynnych do usunięcia i aby upewnić się, że opakowania są odzyskiwane.

Według spółki zarządzającej Toscana Airports, porty lotnicze we Florencji i Pizie powinny stać się pierwszymi europejskimi portami lotniczymi w 100% wolnymi od tworzyw sztucznych i liderami w dziedzinie odzyskiwania wody. Każdego dnia na lotniskach gromadzi się 150 kg tworzyw sztucznych, a ponad 3000 litrów wody butelkowanej jest wylewanych.

Plan obejmujący wszystkich, od personelu do pasażerów (podejście, które zostało również wykorzystane do kampanii „Nie chowaj głowy w piasek"), zostanie podzielony na trzy etapy:

- Instalacja czterech pojemników w obszarze kontroli bezpieczeństwa, które umożliwiają pasażerom opróżnianie wody i innych płynów, a także umieszczenie pustych plastikowych butelek w pojemnikach do segregacji odpadów. Zebrana woda może być ponownie wykorzystana w systemach portów lotniczych, do podlewania lub do spłukiwania toalet.
- Instalacja źródełek wody pitnej we współpracy z Acque i Publiacqua oraz dystrybucja bidonów na wodę wśród pracowników i pasażerów.
- Całkowity zakaz sprzedaży i wykorzystywania tworzyw sztucznych w obu portach lotniczych poprzez zmianę klauzul umownych dla marek, które prowadzą sklepy i kawiarnie.

Kampania Legambiente BEach CLEAN
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe

Legambiente wraz z COMMON project w Tunezji i Libanie rozpoczęło w 2020 r. kampanię BEach CLEAN w celu podniesienia świadomości społecznej na temat odpadów morskich na plażach śródziemnomorskich oraz wpływu naszych codziennych działań na ekosystem morski. Kampania skierowana jest do turystów i obejmuje kąpieliska plażowe w pięciu śródziemnomorskich regionach w trzech krajach. W ramach akcji promuje się dziesięć wskazówek dotyczących zmniejszania odpadów z tworzyw sztucznych i prowadzi badania wśród odwiedzających w celu zebrania kluczowych informacji na temat stanu plaż śródziemnomorskich.

Kampania BEach CLEAN to szersza kampania na temat zmniejszania ilości odpadów i ich usuwania, która dotyczy również jednorazowych przedmiotów z tworzyw sztucznych, w szczególności niedopałków papierosów, jednorazowych talerzy i sztućców, słomek, patyczków do uszu i plastikowych toreb.

Plakaty z dziesięcioma złotymi zasadami kampanii pojawiły się w najpopularniejszych włoskich, libańskich i tunezyjskich rejonach turystycznych, gdzie na skutek ogromnego napływu turystów latem dochodzi do odpowiednio dużego wzrostu ilości odpadów znajdowanych na plażach.

W ankiecie dla gości pytania dotyczą szerszej problematyki, niektóre jednak konkretnie pytają o tworzywa sztuczne jednorazowego użytku i obiekty turystyczne, np. „Czy w restauracjach/kawiarniach na plaży, do których zazwyczaj się Pan(i) udaje są talerze i sztućce jednorazowe czy też wielokrotnego użytku ?"

Zakaz palenia na plaży w Bibione
Uświadamianie – Władze publiczne

Na plaży Bibione w gminie San Michele al Tagliamento (Wenecja) w 2011 roku rozpoczęła się kampania mająca na celu podniesienie świadomości na temat czystych plaż wolnych od dymu papierosowego. Na plaży utworzono obszar dla niepalących, gdzie postawiono znaki z prośbami, aby nie palić. W celu oceny, w jakim stopniu spotyka się to z aprobatą publiczną, rozesłano łącznie 1500 kwestionariuszy w różnych językach: 65% respondentów pozytywnie zareagowało na całkowity zakaz, podczas gdy 27% respondentów stwierdziło, że popiera go jedynie pod warunkiem stworzenia obszarów dla palących.

Projekt „Respira il Mare" (Oddychaj morzem) wprowadził zakaz palenia w lokalach na plaży, z grzywnami za naruszanie przepisów. Do inicjatywy dołączyły plaże takie jak Bagni di Sant'Antonio delle Fornaci, w pobliżu Savony i plaża Bibione. W 2014 r. wprowadzono pierwszy zakaz i umieszczono na plaży znaki informujące odwiedzających i proszące palaczy o zgaszenie papierosów. Żeby pokazać odwiedzającym, jak wiele śmieci udało się zebrać z dnia na dzień, zainstalowano przezroczyste pojemniki na niedopałki.

WŁOCHY

W 2018 roku miasto Bibione poprosiło gości, aby nie palili na większości plaży, zapewniając jednocześnie niereformowalnym palaczom specjalny obszar z możliwością palenia. Ministerstwo Zdrowia od razu zainteresowało się tym pomysłem i poprosiło o szczegółowe informacje na temat tego modelu działania. Od tamtej pory wiele plaż poszło tą drogą.

Co ważne, inicjatywa z 2014 roku przyciągnęła wsparcie i uwagę WHO (Światowej Organizacji Zdrowia), Regione, lokalnej służby zdrowia ASL i włoskiego Narodowego Instytut Walki z Rakiem. Niedawno Codacons, zrzeszenie stowarzyszeń na rzecz ochrony środowiska oraz praw użytkowników i konsumentów, zadeklarowało swoje zaniepokojenie skutkami palenia dla morza i wskazało, że plaża w Bibione jest wzorem do naśladowania.

Szkolne pudełka śniadaniowe wielokrotnego użytku
Uświadamianie – Szkoły i uniwersytety

Vicenza

W Vicenzie w 2013 r. dziesięć szkół podstawowych (co daje łącznie około jednej czwartej wszystkich uczniów miasta) rozpoczęło projekt „zero odpadów w stołówce", który został wypromowany przez gminę w celu ograniczenia powstawania odpadów.

Projekt został zaprezentowany wszystkim dyrektorom szkół, którzy mogą włączyć jedną lub dwie klasy ze swoich placówek w proces wymiany jednorazowych plastikowych talerzy (35 g plastiku na osobę na posiłek) na pojemniki wielokrotnego użytku lub wykonane z nietłukącego się, zmywalnego materiału, które zawierają naczynia i sztućce dostarczane bezpłatnie przez gminę. Alternatywnie dzieci mogą korzystać z naczyń i sztućców przyniesionych z domu w hermetycznym pojemniku dostarczonym przez ich rodziny.

Osoby, które stosują się do zasad eksperymentu, otrzymują zniżkę w wysokości 0,15 EUR od każdego posiłku, co stanowi drobną zachętę i dzięki czemu takie działania stają się jeszcze bardziej atrakcyjne.

Dziewięć z dwudziestu sześciu szkół, które korzystają z usług stołówek miejskich, uczestniczyło w eksperymentalnej fazie projektu obejmującej łącznie 34 klas, 734 uczniów i 57 nauczycieli. Z 6168 posiłków wydanych w pierwszym etapie, od 10 do 31 marca, tylko w 4% dostarczono zamienny pojemnik i naczynia – w 90% z tych przypadków było to spowodowane zapomnieniem własnego pudełka, a w 10% z powodu niedomycia naczyń.

Uczniowie generalnie wyrażali wielkie uznanie dla tej inicjatywy, a nawet wydawało się, że jedzenie im bardziej smakuje. Uszkodzone pojemniki na żywność zostały bezpłatnie zastąpione dzięki współpracy z dostawcą Snips SRL, wielkim zwolennikiem projektu. Produkcja odpadów drastycznie się zmniejszyła: sama szkoła Rodari zredukowała swoje odpady z 20 plastikowych worków dziennie do jednego worka odpadów organicznych i jednej papierowej torby odpadów dziennie.

Projekt Pelagos Plastic Free
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Projekt Pelagos Plastic Free, prowadzony przez organizacje pozarządowe Legambiente i Expédition Med, wynika z konieczności ograniczenia zanieczyszczenia mórz spowodowanego przez odpady z tworzyw sztucznych oraz ochrony różnych gatunków waleni zamieszkających tereny tzw. Sanktuarium Pelagos.

Projekt był realizowany w trzech dziedzinach: poprawa zarządzania, zachęcanie lokalnych administracji do podejmowania środków zapobiegających usuwaniu plastiku do morza i na plaże; badania naukowe, pogłębianie zrozumienia wpływu tworzyw sztucznych na walenie i ekosystem morski; upowszechnianie wiedzy i podnoszenie świadomości obywateli i przedsiębiorców na temat odpadów z tworzyw sztucznych.

WŁOCHY

Odpady wytwarzane w miastach nadal gromadzą się na plażach i w wodach basenu Morza Śródziemnego, w tym na obszarach chronionych, które są ostoją różnorodności biologicznej, takich jak Sanktuarium Pelagos. Plastik stanowi 95% odpadów rozrzucanych na plażach, na dnie morskim i na powierzchni akwenów. W wodach archipelagu Wysp Toskańskich odnotowano 10 kg odpadów z tworzyw sztucznych na kilometr kwadratowy, co stanowi jeden z najwyższych wyników na świecie.

Sytuacja ta jest spowodowana głównie błędnym gospodarowaniem odpadami produkowanymi nie tylko w nadmorskich miejscowościach, ale także w miastach położonych w głębi lądu. Dlatego też istotne jest, aby administracje zainteresowanych regionów były informowane o dobrych praktykach w zakresie ponownego użycia, recyklingu i prawidłowego usuwania odpadów. Aby to ułatwić, stowarzyszenie Legambiente zebrało listę przykładów dobrych praktyk, które zostały wdrożone przez niektóre administracje i które można powielać. Wezwało również samorządy lokalne do podjęcia próby wdrożenia niektórych z proponowanych inicjatyw.

Gminne proekologiczne zachęty podatkowe
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Gmina Capannori (Lukka) promuje inicjatywę mającą na celu zapewnienie mieszkańcom lepszych możliwości zakupu produktów wolnych od opakowań, takich jak żywność, napoje i detergenty, zmniejszając w ten sposób ilość odpadów z tworzyw sztucznych.

Administracja miejska przyjęła zmianę przepisów dotyczących odpadów w części obszaru regionu Lukka. Wprowadzono więc 20% zniżkę na stałą część podatku od odpadów dla wszystkich przedsiębiorstw, które sprzedają żywność i inne produkty bez opakowania. Oznacza to istotne oszczędności dla sklepów, które dołączą do walki z opakowaniami, niezależnie od ilości wytwarzanych odpadów, co jest już nagradzane korzyściami w postaci opodatkowania zależnego od wielkości produkcji.

Firmy, które chcą skorzystać z ulgi, muszą udowodnić gminie, że wprowadziły w swoich sklepach produkty bez opakowań.

W gminie Legnago (Werona) inicjatywa „Save-Environment", zatwierdzona w marcu 2019 r., doprowadziła do zmian w przepisach dotyczących podatku od odpadów (Tari). Wprowadzono częściowy zwrot podatku od śmieci dla firm uczestniczących w projekcie „Kup recykling".

Inicjatywa doprowadziła do umieszczenia w okolicy trzech „eko-zgniatarek", do których mieszkańcy mogą przywieźć swoje zużyte butelki z tworzyw sztucznych i otrzymać „ekopunkty" w zamian. Ekopunkty można wykorzystywać w dowolnym sklepie lub w placówkach uczestniczących do uzyskania rabatu na zakupy lub usługi. W ramach inicjatywy przewidziano zwrot 100 EUR z tytułu podatku Tari właścicielom przedsiębiorstw, którzy będą oferować tego typu „zniżki ekologiczne". Ogólnie rzecz biorąc, projekt pomaga firmom utrzymać klientów, jednocześnie zachęcając do zwracania większej uwagi na problem odpadów.

W grudniu 2017 r. rada miejska w Talamone (Grosseto) wprowadziła możliwość uzyskania ulgi w wysokości od 70% do 30% zmiennej części podatku od odpadów. Obniżka ta dotyczy sklepów sąsiedzkich o powierzchni do 150 metrów kwadratowych, które sprzedają produkty uzupełniające, a także sklepów oferujących produkty luzem lub mających system zwrotu pustych pojemników.

Punkty sprzedające tylko produkty uzupełniające, mają prawo do rabatu w wysokości 70%, podczas gdy ci, którzy oferują uzupełnienia ale też bardziej tradycyjny model sprzedaży, skorzystają z 30% ulgi podatkowej.

Dotacje do pieluszek wielokrotnego użytku
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Mieszkańcom gminy Trento, którzy kupują pieluchy nadające się do prania dla jednego lub więcej dzieci w wieku poniżej 30 miesięcy, gmina zapewnia zwrot kosztów w wysokości 50%, z maksymalnym pułapem 50 EUR na dziecko. Wraz z wnioskiem należy dostarczyć paragon lub fakturę za zakup pieluszek.

Lavanda: zamknięty obieg pieluch
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Bolonia

Lavanda jest projektem opracowanym przez spółdzielnię społeczną Eta Beta we współpracy z Uniwersytetem Bolońskim, który uruchomiono na skutek wykonania badania szkód środowiskowych spowodowanych przez jednorazowe pieluchy. W oparciu o koncepcję „produktu jako usługi", Lavanda wynajmuje pieluszki do przedszkoli i oferuje usługi prania pieluszek (z niższym oddziaływaniem na środowisko niż pranie indywidualnie w przedszkolach). Projekt stwarza również nowe możliwości zatrudnienia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej, które w przeciwnym razie byłyby wspierane przez gminę.

Usługi dla przedszkoli oparte są na umowach między Eta Beta a gminami i dostosowane do potrzeb placówek. System zapewnia dostawę czystych pieluszek, codzienne zbieranie brudnych i centralne ich pranie. Proces prania i suszenia jest zgodny ze wszystkimi normami higienicznymi i został zorganizowany tak, aby ograniczyć wpływ transportu i prania na środowisko do minimum (np. brak nadmiernego zużycia wody, energii lub detergentów).

Lavanda ma na celu stopniowe otwarcie się na rodziny, oferując im wynajem pieluszek i usługi pralnicze.

Eta Beta promuje również podobny system (o nazwie „Clean DPI") dla masek ochronnych używanych jako środek ochrony indywidualnej podczas pandemii COVID. Program jest skierowany do dużych użytkowników, takich jak szkoły, biura i szpitale. Czyste maski są dostarczane, a zużyte maski są gromadzone i czyszczone zgodnie z zasadami określonymi przez władze sanitarne.

Promowanie zakupów bez opakowań
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Niedawno przyjęta ustawa krajowa, nr 141/2019, która zmienia i uzupełnia dekret nr 111/2019 („Narodowa ustawa w sprawie klimatu") wprowadziła dwa podstawowe środki związane z ponownym wykorzystaniem tworzyw sztucznych i opakowań ogólnie:

- Wprowadzenie zachęt dla małych, średnich i dużych sklepów do tworzenia „obszarów wolnych od opakowań".
- „Prawo do przyjścia z własnym pojemnikiem". Klienci mogą teraz używać własnych pojemników wielokrotnego użytku do produktów świeżych, takich jak nabiał, wędliny i mięsa, ryby itp. Praktyki BYO były wcześniej zasadniczo zakazane ze względów higienicznych. W ramach środków bezpieczeństwa, nowe prawo przewiduje, że pojemnik musi być czysty i nie mieć wykrywalnego zapachu. Sprzedawca lub jego pracownicy mogą odmówić umieszczenia produktów w pojemniku, jeśli uznają, że nie nadaje się on do tego celu, np. jeśli jest połamany, bez pokrywy itp.

Gminy przeciwko niedopałkom
Uświadamianie – Władze publiczne

Gmina Sestri Levante (Genua) przeprowadziła kampanię mającą na celu podniesienie świadomości na temat wyrzucania niedopałków papierosów do środowiska. Inicjatywa ta rozpoczęła się dzięki zaangażowaniu regionu w projekty komunalne dotyczące zbiórki odpadów.

Gmina zakupiła 1500 przyjaznych dla środowiska skrzynek do zbiórki niedopałków papierosów, które były dystrybuowane bezpłatnie w urzędach miejskich, biurach Public Relations URP, informacjach turystycznych i lokalach Mediterraneo Servizi. Rozsyłano ulotki, wywieszano plakaty a pojemniki na odpady, zostały oklejone ogłoszeniami informacyjnymi i wyposażone w pojemnik na niedopałki papierosów. Specjalne kontenery zostały również umieszczone na plażach a właściciele firm, którzy zgodzili się rozprowadzać skrzynki na niedopałki za pośrednictwem swoich firm otrzymali specjalne naklejki okienne.

Gmina Castel Gandolfo (Rzym), dzięki przyznaniu środków finansowych wygospodarowanych w ramach zakazu wprowadzonego w samym obszarze metropolitalnym Rzymu, rozpoczęła w 2019 roku projekt uświadamiający w celu zwalczania wyrzucania niedopałków papierosów. Chodziło o umieszczenie pojemników na niedopałki papierosów w ruchliwych i turystycznych częściach miasta, w tym na promenadzie nad jeziorem. Tam też postawiono specjalne kosze do zbierania odpadów papierosowych.

W sierpniu 2019 r. gmina Mogliano (Macerata) uruchomiła projekt mający na celu zwiększenie świadomości wśród palaczy na temat prawidłowego usuwania papierosów. W informacji turystycznej i sklepach z tytoniem palacze mogą otrzymać bezpłatne pojemniki kieszonkowe do przechowywania niedopałków papierosów.

„Plastik stanowi 95% odpadów rozrzucanych na plażach, na dnie morskim i na powierzchni akwenów. W wodach archipelagu Wysp Toskańskich odnotowano 10 kg odpadów z tworzyw sztucznych na kilometr kwadratowy, co stanowi jeden z najwyższych wyników na świecie."

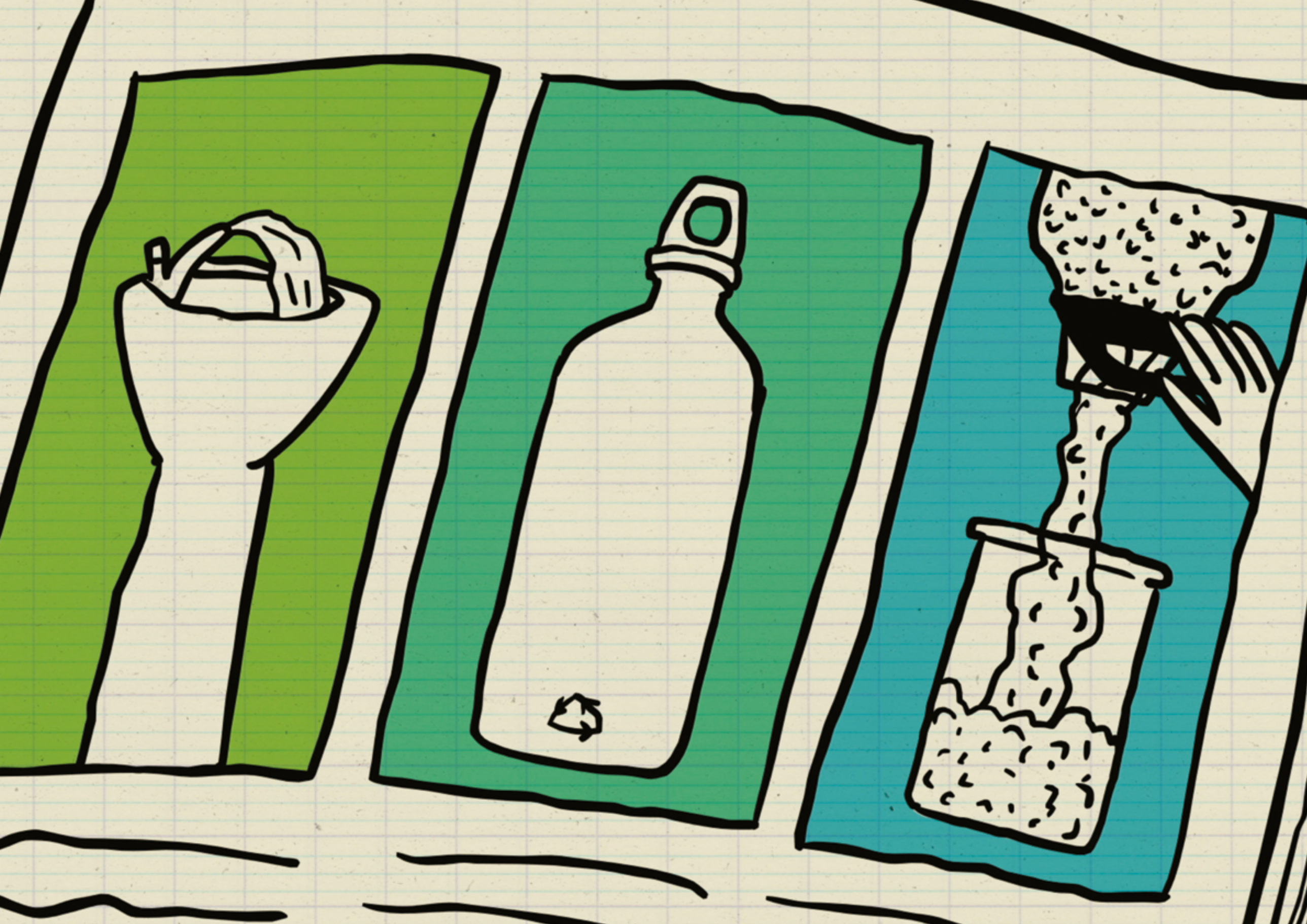

ŁOTWA

Imprezy gminne bez plastiku
Zakazy – Władze publiczne

Organizacja pozarządowa „Environmental Protection Club of Latvia" (VAK) prowadziła kampanię w mieście Jurmala o nazwie „Cokolwiek kupujesz lub degustujesz, na odpady nie marnujesz" jako projekt pilotażowy dla usługodawców, zakładów cateringowych, handlowców i centrów informacji turystycznej.

Celem kampanii było zachęcenie do ograniczenia stosowania produktów jednorazowego użytku i promowanie przyjaznych dla środowiska nawyków, przy czym wdrażano różne rodzaje działań:

- Plakaty, ulotki i stojaki do kartonowych stołów zostały dostarczone lokalnym usługodawcom i przedsiębiorstwom w celu ich rozpowszechnienia.
- Zorganizowano konkurs edukacyjny na ekologiczną torbę będącą zamiennikiem dla jednorazowych toreb plastikowych z udziałem 1200 uczestników. Odbyły się też cztery konkursy regionalne, z wystawami na koniec w kilku dużych centrach handlowych.
- Urządzono cykl ekologicznych pieszych wędrówek.
- Zorganizowano seminaria edukacyjne dla nauczycieli gmin nadmorskich. W pilotażu zaangażowanych było łącznie 180 instytucji edukacyjnych.

Aby wziąć udział w kampanii, lokalne firmy, takie jak kawiarnie, sklepy i muzea, musiały udostępnić kampanii materiały na swojej stronie internetowej i poinformować pracowników i klientów o zasadach zachowania przyjaznego dla środowiska w kontekście swojej działalności. Jednym z wyników programu pilotażowego był pomysł wprowadzenia systemu zwrotu za kaucję (DRS) szklanek plastikowych wspierany przez większość kawiarni regionu Jurmali, które wypowiedziały się w badaniu.

„Zorganizowano konkurs edukacyjny na ekologiczną torbę będącą zamiennikiem dla jednorazowych toreb plastikowych z udziałem 1200 uczestników. Odbyły się też cztery konkursy regionalne, z wystawami na koniec w kilku dużych centrach handlowych."

LITWA

„Dwa lata później, krajowy system kaucyjny, który opiera się na sieci automatów zwrotnych firmy TOMRA, spowodował wzrost ilości zwracanych pojemników do 92%.”

Imprezy gminne bez plastiku
Zakazy – Władze publiczne
Wilno

W marcu 2020 r. Wilno wprowadziło miejski zakaz stosowania jednorazowych plastikowych produktów w gastronomii (takich jak kubki i naczynia) dla wszystkich miejskich imprez publicznych, a także wymóg zapewnienia oddzielnych pojemników do segregowania odpadów. W rzeczywistości to litewskie miasto Joniškis było pierwszym, które z powodzeniem podjęło takie działania w 2019 roku, co zainspirowało inne miasta takie jak Wilno, Troki i Panevėžys, do podjęcia wyzwania.

Wszyscy organizatorzy imprez i organizacje społeczeństwa obywatelskiego zostali poinformowani przed podjęciem decyzji i otrzymali dwa miesiące na przygotowanie się do zapewnienia zamienników. Opracowano też listę firm i start-upów, które mogłyby dostarczyć kubki wielokrotnego użytku, talerze i inne wyposażenie, co miało decydujące znaczenie dla sukcesu zakazu.

Decyzja ta jest pierwszym ważnym krokiem na drodze do zmniejszenia ilości odpadów z tworzyw sztucznych wytwarzanych w mieście, a jednocześnie zachęca obywateli do zwrócenia większej uwagi na wpływ, jaki tworzywa sztuczne, zwłaszcza artykuły jednorazowego użytku, wywierają na nasze środowisko i klimat.

Wileński zakaz nie został jeszcze w pełni wprowadzony, ale władze oczekują, że na skutek tych działań ilość zanieczyszczeń z tworzyw sztucznych w mieście zostanie znacznie zmniejszona.

Krajowy systemów zwrotu za kaucję
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

W 2016 r. Litwa wprowadziła tzw. „rachunek za butelki” w celu zmniejszenia ilości śmieci, obniżenia kosztów ponoszonych przez władze lokalne i zwiększenia wskaźników recyklingu. System obejmuje butelki ze szkła wielokrotnego użytku, jednorazowe butelki plastikowe i puszki aluminiowe.

Przed wprowadzeniem systemu zwrotu za kaucję (DRS), tylko jedna trzecia plastikowych butelek była zbierana do recyklingu (34%). Dwa lata później, krajowy system kaucyjny, który opiera się na sieci automatów zwrotnych firmy TOMRA, spowodował wzrost ilości zwracanych pojemników do 92%.

CupCup wspiera bardziej ekologiczne festiwale
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Założony przez muzyka Ermantasa, który był zszokowany ilością odpadów z tworzyw sztucznych pozostawianych na festiwalach muzycznych, system CupCup jest pionierskim przedsiębiorstwem społecznym, które zapewnia wielorazowe kubki do kawy dla kawiarni i kubki oraz szklanki wielokrotnego użytku na festiwale.

Dzięki eko-składce w wysokości 1 EUR, CupCup finansuje zbieranie, transport i mycie kubków, a kaucja w wysokości 1 EUR zachęca ludzi do zwrotu naczyń.

Około 90% krajowych festiwali muzycznych korzysta obecnie z usług inicjatywy. Współpracę z firmą rozpoczęły również łotewskie i estońskie festiwale.

CupCup współpracuje z międzynarodową organizacją pozarządową Precious Plastic, aby lepiej poddawać recyklingowi i dopracowywać swoje kubki. W związku z tym firma zdecydowała się zastąpić dotychczas stosowane kubki powlekane plastikiem kubkami wykonanymi z papieru i lateksu z powłoką z lateksu.

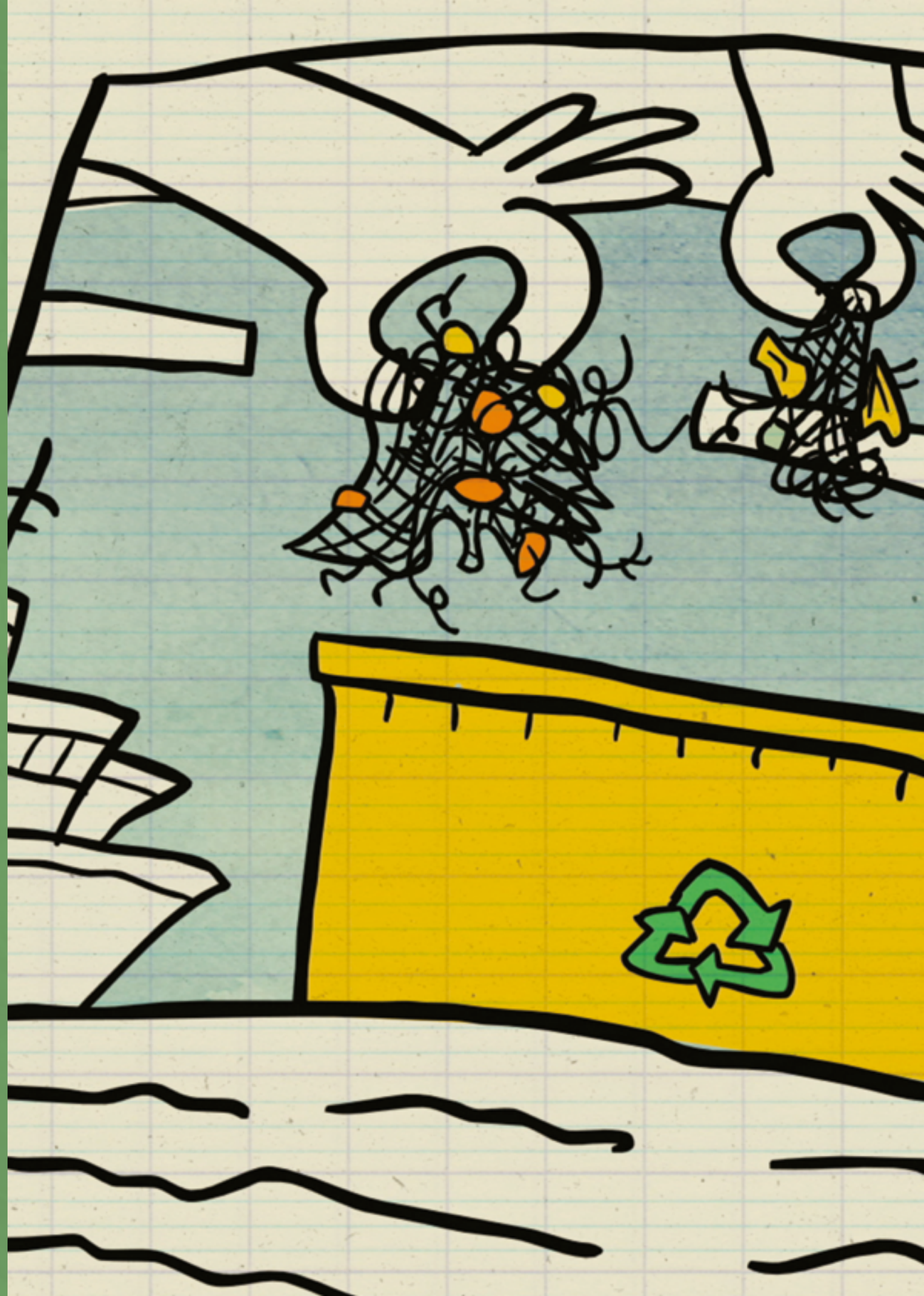

LUKSEMBURG

Krajowe przepisy w ramach strategii „zero odpadów”
Zakazy – Władze publiczne

Luksemburski minister środowiska, klimatu i zrównoważonego rozwoju Carole Dieschbourg chce, aby Wielkie Księstwo wykraczało poza wymogi europejskiej dyrektywy w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku i stało się światowym liderem w dziedzinie gospodarki odpadami. Głównym celem jest promowanie zarówno eliminacji, jak i redukcji tworzyw sztucznych jednorazowego użytku, za pomocą dodatkowych zakazów stosowania jednorazowych plastikowych kubków i butelek.

W wyniku konsultacji przeprowadzonych w 2019 r. przez zainteresowane strony krajowe, we wrześniu 2020 r. przedstawiono krajową strategię „zero odpadów”, „Null Offall Lëtzebuerg”. Wprowadza ona cel „zero odpadów”, a także promuje ekoprojektowanie, ponowne wykorzystanie i naprawy na szeroką skalę, aby realnie osiągnąć gospodarkę zamkniętego obiegu.

W dniu 25 sierpnia 2020 r. opublikowano projekt ustawy , który ma rozpocząć transpozycję dyrektywy UE w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku do prawa krajowego. W ramach tych działań wyznaczono ambitny cel dotyczący ograniczenia zużycia nałożony na producentów tworzyw sztucznych. W strategii „zero odpadów” ogłoszono również dodatkowe zakazy dotyczące tworzyw sztucznych jednorazowego użytku w restauracjach od 1 stycznia 2022 r. (kubki plastikowe, talerze i sztućce) oraz dotyczące opakowań świeżych owoców i warzyw.

Manifest zero tworzyw sztucznych jednorazowego użytku
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Luksemburska sieć odpowiedzialności społecznej firm (z ang. CSR) IMS współpracuje z krajowymi i międzynarodowymi firmami z siedzibami w Wielkim Księstwie oraz jej prezesami w ramach dążenia do bardziej zrównoważonych praktyk, w tym eliminacji tworzyw sztucznych jednorazowego użytku. W 2018 r. IMS rozpoczął dwuletni projekt po przyjęciu przez UE porozumienia dotyczącego tworzyw sztucznych jednorazowego użytku.

We wrześniu 2018 roku, podczas kolacji luksemburskiego „CEO Sustainability Club” IMS wezwał liderów uczestniczących w programie do podpisania manifestu „zero jednorazowego plastiku”. Cel był jasny: zachęcić firmy, by do końca 2020 r. wyeliminowały plastik jednorazowego użytku i zapewnić im dostosowane do ich potrzeb wsparcie umożliwiające takie zmiany.

#IMSPlasticPledge obejmuje następujące zobowiązania:

- Wdrożenie wszystkich niezbędnych działań w celu wycofania produktów objętych manifestem „zero jednorazowego plastiku” do końca 2020 roku.
- Wspieranie zrównoważonych alternatyw i stosowanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w organizacji.
- Wyznaczenie ambasadora lub ambasadorki inicjatywy „zero jednorazowego plastiku”. Osoba ta pełnić ma rolę rzecznika tej akcji.
- Informowanie różnych zainteresowanych stron o swoich działaniach w celu zwiększenia świadomości.
- Wspieranie IMS Luxembourg w kampanii i umożliwienie IMS zaangażowania się w rozmowy z dostawcami w celu określenia zrównoważonych zamienników.

Dzięki specjalnym środkom z Ministerstwa Środowiska, IMS zapewnia sygnatariuszom manifestu specjalną osobę do kontaktów, która porozumiewa się z wewnętrznym „ambasadorem” i prowadzi regularne audyty strategii ograniczania zużycia tworzyw sztucznych jednorazowego użytku.

IMS udostępnia spółkom uczestniczącym w procesie transformacji szereg zasobów: narzędzia komunikacyjne, takie jak baner elektroniczny, podpis elektroniczny, broszura, prezentacja, certyfikat; mobilna wystawa edukacyjna o tworzywach sztucznych jednorazowego użytku, którą firmy mogą wykorzystać do wewnętrznej komunikacji na ten temat; oraz „zestaw przejściowy”, który przedstawia szeroki wybór zamienników dla przedmiotów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych z listy wymienionej w manifeście. Każdy zamiennik zyskuje ocenę wedle czasu wdrożenia, trudności, kosztów, trwałości i możliwości poddawania recyklingowi.

Od samego początku projektu IMS organizuje również specjalne warsztaty z ambasadorami, aby opracować pomysły i strategie dotyczące odchodzenia od plastiku jednorazowego użytku i przejścia na zrównoważone alternatywy. Tematyka warsztatów obejmuje m.in. materiały biurowe, catering, wydarzenia, informacje zwrotne na temat spotkań z dostawcami oraz zrównoważoną politykę zakupów, a także kwestię nowych, pojawiających się alternatyw, takich jak tworzywa biologiczne i biodegradowalne.

Do tej pory 74 firmy i instytucje podjęły wyzwanie i podpisały manifest, w tym BEI, Cargolux, Solar Screen i Sodexo Luxembourg. W przyszłości celem IMS jest wykorzystanie istniejących materiałów w celu zwiększenia świadomości firm także poza własną siecią.

Pojemniki na wynos ECOBOX
Zmniejszenie zużycia - Firmy

ECOBOX oferuje pojemniki wielofunkcyjne z systemem zwrotu za kaucje, które mogą być używane do odbioru żywności, zabierania resztek do domu z restauracji lub stołówki. Pojemniki są wykonane z politereftalanu butylenu (PBT) z pokrywką PET i są dostępne w dwóch rozmiarach: 500 ml i 1 litr.

Projekt „ECOBOX – Méi lang genéissen” został początkowo opracowany na wniosek Ministerstwa Środowiska w celu zwalczania marnotrawstwa żywności w Luksemburgu. W 2018 roku utworzono tę inicjatywę z SuperDrecksKëscht® we współpracy z krajowym stowarzyszeniem handlowym Horesca. Dostarczano do sześciu restauracji, stołówek firmowych i kawiarni wygodny produkt, umożliwiając jednocześnie znaczne ograniczenie marnotrawstwa żywności. Sieć użytkowników wkrótce rozszerzyła się do 80 restauracji w całym kraju w 2019 r., a następnie objęła 124 restauracji, 66 stołówek firmowych i 60 stołówek szkolnych w maju 2020 r.

Inicjatywa ta ma potencjał zmniejszenia ogólnej ilości odpadów, ponieważ ogranicza nie tylko ilość opakowań, ale także odpadów spożywczych. System jest również ekologiczny i zrównoważony, ponieważ niesprawne lub uszkodzone pudełka ECOBOX są wysyłane do producenta i mogą być ponownie wykorzystane jako surowiec do wytwarzania nowych produktów.

Do tej pory ECOBOX pozostaje inicjatywą dobrowolną i z tego powodu nie obejmuje wszystkich restauracji i usług gastronomicznych w kraju. Ministerstwo Środowiska promuje jednak ten model, aby zapewnić, że jego zasięg wzrośnie, co przyniesie odpowiednio większe korzyści dla środowiska.

„Do tej pory 74 firmy i instytucje podjęły wyzwanie i podpisały manifest.”

HOLANDIA

„Bringo działa jako łączniki pomiędzy systemami typu „przynieś własny pojemnik” na całym świecie a partnerami lub inwestorami, którzy mogą ułatwić im ekspansję międzynarodową.”

Zwrot plastikowych butelek za kaucję
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

W kwietniu 2020 r. rząd holenderski postanowił rozszerzyć istniejący system zwrotu za kaucję (DRS) o małe butelki z tworzywa sztucznego. Umożliwiło to temu krajowi osiągnięcie 90-procentowego celu zbiórki dla butelek z tworzyw sztucznych, który określono w art. 9 unijnej dyrektywy w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku.

Program Mission Reuse
Zmniejszenie zużycia – Organizacje pozarządowe

Misja: ponowne wykorzystanie to partnerska współpraca pomiędzy trzema holenderskimi organizacjami pozarządowymi – Recycling Netwerk Benelux, Stichting Natuur & Milieu i Enviu – celem rozbudowania systemów opakowań wielokrotnego użytku na poziomie krajowym poprzez badania i rozwój, innowacyjne projekty, komunikację i rzecznictwo.

Obecnie koncentrują się na kubkach i pojemnikach na żywność, ale Mission Reuse opublikowała już raport, w którym dzieli się swoimi spostrzeżeniami na temat warunków niezbędnych do pomyślnego rozwinięcia na większą skalę systemu kubków wielokrotnego użytku.

Pierwszym projektem pilotażowym jest Cup for Life, który ma na celu opracowanie i przetestowanie systemu kubków wielokrotnego użytku w mieście Utrecht, we współpracy z dwoma firmami, Vers i Lebkov. Celem jest zapobieżenie powstawaniu odpadów z trzech miliardów kubków kawy rocznie poprzez opracowanie zrównoważonego zastępczego projektu biznesowego.

Wzorzec gospodarki o obiegu zamkniętym
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe

Fundacja Plastic Soup Foundation opracowała program Plastic Urban Mining, który pomaga firmom, placówkom edukacyjnym, rządom i społecznościom w przejściu z gospodarki liniowej na gospodarkę o obiegu zamkniętym poprzez zarządzanie całym cyklem życia produktu plastikowego.

Plastic Urban Mining to kompleksowe rozwiązanie od uświadamiania i edukacji po rozwój produktów z tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu.

Bringo BYO łączy partnerów
Uświadamianie - Firmy

Bringo działa jako łączniki pomiędzy systemami typu „przynieś własny pojemnik” na całym świecie a partnerami lub inwestorami, którzy mogą ułatwić im ekspansję międzynarodową. Za pośrednictwem platformy internetowej prezentują na mapie i wspierają podmioty, które zajmują się zastępowaniem jednorazowych toreb, kubków, butelek i pojemników bardziej zrównoważonymi zamiennikami wielokrotnego użytku.

Wyszukują innowacje i dzielą się wiedzą o projektach, które są chętne do współpracy, mogą być powielane lub ulepszane, a także aktywnie kontaktują się z obiecującymi innowatorami. Ta agencja stawia sobie za cel łączenie tych którzy coś „robią” i ciężko pracują, aby zmniejszyć ilość odpadów na całym świecie.

NORWEGIA

Zielone zamówienia publiczne
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Oslo

Siła nabywcza miasta Oslo, drugiego co do wielkości norweskiego nabywcy z sektora publicznego, może mieć znaczny wpływ na zużycie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku. Miasto pracuje nad nowymi umowami zakupu, aby wprowadzić surowe wymagania, które ograniczają wykorzystanie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku.

Dzięki polityce zamówień publicznych miasto Oslo zmierza do zmiany zachowań konsumpcyjnych i ograniczenia niepotrzebnego wykorzystania tworzyw sztucznych w organach miejskich. Będzie to miało na celu wspieranie produktów przyczyniających się do gospodarki o obiegu zamkniętym, tj. produktów przeznaczonych do recyklingu i do ponownego użycia.

Miasto obecnie inwentaryzuje wszystkie zakupy produktów z tworzyw sztucznych w całej gminie, ze szczególnym uwzględnieniem tworzyw sztucznych jednorazowego użytku, aby w pełni zrozumieć skalę stosowania produktów z tworzyw sztucznych na swoim terenie. Poprzez spis zużycia tworzyw sztucznych miasto jest w stanie określić, które produkty są problematyczne i które placówki powinny znaleźć się na celowniku.

Miasto pracuje również nad budowaniem bardziej ekologicznej kultury, ułatwiając proces zmian dzięki podręcznikowi na temat inteligentnych zamówień. Nowe umowy ramowe zamówień publicznych będą również obejmować surowe wymogi dotyczące klimatu i ochrony środowiska, takie jak wysokie wskaźniki ponownego wykorzystania, recyklingu, odzysku i współdzielenia.

„Poprzez spis zużycia tworzyw sztucznych miasto jest w stanie określić, które produkty są problematyczne i które placówki powinny znaleźć się na celowniku.”

POLSKA

Sklepy „Zero odpadów”
Zmniejszenie zużycia - Firmy

W Polsce rozpowszechnia się filozofia zero odpadów, a w całym kraju pojawia się coraz więcej sklepów bez odpadów. Oto niektóre z nich:

BEZ PUDŁA, we Wrocławiu

BIOrę - dwa sklepy w Poznaniu

Planetarianie - dwa sklepy w Warszawie

Kooperatywa Dobrze - dwa sklepy w Warszawie

DEKO Zakupy w Warszawie

NAGRAMY, w Łodzi i w Warszawie

ODWAŻNIK, w Warszawie

ZIELONY SMAK, w Warszawie

KUBEK z PRZYPRAWAMI, w Gdańsku

AWOKADO, w Gdańsku

ZIEMIOSFERA, w Gdańsku

NA WAGĘ ZDROWIA, w Zamościu

Więcej sklepów można znaleźć na stronie internetowej „vademecum zero waste”: https://vademecumzerowaste.com/tag/nagie-z-natury/

Ponadto marka kosmetyczna Yope oferuje usługę ponownego napełniania (usługa zwrotu opakowań), a aplikacja Too Good To Go pomaga ratować pozostałości żywności z restauracji.

#BringYourOwnCup
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Miliardy jednorazowych kubków są wykorzystywane każdego roku na całym świecie, tworząc górę odpadów trudnych do recyklowania. Aby rozwiązać ten problem, Polskie Stowarzyszenie Zero Waste przeprowadziło z sukcesem kampanię pod hashtagiem #zWlasnymKubkiem.

Celem kampanii było podniesienie świadomości klientów i właścicieli kawiarni na temat wpływu opakowań jednorazowych na środowisko oraz kształtowanie postaw i nawyków, które przyczynią się do zmniejszenia ilości odpadów w dłuższej perspektywie. Ten podwójny cel pozwala zachęcać klientów do korzystania z kubków wielokrotnego użytku przy zakupie kawy na wynos i przekonywać właścicieli kawiarni, że podawanie kawy we własnym kubku klienta jest bezpieczne, przyjazne dla środowiska i korzystne pod względem wizerunku marki.

Polskie Torby Bumerangi
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Działacze Zero Waste Polska, zainspirowani australijskimi torbami Boomerang Bags i po otrzymaniu zarówno błogosławieństwa jak i materiałów od firmy źródłowej, stworzyli polski odpowiednik tzw. Torby Bumerangi (#Bumerangbags), aby zastąpić jednorazowe worki plastikowe i wzmocnić lokalne społeczności w całej Polsce.

Worki Bumerangi to akcja polegająca na tworzeniu toreb wielokrotnego użytku, przekierowywania strumieni odpadów, inicjowaniu rozmów, łączeniu ludzi, promowaniu zrównoważonych nawyków i zapewniająca dobrą zabawę. Społeczności lokalne otrzymują zestaw narzędzi, który zawiera wszystko, począwszy od wzorów toreb, sposobów zaangażowania społeczności, materiałów promocyjnych, a skończywszy na wskazówkach i pomysłach opartych na doświadczeniach istniejących społeczności. Wolontariusze akcji porozumiewają się również dzięki specjalnej globalnej platformie.

Chodzi o to, że torba na zakupy powinna krążyć jak bumerang i być dostępna tam, gdzie jest potrzebna, tj. w sklepie, a nie w szufladzie kuchennej. Uczestnicy wprowadzają swoje torby do obiegu i ponownie je wykorzystują.

Każdy z warsztatów, wykładów lub spotkań opracowanych dla projektu stanowi zachętę do działania i opowiadania o akcji dalej. Wyniki jak dotąd pokazują, że wiele punktów akcji „toreb bumerangów” radziło sobie bardzo dobrze przed pandemią. Kolejnym krokiem jest profesjonalizacja kampanii poprzez nadanie jej struktury i użycie dodatkowych narzędzi.

Kampania na rzecz pieluszek wielorazowych HelloWielo
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Kampania edukacyjna „HelloWielo – wielorazowa rewolucja” pokazuje młodym i przyszłym rodzicom, jakie są alternatywne rozwiązania dla jednorazowych pieluch. Wybranie zamiennika może wiele zmienić, bo używanie jednorazowych pieluszek oznacza wytworzenie 1,5 ton odpadów nienadających się do recyklingu na dziecko, w okresie od urodzenia do momentu, gdy nauczy się ono korzystać z toalety.

W 2018 roku kampania była tak udana, że zyskała uznanie na arenie międzynarodowej i otrzymała nagrodę za najlepszą inicjatywę w europejskim konkursie zmniejszania ilości odpadów European Waste Reduction Week. Kampania HelloWielo była jedną z trzech najlepszych kampanii w kategorii organizacji pozarządowych i pokonała łącznie 14 000 akcji z całej Europy w drodze do finału.

W 2019 roku w całej Polsce zorganizowano ponad 40 bezpłatnych warsztatów HelloWielo, a w Norwegii odbyły się dwa szkolenia, co nadało projektowi wymiar międzynarodowy. Pierwszy projekt został poszerzony o warsztaty poświęcone produktom do higieny intymnej wielokrotnego użytku, takim jak kubki menstruacyjne i podpaski wielokrotnego użytku. Trzecia edycja kampanii została przeprowadzona online w 2020 roku.

Kampania „Wrzucam. Nie wyrzucam!”
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Kampania Wrzucam. Nie wyrzucam, która działa od połowy 2019 roku, ma na celu zapoznanie społeczeństwa z mechanizmami systemu zwrotu za kaucję (DRS) dla szklanych, metalowych i plastikowych opakowań napojów.

Badania przeprowadzone w ramach projektu wykazały, że prawie 90% Polaków opowiada się za obowiązkowym systemem kaucji za zwrot opakowań jednorazowych i wielokrotnego użytku. Ponad 60% respondentów uważa, że system kaucyjny może zostać rozszerzony na inne opakowania żywności.

W ramach kampanii ponad 10 000 osób podpisało petycję złożoną do Ministra Klimatu i Środowiska. Działania są kontynuowane w ramach grupy roboczej w resorcie. Celem jest opracowanie rozwiązań w dziedzinie rozszerzonej odpowiedzialności producenta (EPR), w tym systemu kaucyjnego.

Bardziej ekologiczne kosmetyki i detergenty
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Kilka marek kosmetyków naturalnych i detergentów – takich jak Kostka Mydła, Lush Botanicals, Ministerstwo Dobrego Mydła, Fridge by Yde, Purite, Jan Barba, Creamy oraz Simple as That – wprowadziło środki mające na celu zmniejszenie ilości opakowań plastikowych używanych do ich produktów, w tym:

- możliwość zwrotu opakowań szklanych (lub plastikowych elementów wielokrotnego użytku) w celu uzyskania rabatu procentowego na przyszłe zakupy;
- opcja „zamówienia zero odpadów” pozwalająca klientowi na wybór zamówienia opakowania z mniejszej ilości papieru, z materiałów nadających się do recyklingu i ulegających biodegradacji;
- program lojalnościowy dla zwrotu opakowań;
- możliwość odesłania opakowania w zamian za 3% zniżki
- opakowanie wielokrotnego użytku, np. proszek do mycia w szklanych słoikach.

Wśród innych polskich producentów kosmetyków, którzy sprzedają produkty takie jak kostki mydła, szampony i odżywki bez opakowania lub zapakowane w materiały nieplastikowe są: 4Szpaki i Shauska.

POLSKA

Sprzedaż luzem bez opakowań
Zmniejszenie zużycia - Firmy

W 2017 roku Auchan był pierwszym supermarketem/hipermarketem, który obsługiwał produkty luzem pakowane do własnych pojemników klientów. Od tego czasu Carrefour i Kaufland przeszkolili swoich pracowników i dostosowali swoją procedurę, aby też oferować taką możliwość. Ogólnie rzecz biorąc, hipermarkety opracowały asortyment suchych produktów luzem, takich jak orzechy, suszone owoce, fasola itp., dla których klientom ułatwiono kupowanie do własnych pojemników.

Firma Carrefour Polska wprowadziła możliwość zakupu na wagę w opakowaniach wielokrotnego użytku klientów, a jednocześnie rozpoczęła kampanię informacyjną dla klientów. Ponadto, we wszystkich barach „Tasty" działających w hipermarketach Carrefour, klienci mogą pić kawę wlewaną do ich kubków wielokrotnego użytku.

Gdańsk bez plastiku
Uświadamianie – Władze publiczne

Kampania „Gdańsk bez plastiku" ma na celu wspieranie proekologicznej postawy i świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska poprzez ograniczanie stosowania plastiku w codziennym życiu. Zachęca również do właściwego segregowania odpadów, co jest szczególnie ważne, ponieważ miasto znajduje się na wybrzeżu, a zanieczyszczenia w dużej mierze wynikają z używania plastiku.

Głównym przesłaniem kampanii jest dziesięć prostych zasad postępowania, które wypromowano za pomocą różnych ogłoszeń publicznych. Rozpoczęto już wdrażanie akcji, ale niektóre działania zostały odroczone z powodu pandemii Covid-19. Wynik kampanii pozostaje zatem do oceny, ale oczekuje się, że wiele innych miast powieli tę inicjatywę, aczkolwiek z innymi poziomami założeń docelowych.

W ramach kampanii zaplanowano różne rodzaje działań promujących założenia i działania ekologiczne kampanii, takie jak konkursy artystyczne dla uczniów, projekty pilotażowe dla rodzin, które chcą zmienić swoje nawyki i zaprzestać korzystania z tworzyw sztucznych, konkursy w mediach społecznościowych oraz pikniki dla mieszkańców.

„Badania przeprowadzone w ramach projektu wykazały, że prawie 90% Polaków opowiada się za obowiązkowym systemem kaucji za zwrot opakowań jednorazowych i wielokrotnego użytku."

PORTUGALIA

„Na początku 2020 roku – który był również rokiem, gdy Lizbona była Zieloną Stolicą – piętnastu organizatorów krajowych festiwali letnich połączyło siły, aby wezwać młodsze pokolenia do podjęcia szeroko zakrojonych działań w mediach społecznościowych.”

Kampania „Há mar e mar”
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe

Ustawa krajowa nr 69 z 2018 r. przewiduje system zachęt do zwrotu plastikowych pojemników na napoje, które nie nadają się do ponownego użytku, jak również pojemników szklanych, z metali żelaznych i aluminiowych. W 2019 r. uruchomiono pilotażowy system motywacyjny, a od stycznia 2022 r. tego typu system powinien stać się obowiązkowy.

Krajowe organizacje pozarządowe, takie jak Sciaena, Zero i ANP, rozpoczęły już w 2019 r. prace, aby przygotować się do tego znaczącego przełomu w dziedzinie ochrony środowiska. Zorganizowały seminarium krajowe, spotkania techniczne z różnymi zainteresowanymi stronami zaangażowanymi we wdrożenie unijnej dyrektywy w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku, dwa warsztaty koordynowane z innymi organizacjami pozarządowymi zajmującymi się tworzywami sztucznymi oraz grupę ds. polityki w dziedzinie tworzyw sztucznych.

W 2020 r. organizacje pozarządowe spotkały się z rządem. Celem było pchnięcie decydentów do ambitnego wdrożenia unijnej dyrektywy w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku, ponieważ istnieje ryzyko, że kryzys koronawirusa opóźni jej wdrożenie na szczeblu krajowym. W lipcu rozpoczęła się specjalna kampania uświadamiająca, Ha Mar e Mar, z petycją online (którą do tej pory podpisało 4000 osób), stroną na Facebooku i symbolicznym wydarzenie „sprzątania świata” z udziałem kilku lokalnych organizacji pozarządowych, a także specjalnych ambasadorów, takich jak holenderska organizacja partnerska Plastic Soup Surfer i Joana Schenker, światowa mistrzyni World Circuit bodyboardingu. W listopadzie organizatorzy kampanii wezwali do szerokiego uczestnictwa w konsultacjach krajowych dotyczących projektu ustawy oraz do utrzymania przez rząd portugalski wysokiego poziomu ambicji.

Kampania zyskała ogólnokrajowy zasięg medialny, a najnowsza wersja transponowanego prawa zawierała krajowe cele w zakresie opakowań wielokrotnego użytku. Organizacje pozarządowe rozpoczęły również współpracę koalicyjną z partnerami międzynarodowymi w celu zapewnienia podobnego poziomu ambitnych celów w innych krajach śródziemnomorskich, takich jak Hiszpania i Włochy.

Sklepy sprzedające luzem Maria Granel
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Wolne od opakowań sklepy sprzedające luzem Maria Granel w Lizbonie nie tylko zapewniają społeczności lokalnej zakupy zgodne z filozofią „zero odpadów” i zmniejszają zużycie plastikowych pojemników i opakowań, ale także regularnie prowadzą działania uświadamiające.

Festiwale na rzecz działań proekologicznych
Uświadamianie - Firmy

Coraz więcej festiwali muzycznych i kulturalnych w całym kraju, takich jak festiwal Andanças, EDP Cool Jazz i Boom, realizuje działania podnoszące świadomość, zapobiegające powstawaniu odpadów, zmniejszające zużycie i sprzyjające lepszej gospodarce odpadami.

Na początku 2020 roku – który był również rokiem, gdy Lizbona była Zieloną Stolicą – piętnastu organizatorów krajowych festiwali letnich połączyło siły, aby wezwać młodsze pokolenia do podjęcia szeroko zakrojonych działań w mediach społecznościowych.

Aby promować swoją wspólną, zrównoważoną i „nieplastikową” wizję, wykorzystali znane narzędzia i hashtagi mediów społecznościowych, aby zaangażować wszystkich widzów pokazów, festiwali i wydarzeń. W ramach kampanii zaprosili widzów do przyjęcia zrównoważonych środków, sfotografowania

ich i rozpowszechniania tych działań w sieciach społecznościowych, z gifami specjalnie stworzonymi dla inicjatywy i hashtagiem „DeclareAçao”.

Burmistrz Lizbony poparł inicjatywę, która również doprowadzi do powstania materiałów edukacyjnych i strony internetowej. Najpierw jednak młodzi przywódcy z całego kraju podejmą się określenia 17 zrównoważonych zachowań, które mają być promowane. Są one oparte na celach zrównoważonego rozwoju ONZ i skupiają się na różnych obszarach, takich jak zmiany klimatyczne, różnorodność, integracja społeczna, rozwój gospodarczy, redukcja odpadów i recykling.

Linie lotnicze bez plastiku
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Niektóre linie lotnicze starają się realizować loty bez odpadów z tworzyw sztucznych, używając kubków i sztućców wielokrotnego użytku, oraz bardziej zrównoważonych materiałów itp. Pierwszą taką linią lotniczą jest Hi Fly – specjalista w zakresie leasingu z załogą i lotów czarterowych, działający na całym świecie, obsługiwany przez portugalskie i maltańskie linie lotnicze. Ale inni również dołączają do tego ruchu.

W ramach strategii zintegrowanego zarządzania materiałami firma Hi Fly podjęła świadomą decyzję w sprawie zapobiegania powstawaniu odpadów, ponownego użycia materiałów, wytwarzania odpadów, ich sortowania, odzyskiwania, zbierania, przewożenia, recyklingu, przetwarzania i usuwania materiałów. Od stycznia 2020, w wyniku współpracy z fundacją Mirpuri żaden z lotów własnych Hi Fly nie ma na pokładzie jednorazowych przedmiotów z tworzyw sztucznych.

Kubki wielokrotnego użytku Lisboa Limpa
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Lisboa Lima to projekt mający na celu zmniejszenie ilości odpadów. Zapewnia zamiennik dla jednego z jednorazowych produktów, który powoduje największe zanieczyszczenie w Lizbonie: plastikowych kubków. Projekt oferuje kubki wielokrotnego użytku barom i restauracjom w Lizbonie, z systemem zwrotu za kaucję (DRS), co zapewnia zbieranie i ponowne wykorzystywanie kubków.

Oferując skuteczną alternatywę dla jednorazowych kubków, Lisboa Limpa daje ludziom możliwość i motywację do konsumowania w sposób zrównoważony. Projekt ten drastycznie zmniejszył ilość odpadów wytwarzanych w mieście, przyczyniając się bezpośrednio do upowszechnienia bardziej zrównoważonych zachowań.

Redukcja nadmiernych opakowań z tworzyw sztucznych
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe

Kampania Plastico à mais, zorganizowana przez DECO, stowarzyszenie praw konsumentów w Portugalii, wezwała firmy zajmujące się pakowaniem do wyeliminowania plastiku lub opracowania alternatyw dla opakowań z tworzyw sztucznych w swoich produktach.

Stowarzyszenie zwróciło się do konsumentów z prośbą o przesyłanie do DECO zdjęć nadmiernie opakowanych produktów w supermarketach. DECO skontaktowało się z firmami, aby poruszyć problem nadmiernego opakowywania i poinformować je o różnych sposobach opracowania alternatyw lub zmniejszenia ilości plastiku w swoich produktach.

Kampania zakończyła się w 2019 roku i osiągnęła doskonałe wyniki. Wzięło w niej udział ponad 5300 konsumentów, zgłoszono 960 przypadków nadmiernych opakowań, a DECO nawiązało współpracę z ponad 80 firmami, które wykazały chęć zmniejszenia opakowań z tworzyw sztucznych używanych do ich produktów. Niektóre firmy wprowadziły już zmiany.

Kampania pozwoliła również DECO określić, które produkty miały opakowania zawierające najwięcej plastiku: 41,05% skarg dotyczyła pakowania świeżych produktów, takich jak owoce i warzywa, podczas gdy 19,35% zgłoszeń mówiła o suchych produktach spożywczych, takich jak zboża i ryż. Najmniej zgłoszeń dotyczyło detergentów – 1,96%.

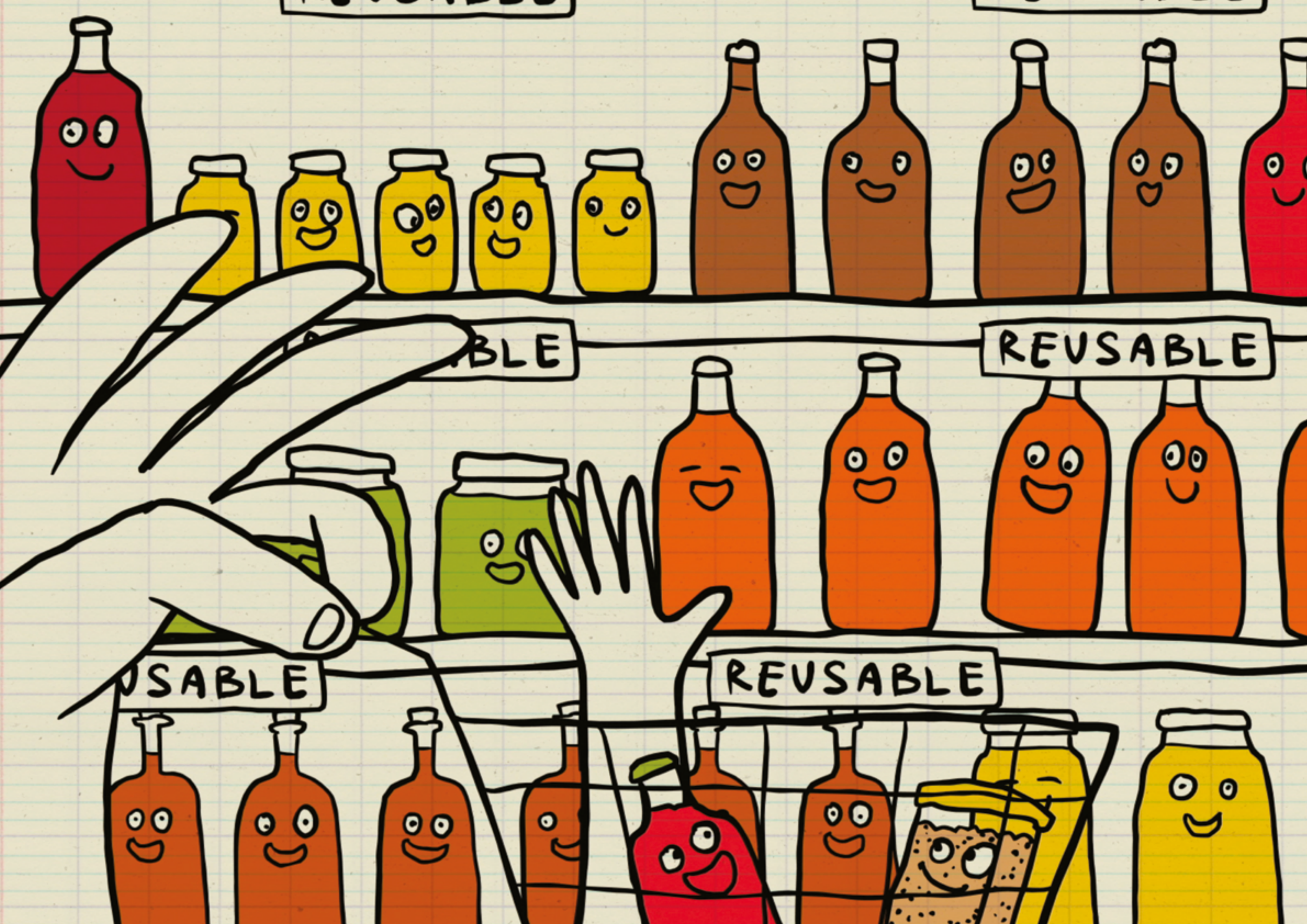
BLE
REUSABLE
SABLE
REUSABLE

RUMUNIA

„Jednorazowe kubki do kawy zostały usunięte z automatów sprzedających, a pracownicy otrzymują niewielką zniżkę, gdy przynoszą własne kubki wielokrotnego użytku.”

Krajowy systemów zwrotu za kaucję
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Ustawa krajowa nr 31/2019 w sprawie zatwierdzenia zarządzenia nadzwyczajnego 74/2018, które zmienia i wyjaśnia aspekty związane z gospodarowaniem opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, wprowadza system zwrotu za kaucję dla pojemników na napoje.

Ponadto co najmniej 5% masy opakowań, które producenci wprowadzali do obrotu każdego roku, musi zostać ponownie wykorzystana. Procent ten ma być zwiększany o 5% każdego roku do 2025 włącznie. Zero Waste w Rumunii i platforma Reloop prowadzą kampanię na rzecz szerszego wykorzystania opakowań wielokrotnego użytku.

Pierwszy budynek biurowy „zero odpadów”
Zmniejszenie zużycia - Firmy
Cluj-Napoca

Amera Tower, w mieście Cluj-Napoca w północno-zachodniej Rumunii, przechodzi obecnie certyfikację jako budynek bezodpadowy prowadzoną przez Zero Waste Europe i Zero Waste Romania. Budynek jest zajmowany przez trzy firmy, zatrudniające w sumie 800 pracowników. W ramach przejścia na zero odpadów podjęto następujące działania:

- jednorazowe kubki do kawy zostały usunięte z automatów sprzedających, a pracownicy otrzymują niewielką zniżkę, gdy przynoszą własne kubki wielokrotnego użytku;
- jednorazowe plastikowe słomki, mieszadła i opakowania nienadające się do recyklingu zostały usunięte z automatów sprzedających;
- butelki z wodą PET zostały zastąpione szklanymi butelkami wielokrotnego użytku, a w budynku zainstalowano systemy filtrowania wody z kranu;
- ekspresy z jednorazowymi kapsułkami do kawy zostały zastąpione maszynami, w których używane są mielone ziarna kawy.

Ponadto pojedyncze porcje mleka, miodu i cukru zostały zastąpione bardziej zrównoważonymi alternatywami: szklanymi dzbankami do mleka, słoikami do miodu i kostkami cukru w kartonowych pudełkach wielokrotnego użytku.

Środki te są połączone ze zbiórką odpadów posortowanych na 12 różnych rodzajów, wewnętrzną polityką zero odpadów oraz szeroko zakrojoną edukacją i monitorowaniem.

Restauracja CUIB zero waste
Zmniejszenie zużycia - Firmy

CUIB jest w trakcie zdobywania certyfikacji zero odpadów jako pierwsza restauracja w Rumunii. Projekt został zainicjowany i opracowany przez stowarzyszenie Mai Bine w mieście Iași.

Restauracja wykorzystuje lokalne produkty i wdrożyła zrównoważone praktyki zaopatrzenia oraz promuje przyjazny dla środowiska styl życia z zerowym zużyciem jednorazowych tworzyw sztucznych. W ramach środków zapobiegających powstawaniu odpadów CUIB oferuje swoim klientom bezpłatną wodę z kranu, wykorzystuje naczynia stołowe i sztućce wielokrotnego użytku, a także ponownie wykorzystuje pudełka, słoiki i butelki szklane do składników dań, które wykorzystują jako pojemniki do odbioru lub dostarczania dań na wynos. Dostawy są przewożone w torbach z tkaniny.

Sklepy bez opakowań
Zmniejszenie zużycia – Firmy

W ciągu ostatnich czterech lat coraz więcej sklepów przyjęło politykę w zakresie likwidacji opakowań, w tym: Alternative, REDU, Zero Waste Living, Magazin Zero Waste București, esen9, Nullka – Zero Waste Webshop, Terrawell, Greenmade zerowaste, ONO-despachetărie, Wrapmama’s Shop, Vera Green – Bio products & zero waste, Less2zero, Wasteless, oraz Naked Shop.

Krajowe marki produkujące pieluszki
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Pieluchy wielokrotnego użytku stają się coraz bardziej popularne, a na rynku pojawia się coraz więcej rumuńskich marek, w tym: Analuca Prod, Baltic Evolution SRL, Bubble Bums i Trezy.

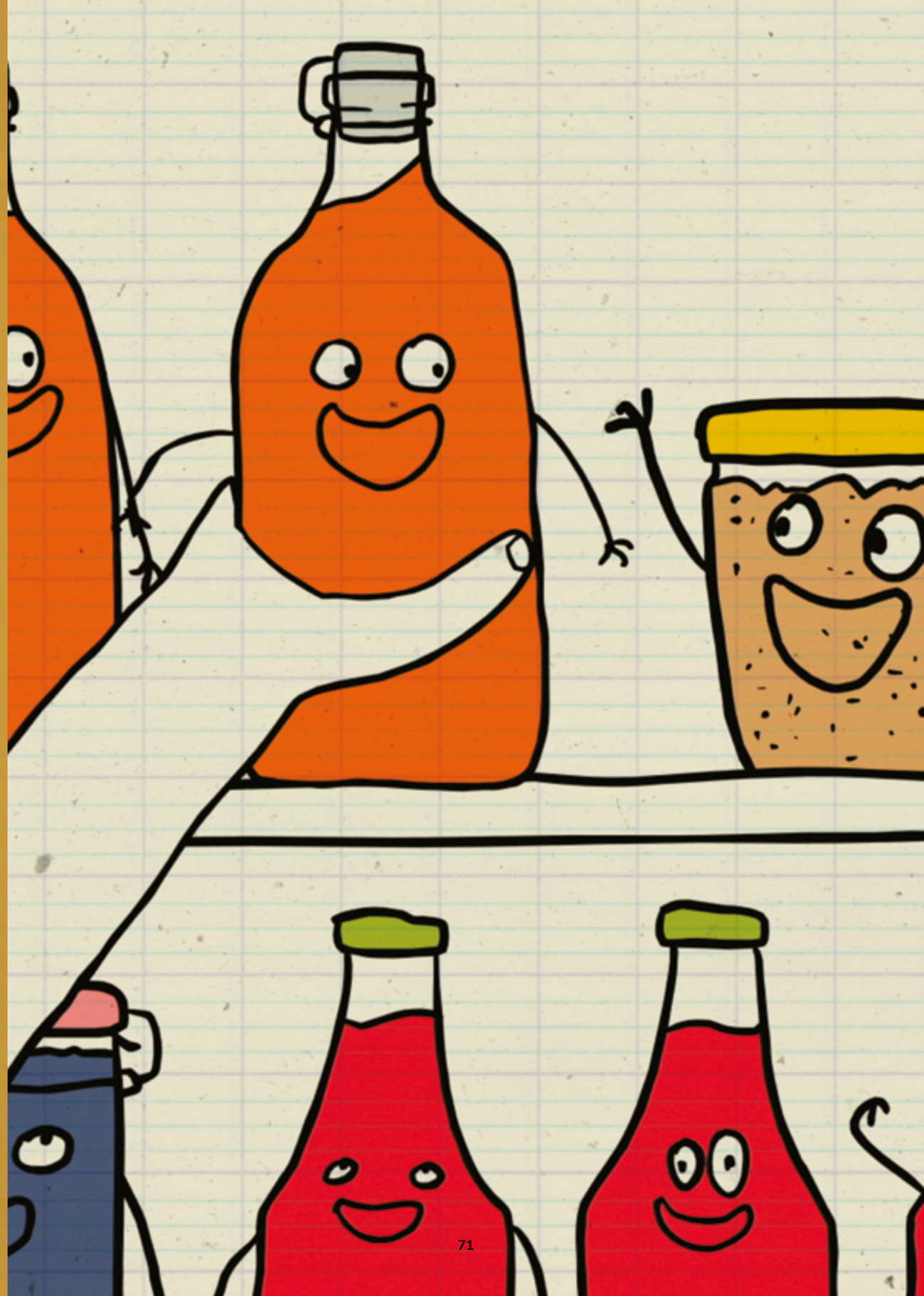

SLOVEENIA

„Euromonitor International wybrał automat sprzedający z Lublany jako najbardziej innowacyjny pomysł w handlu detalicznym w 2019 roku w ramach swojego corocznego przeglądu globalnego rynku detalicznego.”

Samoobsługowa system napełniania bez tworzyw sztucznych
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Konsumenci mogą kupować wkłady uzupełniające do ekologicznych środków czyszczących bez plastiku ani opakowań w automatycznych stacjach napełniania płynów do własnych opakowań wielokrotnego użytku. Automat drukuje naklejkę, która służy zarówno jako paragon, jak i opis produktu.

Automaty sprzedające są produkowane przez słoweńską firmę i same w sobie stanowią przykład praktyk ponownego wykorzystania i recyklingu, ponieważ ich ramy są zwykle wykonane z materiałów pochodzących z recyklingu.

Euromonitor International wybrał automat sprzedający z Lublany jako najbardziej innowacyjny pomysł w handlu detalicznym w 2019 roku w ramach swojego corocznego przeglądu globalnego rynku detalicznego. Maszyny są teraz dostępne również w wybranych miastach Słowenii, a także w Rijece w Chorwacji.

Platforma „Mniej znaczy więcej”
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe

Platforma internetowa Manj je več stara się być punktem kompleksowej obsługi, w którym konsumenci mogą znaleźć dostawców usług naprawczych, sklepy bez opakowań oraz informacje o wydarzeniach w gospodarce o obiegu zamkniętym (np. wymiany odzieży i warsztaty). Celem jest prezentowanie pomysłów, jak zmienić nawyki, aby wytwarzać jak najmniej odpadów, oszczędzając przy tym pieniądze.

Platforma oferuje trzy konkretne i praktyczne opcje:

- Mapę sklepów oferujących przynajmniej część towaru luzem lub umożliwiających klientom przyniesienie własnego opakowania.
- Mapę dostawców oferujących naprawy, wymiany, wynajem różnych artykułów gospodarstwa domowego czy sprzedaż używanych.
- Codziennie aktualizowane informacje o wydarzeniach, warsztatach i wykładach, które podnoszą świadomość i pomagają ludziom nauczyć się naprawiania przedmiotów lub tworzenia przyjaznych dla środowiska wersji typowych produktów (mydła, detergenty itp.).

Dotacje na pieluszki wielokrotnego użytku
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Wiele słoweńskich miast oferuje dotacje rodzicom kupującym pieluchy nadające się do prania. Wśród nich jest gmina Sevnica, która przekazuje bon podarunkowy o wartości 240 EUR na zakup pieluch od lokalnego przedsiębiorstwa społecznego.

HISZPANIA

Zakas plastików jednorazowego użytku na Balearach
Zakazy – Władze publiczne

Hiszpańskie Baleary co roku przyjmują łącznie ponad dziesięć milionów turystów, co powoduje powstanie ogromnych ilości odpadów, które często zaśmiecają wybrzeża i morze. Aby rozwiązać ten problem, rząd przyjął podejście holistyczne, łącząc praktyczne środki profilaktyczne i redukcję u źródła ze strategiami gospodarki odpadami.

W 2019 r. autonomiczny rząd Balearów zatwierdził kompleksowe przepisy, które od stycznia 2021 r. zakazują wielu jednorazowych produktów plastikowych, w tym lekkich plastikowych toreb tzw. reklamówek, plastikowych sztućców, talerzy i słomek, jednorazowych maszynek do golenia i zapalniczek oraz jednorazowych kapsułek z kawą. W ten sposób dąży się do zmniejszenia całkowitej ilości odpadów o 20% do 2030 r.

Prawo nakłada obarcza również producentów odpowiedzialnością za zbieranie i gospodarowanie odpadami, zezwala na systemy zwrotu za kaucję (DRS) dla pojemników na napoje oraz zachęca do zrównoważonej konsumpcji i ponownego wykorzystywania poprzez tzw. „zielone zamówienia publiczne".

Baleary idą dalej niż unijna dyrektywa w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku, zakazując większej liczby artykułów i ustanawiając bardziej ambitne cele ponownego wykorzystania. Dzięki temu stają się pionierem i wzorcem do naśladowania dla europejskich państw transponujących nową dyrektywę do prawa krajowego.

Fiesta San Fermín bez plastiku
Zmniejszenie zużycia– Władze publiczne
Pampeluna

Podczas corocznych uroczystości Sanfermin w Pampelunie – gdzie „Bieg Byków" jest jedną z najsłynniejszych atrakcji – całe miasto staje się sceną wydarzeń, a regułą stało się stosowanie kubków wielokrotnego użytku i celebrowanie tego święta bez plastiku. W 2020 miała odbyć się trzecia edycja znanej fiesty bez plastiku.

Projekty pilotażowe Zero Beach
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe

Zero Beach to projekt prowadzony przez organizację pozarządową Rezero i stowarzyszenie ECO-Union promujące strategie „zero odpadów" na plażach Katalonii. Latem 2019 roku Rezero i Eco-union, we współpracy z Metropolitalnym Regionem Barcelony oraz gminami Castelldefels, El Prat de Llobregat i Gavà, przeprowadziły badania pilotażowe w celu zmniejszenia zanieczyszczenia plaż spowodowanego niedopałkami papierosów i plastikowymi pojemnikami:

- Uczestniczące plaże wyznaczyły na tydzień obszar wolny od dymu. Wokół punktów informacyjnych zainstalowano znaki i popielniczki, aby zachęcić obywateli do udziału.
- Użytkownicy plaży byli zachęcani do zwrotu pojemników z napojami do punktu informacyjnego i otrzymywali 0,05 EUR za każdy zwrócony pojemnik.
- Tablice informacyjne stanęły na plażach uczestniczących w projekcie. Zilustrowano na nich wpływ na środowisko najczęściej spotykanych przedmiotów jednorazowego użytku znajdowanych na plażach i wyjaśniono istniejące alternatywy.

Pierwsze dwa badania przeprowadzono dopiero latem 2019 r., Ale tablice informacyjne zostaną na stałe. Niektóre gminy chciały kontynuować kampanie informacyjne i tworzyć obszary wolne od dymu tytoniowego też latem 2020 r., ale inicjatywy te zostały wstrzymane z powodu kryzysu Covid-19.

Zielona sieć Comerç Verd
Zmniejszenie zużycia – Organizacje pozarządowe

Sieć Comerç Verd została uruchomiona przez Rezero w Barcelonie i innych gminach Katalonii w celu zidentyfikowania i wypromowania małych lokalnych firm oferujących produkty luzem, towary lokalne, opakowania zwrotne lub wielokrotnego użytku oraz alternatywy dla jednorazowych toreb plastikowych. Sklepy w sieci również aktywnie działają na rzecz zminimalizowania opakowań, zmniejszenia ilości odpadów oraz oszczędzania energii i wody.

Punkty sprzedaży biorące udział w programie otrzymują certyfikat Comerç Verd, który pokazuje klientom proekologiczne podejście, a także daje dostęp do pomocy i porad dotyczących dobrych praktyk w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i ich ograniczania. Ponad 200 sklepów w Katalonii posiada certyfikat.

Kampania o mokrych chusteczkach w Katalonii
Uświadamianie– Władze publiczne

Generalitat de Cataluña, we współpracy z Urzędem Miasta Barcelony i regionu, opracowała kampanię uświadamiającą prowadzoną przez katalońską agencję wodną, Agència Catalana de l'Aigua, aby poinformować obywateli o dobrych praktykach w zakresie usuwania mokrych chusteczek.

Pod hasłem „Estamos creando un monstruo, y esto no es una película" („Tworzymy potwora, ale niestety to nie jest film"), kampania koncentruje się na środowiskowych i zdrowotnych konsekwencjach niewłaściwego usuwania chusteczek.

Strategia zero waste Barcelony
Uświadamianie – Władze publiczne

Pierwszy plan „zero waste" dla Barcelony został sporządzony w 2012 r. Obejmował on szereg środków mających na celu podniesienie świadomości i zmniejszenie ilości opakowań plastikowych. Od tego czasu opracowano strategię „zero odpadów" dla Barcelony na lata 2016–2020 obejmującą konkretne środki zwalczania tworzyw sztucznych jednorazowego użytku:

- Od marca 2019 r. wszystkie obiekty miejskie muszą unikać jednorazowych plastikowych butelek, talerzy, sztućców i kubków i zastępować je bardziej zrównoważonymi alternatywami.
- Od 2017 roku kubki wielokrotnego użytku zostały wprowadzone na wszystkie duże imprezy, a także w barach plażowych, z systemem zwrotnej kaucji w wysokości 1 euro.
- Uruchomiono system oferujący bezpłatny wynajem zastawy stołowej, kubków i talerzy wielokrotnego użytku dla służb miejskich, stowarzyszeń i ważnych wydarzeń.
- Utworzono sieci i partnerstwa w celu podnoszenia świadomości na temat zanieczyszczenia jednorazowym plastikiem.
- Urząd Miasta uruchomił kampanię pt. Plàstics podczas Europejskiego Tygodnia Redukcji Odpadów w 2019 roku. Kampania koncentrowała się na dziesięciu działaniach, których należy unikać. Celem było zachęcenie konsumentów i przedsiębiorstw do zmiany przyzwyczajeń i zachowań zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Strategia w dziedzinie plastiku na Wyspach Kanaryjskich
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Instytucje publiczne Wysp Kanaryjskich zakazały sprzedaży wody i napojów bezalkoholowych w butelkach jednorazowego użytku oraz zaczęły promocję źródełek wody pitnej. W ramach regionalnej strategii w sprawie tworzyw sztucznych przedstawionej wiosną 2020 roku przez władze regionu, zakaz sprzedaży napojów w jednorazowych butelkach plastikowych dotyczy wszystkich budynków i obiektów administracji publicznej oraz obiektów użytku publicznego, chyba że istnieje system zwrotu za kaucją.

W obszarze administracji publicznej zaproponowano również inne środki, takie jak pierwszeństwo dla zakupów ponownie użytych produktów, uregulowanie preferencji dla „zielonych zakupów" oraz zakaz stosowania jednorazowych tworzyw sztucznych podczas imprez publicznych i świąt lokalnych.

Butelki do lokalnego cydru do ponownego napełniania
Zmniejszenie zużycia – Firmy
Galicja, Asturia i Navarra

Tradycja niegazowanego cydru, którym rozkoszują się mieszkańcy Asturii i sąsiednich regionów Galicji i Nawarry, sięga co najmniej czasów rzymskich. Od 1880 roku specjalną butelkę cydru do wielokrotnego napełniania, odlewaną w stalowej formie, produkowano i stosowano w lokalnych cydrowniach w północno-zachodniej Hiszpanii. Dzięki konstrukcji butelki można nią „rzucać" (tj. cisnąć nią z wysokości ponad jednego metra) i wykorzystać ponownie co najmniej 50 razy. Butelki są kupowane puste lub wypełnione cydrem i pobierana jest za nie kaucja.

Około 45 milionów butelek jest nadal napełnianych rocznie, ale szkło jednorazowego użytku (a nawet plastik) powoli je zastępuje z powodu presji ze strony supermarketów, które niechętnie przechowują zużyte butelki.

Ecologistas en Acción i inne lokalne organizacje pozarządowe współpracują z władzami regionalnymi i lokalnym przemysłem produkcji cydru, aby zachować system butelek wielokrotnego napełniania i związaną z nim branżę. Wdrożenie na szczeblu krajowym niedawno przyjętej dyrektywy UE w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku powinno zapewnić korzystne ramy dla rozszerzenia tej inicjatywy i jej powielania w innych miejscach.

ÁRBOL – recykling przyborów do pisania
Uświadamianie – Organizacje pozarządowe
Wyspy Kanaryjskie

Proyecto ÁRBOL zbiera wyrzucone przybory piśmiennicze z całych Wysp Kanaryjskich, a pojemniki do zbiórki są umieszczane w pobliżu miejsc, w których powstają najczęściej odpady, np. w szkołach, biurach itp.

Odpady są włączone do programu TerraCycle-BIC, w którym przybory do pisania stają się surowcami do produkcji nowych przedmiotów, takich jak doniczki, ławki i inne elementy drobnej architektury miejskiej.

Początkowo był to projekt krótkoterminowy, lecz Proyecto ÁRBOL pozyskał teraz specjalne fundusze na rozwój bieżących działań podnoszących świadomość, takich jak rozmowy, warsztaty, centra edukacyjne itp. Organizacja nadal jednak zbiera materiały do pisania, aby tworzyć z nimi nowe produkty.

SZWECJA

„W pierwszym roku współpracy Apotek Hjärtat, MQ i Joy zmniejszyły zużycie plastikowych toreb o 53–65%, co stanowi prawie 12 milionów plastikowych toreb i 124 tony plastiku.”

Opłaty i podatki za plastikowe torby
Zmniejszenie zużyc - Organizacje pozarządowe

Szwedzkie Towarzystwo Ochrony Przyrody współpracuje z trzema dużymi sieciami handlowymi w Szwecji – aptekami i dwoma firmami odzieżowymi – aby wprowadzić opłatę za plastikowe torby w sklepach.

W pierwszym roku współpracy Apotek Hjärtat, MQ i Joy zmniejszyły zużycie plastikowych toreb o 53–65%, co stanowi prawie 12 milionów plastikowych toreb i 124 tony plastiku. W 2020 r. rząd Szwecji wprowadził podatek od toreb plastikowych, który ma przynieść 21 mln EUR dochodów podatkowych.

Zachęty dla kubków do kawy typu BYO
Uświadamianie - Firmy

Organizacja Håll Sverige rent („Niech Szwecja pozostanie czysta”) przeprowadziła z sukcesem kampanię mającą na celu ograniczenie używania jednorazowych kubków przy współpracy z dwoma największymi sieciami sklepów ogólnospożywczych w kraju, w tym z 7-Eleven.

Klienci, którzy przynosili własny kubek, otrzymywali rabat na kawę i inne gorące napoje. Celem kampanii było zmniejszenie konsumpcji jednorazowych kubków o 5%, co odpowiada pół milionowi kubków.

Chociaż kampania była krótkoterminowa, jej wyniki pokazują, że zachęty finansowe mogą sprzyjać proekologicznym zachowaniom konsumentów.

Zrównoważenia zamówienia publiczne w służbie zdrowia
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Kilka regionów Szwecji bada wpływ systemów opieki zdrowotnej na klimat i użycie produktów jednorazowego użytku, takich jak plastikowe worki na śmieci, rękawiczki i odzież ochronna, ponieważ te produkty są najbardziej problematyczne. W południowej Szwecji szacuje się, że około 41% emisji pochodzi z produkcji i wykorzystania takich produktów.

W regionie Örebro samorządy lokalne pracują nad dostosowaniem procedur pracy i zasad zrównoważonych zamówień w celu ograniczenia stosowania produktów jednorazowego użytku w zakładach opieki zdrowotnej. Zakwalifikowane kategorie produktów obejmują kubki na leki, ochraniacze na buty i plastikowe torby na śmieci.

Talerze jednorazowe Leafymade
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Leafymade ma na celu ograniczenie konwencjonalnego stosowania jednorazowych artykułów plastikowych i papierowych poprzez dostarczanie talerzy wykonanych z kilku warstw tłoczonych na gorąco liści. Firma zebrała znaczne fundusze dzięki finansowaniu społecznościowemu i obecnie rozwinęła się na tyle, że nawiązała współpracę z największymi szwedzkimi supermarketami, aby udostępniać swoje produkty konsumentom.

Zero Waste Stockholm na rzecz BYO
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Zero Waste Stockholm współpracuje z właścicielami sklepów w celu zwiększenia wykorzystania pojemników wielokrotnego użytku na wynos, takich jak menażki, torby, kubki wielokrotnego użytku itp. Wszystkie uczestniczące sklepy są wymienione na stronie internetowej Zero Waste Stockholm.

Inicjatywa opracowała własną markę i naklejki, aby pomóc w identyfikacji sklepów, w których klienci mogą przynosić własne pojemniki na wynos. Obecnie w tej inicjatywie działa 36 sklepów w całym mieście.

SZWAJCARIA

Pojemniki na wynos reCIRCLE
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Model biznesowy ReCIRCLE, pierwotnie opracowany w Szwajcarii, oferuje system zwrotu za kaucję (DRS) dla restauracji, sklepów spożywczych lub osób fizycznych, oparty na naczyniach wielokrotnego użytku i opakowaniach „żywności na wynos". W 2020 roku inicjatywa reCIRCLE zdobyła prestiżową szwajcarską nagrodę dla MŚP, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy okazały się najlepsze na swoim rynku.

Produkty firmy obejmują:

Pudełka reCIRCLE

- Wykonane w 70% z politereftalanu butylenu (PBT) i w 30% z włókna szklanego (PBT GF30)
- Pokrywka z polipropylenu (PP)
- Bez szkodliwego bisfenolu A (BPA), materiałów pochodzenia zwierzęcego i z barwnikami bezpiecznymi dla żywności.

Łyżko-noże (Spife) i widelce ReCIRCLE

- Spife to łyżka i nóż w jednym
- Wykonane z PBT

GOOD CUPS

- Wykonane z PP
- Bez BPA, melaminy, ani wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (PAH)

Spersonalizowane pudełka reCIRCLE

Program jest otwarty dla wszystkich: od profesjonalnych firm cateringowych i restauracji po osoby fizyczne, usługi dowozu posiłków, stołówki szkolne i firmowe. Firma ma ponad 1300 partnerów i punktów sprzedaży, w których można ponownie napełniać pojemniki reCIRCLE. W sumie reCIRCLE oblicza, że wykorzystanie jej produktów pozwala zredukować zużycie o ponad 50 000 jednorazowych pojemników dziennie.

System ten jest bardzo skuteczny i został przyjęty w wielu krajach, w tym w Niemczech, Francji, Belgii, Czechach i Irlandii.

„Firma ma ponad 1300 partnerów i punktów sprzedaży, w których można ponownie napełniać pojemniki reCIRCLE. W sumie reCIRCLE oblicza, że wykorzystanie jej produktów pozwala zredukować zużycie o ponad 50 000 jednorazowych pojemników dziennie."

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

„Model biznesowy wkroczył teraz na arenę międzynarodową i jest upowszechniany przez duże marki, takie jak Starbucks i McDonalds w San Francisco w Kalifornii, dzięki specjalnym projektom pilotażowym.”

Mapowanie ujęć wody
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Organizacja pozarządowa z Bristolu Refill tworzy mapy miejsc, w których ludzie mogą napełniać bidony z wodą z danymi łatwo dostępnymi dla wszystkich.

Inicjatywa rozpoczęła działalność w 2015 r. w celu zmniejszenia zużycia plastikowych butelek jednorazowego użytku. Zachęca sklepy, restauracje i biura do bezpłatnego napełniania butelek wodą z kranu. Podmioty, które się na to zgodą są umieszczane w aplikacji Refill, i otrzymują naklejkę „Refill-Station” czyli stacji uzupełniania wody, którą mogą z dumą umieścić w widocznym miejscu.

Kampania, która pierwotnie została uruchomiona na poziomie krajowym, stała się ruchem globalnym. Lokalne i międzynarodowe systemy napełniania są już obecne w ponad 20 krajach na całym świecie (Wielka Brytania, Hiszpania, Holandia, Francja, Norwegia, Szwecja, Finlandia, Dania, Niemcy, Włochy, Portugalia, Węgry, Bułgaria, Grecja, Rumunia, Polska, Łotwa, Litwa). W akcji bierze udział ponad 20 000 firm. Wszystkie uczestniczące punkty można znaleźć za pośrednictwem aplikacji.

Kubki wielokrotnego użytku CupClub
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Firma CupClub została założona w 2015 roku przez wielokrotnie nagradzaną architektkę, projektantkę i ekolożkę Safię Qureshi, a w kwietniu 2018 roku rozpoczęła działalność ze swoim pierwszym dużym klientem Cushman & Wakefield. Ta firma z grupy MŚP współpracuje z markami, sprzedawcami detalicznymi i przedsiębiorstwami, aby napoje na wynos stały się bardziej zrównoważone.

Pojemniki na napoje są wykonane z bardziej ekologicznych materiałów. Firma codziennie je dostarcza i odbiera w celu mycia i ponownego użycia. Naczynia są zaprojektowane tak, by nadawały się do ponownego użycia co najmniej 1000 razy. Usługi są świadczone na rzecz kawiarni detalicznych, kawiarni firmowych, stołówek, restauracji, punktów sprzedaży kawy / herbaty, punktów samoobsługowych i do automatów z napojami.

Model biznesowy wkroczył teraz na arenę międzynarodową i jest upowszechniany przez duże marki, takie jak Starbucks i McDonalds w San Francisco w Kalifornii, dzięki specjalnym projektom pilotażowym.

Zrównoważone dania na wynos z Daddadrop
Zmniejszenie zużycia - Firmy
Londyn

Dabbadrop to zrównoważona usługa nieplastikowych pojemników na wynos z siedzibą w Londynie. Posiłki są zamawiane z wyprzedzeniem i dostarczane na rowerze w pojemnikach ze stali nierdzewnej.

Odkąd firma rozpoczęła działalność w listopadzie 2018 roku, szacuje się, że jej działania pozwoliły zmniejszyć zużycie o 17 820 plastikowych pojemników, dzięki dostawom w pojemnikach Dabba. Zrealizowano również bezemisyjne dostawy na odległości 8700 km na rowerach.

Kubki wielokrotnego użytku na Uniwersytecie w Brighton
Zmniejszenie zużycia – Szkoły i uniwersytety

Na Uniwersytecie w Brighton, program kubków wielokrotnego użytku My Cup zachęca pracowników, studentów i gości do unikania korzystania z jednorazowych kubków do kawy. Celem programu jest zmniejszenie liczby jednorazowych kubków do napojów o 125 000 rocznie. Klienci mogą korzystać z własnego kubka lub kupić „My Cup”, kubek wielokrotnego użytku na bazie tworzyw ekologicznych do e-kawy, dostępny w kampusie za 6,95 GBP. Każdy kubek oznacza darmowy napój, a dzięki zbieraniu znaczków My Cup za każdym razem, gdy kupują napoje do kubka, klienci otrzymują jeden za darmo za każde dziesięć opłaconych.

Pierwsza wioska bez plastiku w Walii
Zmniejszenie zużycia – Władze publiczne

Położona na zachodnim wybrzeżu Walii wioska Aberporth ma stać się pierwszym miejscem wolnym od plastiku jednorazowego użytku w Walii. Lokalna mieszkanka i twórczyni filmów Gail Tudor rozpoczęła kampanię po odbyciu wycieczki informacyjnej po brytyjskim wybrzeżu, w czasie której odkryła wpływ odpadów z plastiku na życie morskie i wybrzeże.

Pub Aberporth's przeszedł z plastikowych słomek na papierowe i unika saszetek z przyprawami, a mleko sprzedaje w szklanych butelkach. Wioska zakazała również używania plastikowych sztućców. Seria działań związanych ze zbieraniem funduszy była kontynuacją kampanii plakatowej mającej na celu podniesienie świadomości wśród mieszkańców i odwiedzających.

NAJLEPSZE PRAKTYKI MIĘDZYNARODOWE

Pojemniki na wynos reCIRCLE
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Model biznesowy ReCIRCLE, pierwotnie opracowany w Szwajcarii, oferuje system zwrotu za kaucję (DRS) dla restauracji, sklepów spożywczych lub osób fizycznych, oparty na naczyniach wielokrotnego użytku i opakowaniach „żywności na wynos". Firma ocenia oszczędności środowiskowe uzyskane dzięki wykorzystaniu swoich produktów i przekazuje informacje opinii publicznej.

Ten przyjazny dla użytkownika system z pudełkami wielokrotnego użytku został już przyjęty w Niemczech, Francji, Belgii, Czechach i Irlandii. Więcej informacji na temat programu można znaleźć w części dotyczącej Szwajcarii w tym katalogu.

Mapowanie ujęć wody
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Organizacja pozarządowa z Bristolu Refill tworzy mapy miejsc, w których ludzie mogą napełniać bidony z wodą, a dane te są łatwo dostępne dla wszystkich.

Inicjatywa rozpoczęła działalność w 2015 r. w celu zmniejszenia zużycia plastikowych butelek jednorazowego użytku. Zachęca sklepy, restauracje i biura do bezpłatnego napełniania butelek wodą z kranu. Podmioty, które się na to zgodą są umieszczane w aplikacji Refill, i otrzymują naklejkę „Refill-Station" czyli stacji uzupełniania wody, którą mogą z dumą umieścić w widocznym miejscu.

Kampania, która pierwotnie została uruchomiona na poziomie krajowym, stała się ruchem globalnym. Lokalne i międzynarodowe systemy napełniania są już obecne w ponad 20 krajach na całym świecie (Wielka Brytania, Hiszpania, Holandia, Francja, Norwegia, Szwecja, Finlandia, Dania, Niemcy, Włochy, Portugalia, Węgry, Bułgaria, Grecja, Rumunia, Polska, Łotwa, Litwa). W akcji bierze udział ponad 20 000 firm. Wszystkie uczestniczące punkty można znaleźć za pośrednictwem aplikacji.

Restauracje przyjazne oceanom
Zmniejszenie zużycia - Organizacje pozarządowe

Restauracje przyjazne dla oceanów (Ocean Friendly Restaurants) to program certyfikacji mający na celu pomoc branży gastronomicznej w dążeniu do transformacji ekologicznej. Został po raz pierwszy uruchomiony przez organizację pozarządową Surfrider Foundation w Stanach Zjednoczonych i zaadaptowany w Europie przez Surfrider Foundation Europe.

W programie określono zbiór wytycznych, które właściciele europejskich restauracji mogą stosować, aby uzyskać certyfikat. Program pomaga właścicielom restauracji w dążeniu do zrównoważonego rozwoju i w zmniejszeniu ich wpływu na środowisko. Jednocześnie zapewnia klientom większą przejrzystość i możliwość wyboru restauracji, które podzielają ich wartości.

Spośród ośmiu kryteriów, które restauracje muszą spełnić, aby móc nazywać się restauracjami przyjaznymi dla oceanów, niektóre są bezpośrednio związane z walką z zanieczyszczeniem tworzywami sztucznymi. Nie wolno stosować pojemników ze styropianu ani plastiku jednorazowego użytku, sprzedawać plastikowych butelek do napojów konsumowanych na miejscu, a popielniczki lub kosze na śmieci muszą być dostępne dla palaczy na zewnątrz restauracji w celu zbierania niedopałków.

Sklepy bez opakowań
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Opracowany przez firmę doradczą Eunomia, we współpracy z Réseau Vrac i siecią Zero Waste Europe raport za rok 2019 na temat sklepów bez opakowań w Europie opisuje aktualny stan sprzedaży luzem i alternatyw dla opakowań w całej UE.

BYO w supermarketach Carrefour
Zmniejszenie zużycia - Firmy

Od 2019 roku klienci supermarketów Carrefour mogą przynosić własne pojemniki, gdy kupują żywność w dziale masarskim, rybnym i owoców oraz warzyw w wielu krajach europejskich, w tym we Francji, Belgii, Polsce i Hiszpanii. Kolejne kraje mają podążać tą drogą, ale sposób wdrażanie systemu zależy od specyfiki krajowej.

Inicjatywa ta jest częścią szeroko zakrojonej kampanii Act for food na rzecz lepszej żywności zainicjowanej przez Carrefour w 2018 roku. Chociaż kampania była postrzegana głównie jako akcja wizerunkowa, gdyby we wszystkich sklepach Carrefour dostępna była opcja „przynieś własne opakowanie", doprowadziłoby to do zmniejszenia opakowań jednorazowego użytku na ogromną skalę. Wdrażanie akcji w zakresie żywności w 30 krajach ma zakończyć się do 2022 r.

Sprzątanie plaży z Ocean Initiatives
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Program inicjatyw dla oceanów, który obchodził 25. rocznicę w 2019 r., jest częścią działań prowadzonych przez Fundację Surfrider Europe w celu podniesienia świadomości na temat odpadów morskich poprzez gromadzenie danych w terenie i przybliżanie odkryć naukowych obywatelom.

W 2019 r. zorganizowano 2279 zbiórki śmieci w 54 krajach z udziałem 83 417 osób w ramach tego obywatelskiego programu na rzecz nauki. Dzięki zebranym informacjom fundacja Surfrider była w stanie ostrzec decydentów i przedsiębiorstwa o pilnej potrzebie zwalczania zanieczyszczeń tworzywami sztucznymi i mikroplastikami, popierając argumenty konkretnymi liczbami i przykładami najbardziej zanieczyszczających rodzajów odpadów zaśmiecających europejskie wybrzeża i zbiorniki wodne.

W ramach programu publikowany jest doroczny raport, w którym wyróżnia się dziesięć najczęściej odnajdywanych przedmiotów spotykanych w Europie i dla poszczególnych akwenów morskich, a także opisuje się ciekawe historie dotyczące mobilizacji przeciwko odpadom morskim. Według sprawozdania z 2019 r. w sprawie ochrony środowiska , opublikowanego w 2020 r., najczęściej zbieranym rodzajem odpadów w 2019 r. były niedopałki papierosów. Zebrano ich łącznie 4 027 435, co stanowi 400-krotność wysokości Wieży Eiffla.

Inicjatywy na rzecz oceanów nawiązały ostatnio współpracę z Europejską Agencją Ochrony Środowiska i zapraszają organizatorów do zgłaszania danych za pośrednictwem aplikacji Marine Litter Watch .

Litterati – globalna aplikacja mapowania śmieci
Uświadamianie - Firmy

Litterati to aplikacja, która pozwala użytkownikom – zarówno osobom fizycznym, firmom, przedstawicielom przemysłu, jak i organom publicznym – robić geolokalizowane zdjęcia śmieci. Dane są następnie rejestrowane, mapowane i wykorzystywane jako przewodnik w celu opracowania i wdrożenia skutecznych rozwiązań.

społeczność Litterati wzrosła do ponad 160 000 osób w 165 krajach. Każdy może dołączyć do Litterati i realizować misję monitorowania zanieczyszczeń z tworzyw sztucznych, podnoszenia świadomości i pomocy w oczyszczeniu Ziemiu pobierając aplikację Litterati na dowolnym urządzeniu typu smart i robiąc zdjęcia śmieci.

Globalna baza danych odpadów Litterati została wykorzystana do przekazywania informacji jako podstaw do tworzenia polityk rządowych, wpływania na zmiany na rzecz bardziej ekologicznych opakowań i inspirowania do większej osobistej odpowiedzialności obywateli.

Przewodnik miast wolnych od plastiku
Uświadamianie - Organizacje pozarządowe

Opracowany przez Surfrider Foundation Europe przewodnik dostarcza decydentom katalog 20 inicjatyw i najlepszych praktyk, które mogłyby stanowić inspirację dla lokalnych środków do zwalczania zanieczyszczeń z butelek plastikowych.

Co roku w Europie zużywa się średnio 52 mld plastikowych butelek na wodę. Zwykle używana przez mniej niż 24 godzin, każda butelka rozkłada się ponad 1000 lat w środowisku. Przewodnik jest zorganizowany wokół pięciu kluczowych działań priorytetowych: ograniczenie u źródła, promowanie alternatywnych rozwiązań, lepsze projektowanie, poprawa jakości życia, informowanie obywateli i podnoszenie świadomości.

Przewodnik najlepszych praktyk jest jednym z produktów i działań Surfrider Foundation Europe w obecnie realizowanej kampanii Break the Plastic Wave. Kampania ta mobilizuje obywateli, przedsiębiorstwa, instytucje publiczne i rządy do zmiany sposobu produkcji i konsumpcji w celu zwalczania zanieczyszczeń z tworzyw sztucznych i zachowania zdrowia oceanów.

NAJLEPSZE PRAKTYKI MIĘDZYNARODOWE

Zakaz plastikowych toreb – przewodnik dla władz lokalnych
Zakazy - Organizacje pozarządowe

Opracowany przez Surfrider Foundation Europe przewodnik skierowany jest do władz lokalnych, które chcą zmniejszyć zużycie jednorazowych plastikowych toreb na swoim terytorium. Poprzez opisanie 20 najlepszych praktyk lub inicjatyw w zakresie przeciwdziałania zanieczyszczeniu plastikowymi torbami w różnych rejonach świata, raport ten realizuje następujące cele:

- pomagać gminom zaangażowanym w zmniejszenie zużycia jednorazowych plastikowych toreb;
- wzmocnić powiązania między władzami lokalnymi, obywatelami, stowarzyszeniami i przedsiębiorstwami, które wdrożyły inicjatywy lub chcą się zaangażować;
- podkreślać i dzielić się odważnymi i interesującymi doświadczeniami; i
- zachęcać i przekonywać inne władze lokalne do wprowadzenia zakazu jednorazowych toreb plastikowych.

Zawiera również pomysły i porady dla władz wyższego szczebla, przedsiębiorstw, obywateli lub grup, które chcą wdrożyć działania przeciwko jednorazowym torebkom plastikowym.

Zakaz plastikowych toreb – przewodnik dla kupujących
Zakazy - Organizacje pozarządowe

Celem tego przewodnika opracowanego przez Fundację Surfrider Europe jest wspieranie europejskich sprzedawców detalicznych w usuwaniu ze sklepów torebek plastikowych. Przewodnik zawiera siedem wyzwań do podjęcia i odpowiada na wszystkie pytania zadawane przez sprzedawców detalicznych na temat możliwej przyszłości bez plastikowych toreb w ich sklepach, od rozwiązań alternatywnych po dobre praktyki stosowane już przez innych sprzedawców. Dostarcza sprzedawcom narzędzi do wdrażania proponowanych rozwiązań we współpracy z klientami, jednocześnie poprawiając wizerunek sklepu bez plastikowych toreb.

Bibliografia

Gromadzenie danych na potrzeby niniejszego europejskiego katalogu najlepszych praktyk zostało przeprowadzone w 2020 r. przez Seas At Risk przy udziale organizacji pozarządowych należących do różnych międzynarodowych sieci, w tym Seas At Risk, Friends of the Earth Europe, Zero Waste Europe i ruchu Break Free From Plastic. Wykorzystano również szereg publicznie dostępnych publikacji lub platform internetowych zawierających zestawienie najlepszych praktyk, w tym:

Najlepsze praktyki BFFP dotyczące ponownego wykorzystania, które można znaleźć na stronie internetowej We Choose Reuse

Przewodnik CCB (Clean Baltic Coalition), Jak gminy mogą ograniczyć zużycie jednorazowych tworzyw sztucznych na poziomie lokalnym

Benchmark des Solutions opublikowany przez francuską organizację pozarządową No Plastic in My Sea w 2020 r

Inicjatywa Plastic Smart Cities organizacji WWF

Design: www.blushcreate.com **Instagram:** @blushdesignagency

NAJLEPSZE PRAKTYKI W RAMACH ZMNIEJSZANIA ILOŚCI JEDNORAZOWYCH TWORZYW SZTUCZNYCH W EUROPIE I ICH WYCOFYWANIA

SEAS AT RISK

#breakfreefromplastic